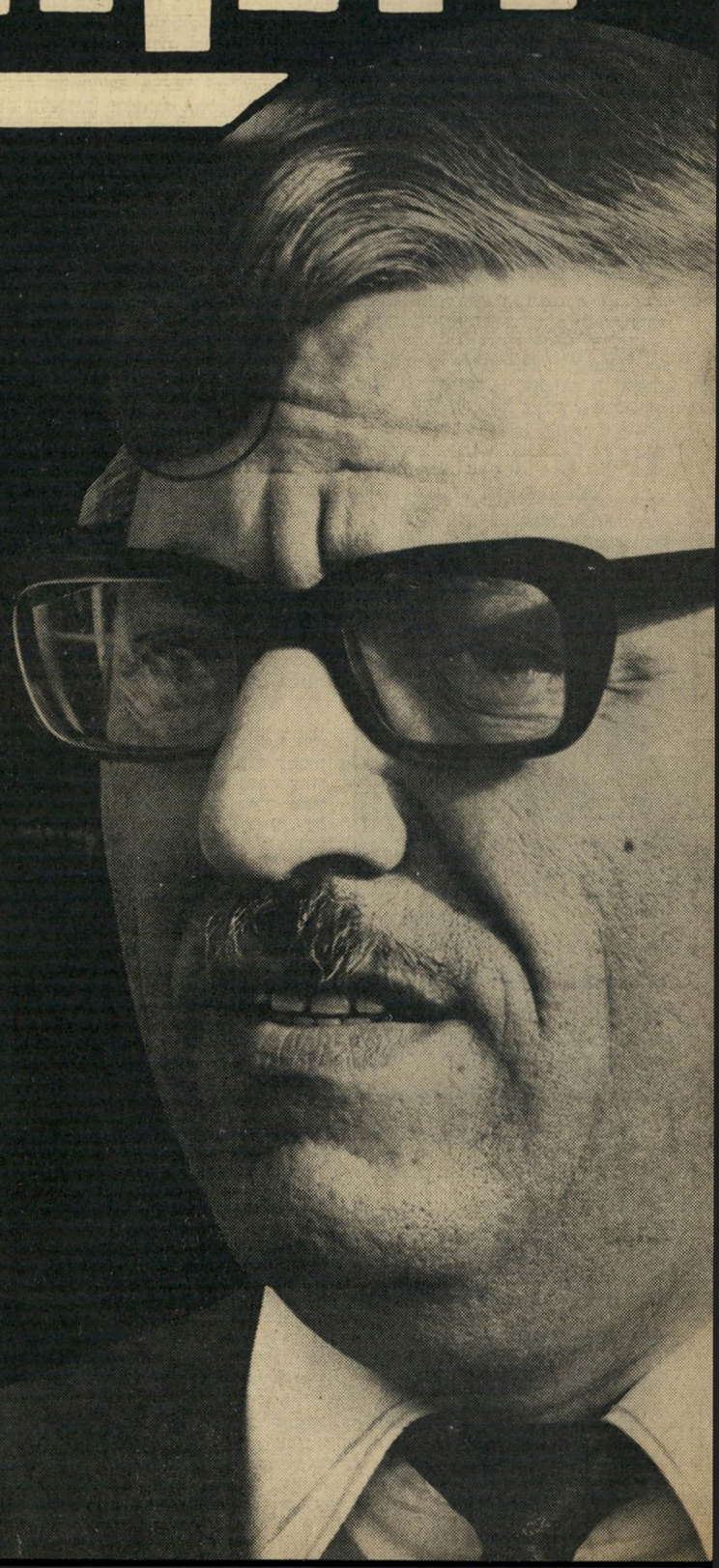
השולם הזה

הקומדיה

של

סגן-השר

פרשת „מיהו יהודי" הפכה לפרשת

מיהו סגן־השר אבנר שאקי?

קוראים כתבו:

עד אף שהמכתב הבא נמען עבור מכתבים למערכת, הייתי רוצה להביאו כאן במלואו, ללא כל השמטות, כיוון שהוא מתייחס לדברים שהתפרסמו גם במדור זה לפני שבועיים. זהו מכתבו של שוטר, המשרת במשטרת ישראל בגליל המערבי, שמסיבות ברורות אין שמו ניתן לפירסום.

כותב השוטר:

ביום 5.7 פורסמה כתבה בשבועון העולם הזה (1818), שבינה לבין הסתה אין הבדל. אינני דובר המשטרה, אך כשוטר חייב אני להעמיד דברים על דיוקם, מנקודת מבט אישית. אני אב לשלושה ילדים וכואב את כאבו של מר מוסאייל מרחובות במות בנו מיריית שוטר. מותו של משה מוסאייל ז"ל, נתן הזדמנות לשבועון, למלא כתבה מרושעת, המזילה דמעות תנין.

אין השבועון יודע על תפקידו של השוטר מאומה ואם הוא יודע הרי הכתבה הסתירה זאת היטב. מה אתם יודעים על תפקידי היום־יומי? בחיפושים אחרי ילד נעדר חיפשנו עשר שעות וזאת אחרי משמרת של תשע שעות שאותה עמדנו לסיים. ואין זה מקרה בודד. הדבר לא פורסם בהעולם הזה מאחר ואין בדבר עניין להסית צעירים נגד המשטרה. האם פורסם בהעולם הזה מה משכורת שוטר? חבל. בהתקיים ועידת רק"ח, שמרו חברי, שצעירים לא יפריעו לוועידה, שבה הוקראו מברקים, הקוראים להשמדת ישראל, כולל העולם הזה, שלצערי נכלל בהגדרה „ישראל". דרושה סבלנות רבה לשמור על שלום „הנכבדים" הקוראים להשמדת ישראל, בתוך ישראל, ולמנוע מצעירים להפריע לוועידה, שאין מרושעת ממנה גם בלי המברקים.

האם עורך העולם הזה ראה את סוגי הנשק הנתפסים אצל עבריינים כל יום שני וחמישי? אני מצטט מהכתבה: „כמה תיקים של שוטטות, התפרעות, גניבת מכוניות, זה הכל. שום דבר מיוחד." שוטטות? לאיזו מטרה? אולי לפרוץ לדירת עורך העולם הזה? אולי להצית את משרדי המערכת? „גניבת מכוניות" — באמת שום דבר. אולי ניתן לעבריין מכונית בחינם, ואז לא יצטרך לגנוב. וגניבת מכונית, לשם מה? להסיע את חברתו הביתה, או לבצע התפרצויות ולהוביל את השלל — ואולי לשדוד בנק קטן?

אישית, אינני מוכן שאשתי בת השלושים תהיה אלמנה וילדי יתומים. בלילה, בשעות המתח של המארב, או במחסום — כשבידי רשימה ארוכה ארוכה של רכב גנוב וחשודים, שלפחות החלק הארי שבהם אינני מסיע ברכב הגנוב את חבריהם הביתה — וביודעי שחלק גדול מהם הוא חמוש, אינני יודע באם נותרו לי הרבה ברירות. למרות אזהרות חוזרות ונשנות של מפקדי שלא להשתמש בנשק חם אלא רק במקרה קיצוני ביותר.

צר לי על העולם הזה בצורה בה אתם כותבים אינכם תורמים לבטחוני, במילוי תפקידי, שהוא בסופו של דבר בטחונכם אתם.

עד כאן דבריו של השוטר מהגליל המערבי. אינני רוצה להתווכח עימו ולספר לו מה יודע העולם הזה על תפקידו של השוטר, ומה המלחמה שמנהלת סיעת העולם הזה בכנסת להטבת תנאי שירותם של שוטרי ישראל. אני סבור, שמכתב זה הוא עדות מסייעת לתופעה נגדה יצא העולם הזה בכתבה האמורה: הזלזול הגובר והולך בחיי אדם בישראל והמעגל של פושעים־שוטרים־יורים־פושעים־יורים, החייב להיקטע באיזה מקום.

אם במשטרת ישראל משרת שוטר שבגלל הסיבות שהוא מפרט במכתבו — כמו תנאי עבודה קשים ואיבה לאלה שהוא חייב להגן עליהם — לא יהיו לו הרבה מעצורים לשימוש בנשק חם, זוהי סיבה נוספת לבדק בית יסודי ומידי במשטרה.

✱ פגישה עם עבריינים נמולטים

כאילו כדי להוכיח לאותו שוטר מה יודע העולם הזה על תנאי עבודתה של המשטרה, נקלעה השבוע אחת מכתבות העולם הזה אל זירת ההתרחשות של מיפגש אלים בין שוטרים ועבריינים.

כתבת יונית מנור
פגישה בשעת לילה

יונית מנור, 23, היא בוגרת האוניברסיטה העברית בירושלים בסוציולוגיה ובמדעי־המדינה. בתקופת עבודתה בעולם הזה עסקה לא פעם בנושאים הקשורים בנוער עברייני. רק בגליון האחרון פורסמה כתבתה על נערים שפוטים במוסד הסגור גיל־עם, אחרי שהצליחה לחדור אל תוך המוסד.

לפני שבוע התקשרו אל יונית שני אלמונים, שביקשו לפגוש אותה כדי למסור לה חומר שיוכל לשמש לצורך כתבה עתונאית. הפגישה נערכה בשעת לילה מאוחרת. שני צעירים הגיעו אל ביתה של יונית במכונית טריומף לבנה, שבתוכה ישבה בחורה בלונדית ממושקפת. הם ביקשו להוריד קודם את הבחורה בצומת נתניה, חזרו אחר כך לביתה של יונית, שם נשארו במכונית והחלו למסור את סיפורם.

הסתבר שאלה הם שני עבריינים נמלטים, מיכאל פטישי ויעקב רק. היו להם טענות נגד המשטרה, בתי־המשפט ושלטונות בתי־הסוהר. הם סיפרו על חייהם, דרכם אל הפשע ותנאי מעצרם.

בסביבות השעה אחת נעצרה ליד המכונית בתוכה ישבו יונית והעבריינים, מכונית אזרחית מתוכה זינקו שני גברתנים. יעקב רק התניע את המכונית וזינק מהמקום בדיוק כשאחד משני הגברים צעק: „משטרה!" אחרי כמה מאות מטרים עצרו יעקב ומיכאל את המכונית ונמלטו.

יונית נעצרה במקום על־ידי שני הגברתנים, שהגיעו מיד ושהסתבר שהם אנשי המדור המרכזי של המשטרה. תוך זמן קצר הגיעו למקום שלוש ניידות כשהשוטרים מתחילים להתווכח ביניהם לאן נמלטו העבריינים.

מספרת יונית: „אחד השוטרים שאל אותי לאיזה צורך נפגשתי עם השניים. השבתי לו שלצרכי כתבה ואף הצגתי את כרטיס העתונאי שלי. אבל השוטר הגיב: „כתבה רצית לעשות? עכשיו המשטרה תעשה לך מצבה."

ואומנם למחרת היום הופיעו ידיעות בעתונים על מעצרה של צעירה „שהציגה את עצמה ככתבת העולם הזה" שעה שהיתה בחברת עבריינים.

באותו יום התקשרו שני העבריינים הנמלטים עם כתב ידיעות אחרונות יחזקאל אדירם, ומסרו לו את המשך הסיפור שרצו למסור ואת התנאים בהם הם מוכנים להסגיר את עצמם. יכולנו, כמובן לטעון, בשיטת ידיעות אחרונות, כי „שני עבריינים נפגשו עם יחזקאל אדירם, שהציג את עצמו ככתב ידיעות אחרונות, ומוכר למשטרה." אבל אנחנו משאירים ניסוחים מסוג זה לעורכי ידיעות.

יעקב יעקב

אשת־חיל
פולקע מצאה...

היום כולם עוברים להודו

בשר ההודו מחירו זול והוא טעים להפליא,
כשיודעים איך ומה להכין ממנו.

לגיוון התפריטים נא לפנות למועצה לענף הלול
ת.ד. 124 ת"א-לקבלת חוברת מתכונים חינם.

מכירת רגעים חדשים ב/ברפו
לעת עתה בכמות מצומצמת
2002·1250·1258
1352 · SL-1256
שרות מיוחד לעולים חדשים!
מקלט הטלויזיה הטוב בעולם
הסטראו עם הסנסור היחידי בעולם
המיוצר אך ורק ע"י ITT שאוב-לורנץ

סוכנים בלעדים: כינורי בע"מ, פרץ 4 ת"א

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והפינהלה: תל־אביב, רחוב קרליבך 12, טלפון 260134, תא־דואר 136 • מען מברקי: עולמפרס • „הדפוס החדש" בע"מ, ת"א, רח' בן־אביגדור • הפצה: גד בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה כספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

קר...
קר...
18 קראט
עלית
18
עלית
18
18 קראט קפה נמס גבישי
נמס במהירות במים קרים
וטעמו הנפלא אינו פג אפילו
כאשר הוא מוצב במקרר
"כצינת שלג ביום קציר"
עלית
18 קראט קפה קר לקיץ

תשקיף

היורש בוושינגטון

טרם נבחר

למרות שמועד סיום כהונתו של שגריר ישראל בוושינגטון, יצחק רבין, הולך ומתקרב, טרם הוכרע מי יהיה יורשו של רבין.

לאחרונה הועלתה שוב ההצעה למנות את מנכ"ל משרד־החוץ לשעבר, גדעון רפאל, לתפקיד זה. למרות שגודדה מאיר שונאת אישית את רפאל וודאי תתנגד למינוי, רואה אבן דווקא באיבה זו של גולדה יתרון לגביו. אם יצליח להעביר את מינויו של רפאל, הוא יוכל להכתיח שהשגריר החדש ידווח לו ישירות מוושינגטון ולא לראש־הממשלה.

מועמד נוסף ששמו מוצע שוב ושוב, למרות שהוא עצמו טרם נתן הסכמתו לכך, הוא השר לשעבר משה כרמל. אלה המתנגדים למינויו טוענים כי בעתיד עשויה כהונת השגריר בוושינגטון להיות עמדת מפתח נוספת של אנשי אחדות העבודה לשעבר.

בן־אהרון יוותר

על החביעה

מזכ"ל ההסתדרות, יצחק בן־אהרון, לא יקיים את הכטחתו הפומבית ולא יגיש תביעה למשפט חברים בפני מוסדות העבודה נגד שר־האוצר פנחס ספיר, על שהאשים אותו בשעתו בהסתה.

אחרי שהתברר למקורבי בן־אהרון כי מבחינה פרוצדוראלית הדרך היחידה להגשת התביעה היא לבית־הדין של המפלגה ולא לוועדת הביקורת שלה הדנה רק בענייני נכסים, הם יעצו למזכ"ל לבטל את תביעתו.

הסעיף היחיד בהקשר זה אותו יכול היה בן־אהרון להעלות בפני בית־הדין, הוא הסעיף של פגיעה בחבר נבחר בעת מילוי תפקידו. עוד הסתבר לבן־אהרון כי נשקפת לו סכנה שבמשפט כזה יהפוך מאשים לנאשם, שכן נודע לו שמיעצים לספיר להביא בפני בית הדין ציטוטים מדברי בן־אהרון שיוכיחו כי הוא באמת מסית נגד הנהגת המדינה.

מצפים כי בן־אהרון יכצע בקרוב נסיגה טאקטית והפרשה תסתיים בויכוח מילולי ללא תביעה כלשהיא.

תנועת מחאה נגד

פרשת עקרבה

תנועת־המחאה הגדולה ביותר מאז פרשת גולדמן עשוייה להתפתח בעיקבות רישום שדות עקרבה.

עבר זמן מסויים עד שמלוא משמעות הפרשה חדרה לתודעת הציבור. עכשיו התעוררו לעניין גם חוגים שבדרך כלל אינם משתפים את עצמם במחאות מסוג זה.

מכיוון שלדעת רבים מעשה עקרבה הוא סימן־דרך, עשוייה גם המחאה עליו לכבוש ממדים וצורות בלתי־שיגרתיות.

החזרה לבירעם -

בשלבים ועל־תנאי

תשובתה המובטחת של ראש־הממשלה גולדה מאיר לערביי בירעם ואיקרית המבקשים לחזור לכפריהם, לא תהיה, ככל הנראה כיום, תשובה פסקנית ומוחלטת.

בין ההצעות שהועלו בפני גולדה ושכנראה היא תאמץ לעצמה, הועלתה גם ההצעה שגודדה תודיע לתושבי שני כפרים אלה שמכחינה עקרונית מכירה ממשלת־ישראל בזכותם לחזור לכפריהם ולקבל את האדמות שהיו שייכות להם. אולם בגוף המתיחות בגבול עם לבנון, תיעשה החזרה בשלבים ועל־תנאי, שיהיה קשור ברגיעה בגבול הצפוני.

ייאמר לכפריים שאם המתינו 24 שנים לשוב לכפריהם, לא יהיה זה נורא אם ימתינו עוד מספר שנים, כשבידיהם החלטה עקרונית מצד הממשלה שיותר להם לחזור ברגע שהמצב הבטחוני ירשה זאת. בינתיים, לשם הרגעת הרוחות, יותר להם לעבד חלק מהאדמות שהיו שייכות להם בעבר, בתנאי שלא יקימו בהם כל מיבנים.

הבנקים נושאים

בהפסדי מעשי־השוד

הבנקים הישראליים סופגים בעצמם את ההפסדים הנגרמים להם כתוצאה ממקרי השוד האחרונים.

החלטתם של הנהלות הבנקים לספוג את ההפסדים בעצמם ולא לפנות לחברות הביטוח הזורות בהן הם מבוטחים בתביעה לשלם להם את נזקי מעשי השוד, הינה תוצאה מחשש שחברות הביטוח הזורות יעמידו בפניהם בעתיד, תנאים שלא יוכלו לעמוד בהם או שיגדילו להם את סכומי הפרמיות באופן ניכר.

על רקע זה יש להבין את הבטחת איגוד הבנקים להעניק פרסים כספיים לאלו שימסרו מידע שיוביל לתפיסת שודדי הבנקים.

החברה להגנת הטבע

נגד רשות

שמורות הטבע

למרות הפירסום בעיתונות כאילו התנגד מנהל רשות שמורות הטבע אלוף (מיל.) אברהם יפה לסלילת דרך נוספת מאילת לשארם־א־שייך לאורך חוף, מאשימים ראשי החברה להגנת הטבע את יפה במחדלים שאיפשרו את סלילת הדרך, שתחרום את אוצר האלמוגים הנדירים שלאורך חוף סיני.

כזכור נסתיימה כבר לפני כשנה סלילת כביש אחר מאילת לשארם־א־שייך העובר דרך ההרים ואשר עלה בסביבות 50 מיליון ל"י. המחיר היקר של הכביש הראשון נבע מהרחקת הכביש מהים כדי למנוע פגיעה בשמורות הטבע.

הטלוויזיה תשדר

שידורים ישירים של

כדורגל בשבתות?

לא מן הנמנע כי בעונה הבאה תוכל הטלוויזיה הישראלית לשדר שידורים ישירים ממשחקי הליגה הלאומית בכדורגל בשעות בהן חם נערכים, בשבתות אחרי־הצהריים.

אחרי שהועד־המנהל של רשות־השידור החליט לבטל החלטה קודמת ולהתיר שידורים ישירים מהאולימפיאדה במינכן בלילות שבת ושני ערבי ראש השנה, רואים בכך בטלוויזיה היש ג נכבד. בשעתו נקבעה ברדיו עובדה של שידור ישיר ממשחקי הליגה בכדורגל, מבלי שהדבר עורר כל סערה והתנגדות מצד הדתיים.

מבחינה טכנית, נראה שבכל שבת ניתן יהיה לשדר שידור ישיר, ממשחק אחד — המשחק החשוב של אותו שבוע.

בדיקה בספרי

התעשייה הצבאית

לשרשת השערוריות הציבוריות עומדת להצטרף שערורייה נוספת. התברר כי התעשייה הצבאית העניקה לעוביה הכבירים הטבות בשיעור של שלושה מיליון ל"י, בדי שניקתה מהם מס־הכנסה כחוק.

כאשר נודע על כך לשלטונות מס־הכנסה הם החליטו על שורה של צעדים, כשאחד מהם הוא שליחת חוליות לבדיקת ספרי התעשייה הצבאית.

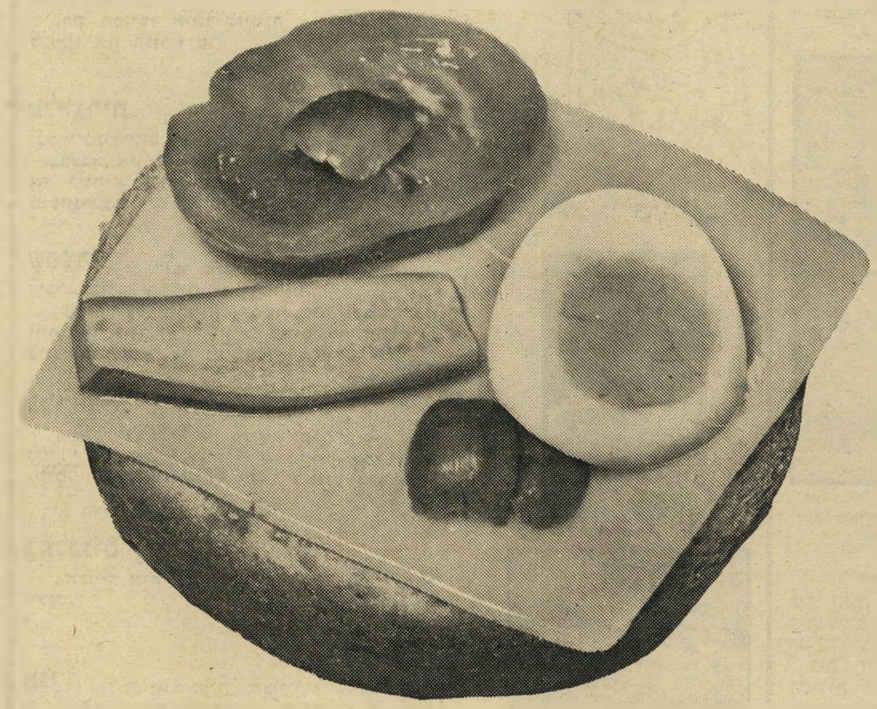
קצין בכיר לראשות

ראשון־לציון?

יהיה מועמד מפלגת העבודה לראשות עירית ראשון־לציון.

ההחלטה להעמיד אישיות בדרג זה לראשות עיריה קטנה כמו ראשון־לציון נובעת מרצון מפלגת העבודה להעמיד אדם שיוכל להתמודד בפופולאריות הרבה לה זוכה ראש עירית ראשון־לציון עורך הדין חנניה גיבשטיין מגח"ל.

נכון.
בשביל זה -
את לא
צריכה אותנו.

אין לנו אף מילה בגנותו של הסנדביץ'.
אך אפילו אם בעלך נמנה
על המסתפקים במועט
האם אינו ראוי ליותר?
האם לא תהיי מאושרת
כאשר יודה לך על ארוחת מלכים?
בואי אלינו,בחרי את התנור
המתאים לך מבחינת הגודל,הצורה,
המחיר ואפשרויות הבישול
והתחילי להכין לבעלך ארוחות הראויות לעלות
על שולחנו של גבר.

פזגז PAZGAS
רוצה שתהיי מרוצה

סיקורת

דם יזע ודמעות כבר עזבה את הארץ. כל השבחים שאפשר לחזק ללהקה הזאת נאמרו כאן עוד בטרם הופיעה, וההופעה באה רק לאשר את שאמרו התקליטים.

היה קצת דם, קצת יזע קצת דמעות, והרבה מאד משטרה. ולמרות שהלהקה האמריקאית היתה מצויידת ברמקולים יעילים מאד, שמילאו את **היכל התרבות** בעוצמתם, הרי בסופו של דבר, לא היתה זו, בכל החלק הראשון אלא מוסיקת ליווי לתמרונים של הושבת והקמת קהל מן המדרגות אל הכסאות ומכסאות לכסאות.

מסתבר שמישהו, הקשור להופעת הזאת, החליט שקהל יכול לבוא בכל שעה שמתחשק לו, להיכנס פנימה, לטייל כאוות נפשו, לשרוך ולנפף לכל השכונה ולהתיישב בכל מקום בו נחה עליו הרוח. לעומת זאת, מישהו אחר, מן המשטרה, ועוד כמה סדרני **ההיכל** חשבו אחרת, החברה באו והתיישבו, המשטרה באה והקימה, הסדרנים באו והזיזו, כולם מחו בקול רם, כולם התרגזו — וההופעה נמשכה. ורק נגמרה מהומת המקומות, ניגנו חברי הלהקה עוד מיספר, ויצאו להפסקה.

ואחרי ההפסקה, חזור חלילה. מי שלא תפס מקום בחלק הראשון, רצה מקום בחלק השני. וכשנדמה היה שהכל כבר מתחיל להירגע, החלו סימני הסיום הראשונים. המעריצים נהרו אל הבמה כדי לראות מקרוב את אליליהם, השוטרים נהרו אל הבמה כדי להגן עליהם מפני סכנות נסתרות, ושוב שמח.

המחיר הממוצע של הכרטיסים היה 20 לירות ליחיד, (יש הרבה כסף במדינה הזאת). הצגה דומה, הרבה יותר בזול, אפשר לראות כל יום בתחנה המרכזית. גם שם הקהל והמשטרה מופיעים בתפקידים ראשיים. בהבדל אחד: **בהיכל התרבות** היה מיספר השוטרים גדול יותר.

בידור

להקת פיקוד בוש

„אל תקרא לי שחור" בתיאטרון הצעיר. מוסיקה: בני נגרי — תמליל: דן אלמגור. בימוי: דני ליטאי.

כל קהל והבידור המגיע לו. הקהל הישראלי אוהב להקות צבאיות, או הוא מקבל אותן, ובשפע, במדים ובלעדיהם. למשל, אל תקרא לי שחור, הופעה שדומה

רותי נבון
כוש אביך וכוש אמך!

במתכונת לאחיותיה המגויסות, אלא שבמקום בגדי חאקי, יש בה תסרוקות אפריקאיות, ונושא משותף אחד לכל הפיזמונים, הנושא שבאופנה — הכוח השחור.

מיותר לצפות שאל תקרא לי שחור יהיה ביטוי למרד הכושי באמריקה. זאת בסך הכל הזדמנות לבדר את הקהל בכמה פזמונים בנוסח „נשמה כושית". ובחלק הראשון זה דווקא מתקבל בצורה כזאת. פיזמונים הבנויים בעיקר על העיקרון של „מי ישא את נשמתי" (מה הפלא, הרי המלחין הוא בני נגרי), וכמה מהם יהיו בוודאי להיטים בעזרתן האדיבה של תנועות־השידור. למשל: „יום יבוא", „למה למה" או „הללויה" המסיים.

לעומת זאת, החלק השני, שצריך להיות מעין גירסה כושית לתנ"ך, שייכת לאותו סוג של בידור מביך וחסר־טעם, שנעשה בשביל ההמונים, מתוך הנחה שהם נבוכים וחסרי־טעם. בדיחות כמו: „הוא היה שחור, משום שכוש אביו וכוש אמו!" או רמזים מחוכמים על כך שהפרי האסור היה בננה, אותה הסתיר אדם מתחת לעלה התאנה, מתאימים יותר לקישוט בתי־השימוש. מה להם ולדוקטור לספרות, זה קצת קשה להבין, ואף על פי כן, דוקטור דן אלמגור כתב אותן.

מה שנוגע לשבעת הצעירים המבצעים את הפיזמונים: כל זמן שהם שרים, כי להקה, זה לא רע. אולם כאשר עליהם גם להתנועע, רק שניים מהם, עוזי פוקס (סולן הסנגנונות לשעבר) ורותי נבון עושים זאת בטבעיות כלשהי.

מובן שכל זה אינו מיועד לאניני־טעם מפונקים. אלא שיש הסוברים שמאניני־טעם אין פרנסה. הם אינם קונים דיסקרטיסים. מיצעד הפיזמונים הרבה יותר חשוב. והוא בוודאי יקבל את „אל תקרא לי שחור" בברכה.

עברית מדוברת לא נורמלית

נואת דן בן־אמוץ ונתיבה בן־יהודה

הוֹצִיא אוֹתוֹ מֵעֵד הָהוֹרִים ביטוי ש־משמעותו: נתן לו מכה חזקה באיזור אבר המין.

„חזרה מהשיעור בג'ודו, הראתה לבעל שלה מה שלמדה בקורס, וטרח — הוציאה אותו מועד ההורים".

אוֹבֶּרְדַרְפְּט ש', כסף המשוך מן החשבון שלך בבנק, מעל למה שיש לך שם.

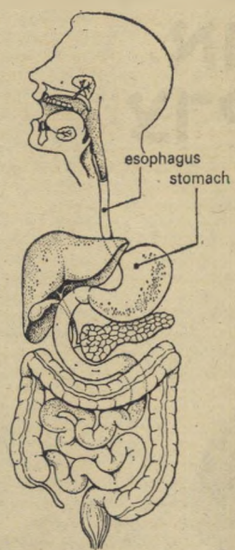
„בחיים שלי אני לא אכנס לבנק הזה. הם לא נותנים אוברדרפטים, אז איך אפשר לגמור ת'חודש?"

פרופיל 97

פֶּדַלְפוֹן ש', גזרת המכנסיים, המתרחבות למטה בשוליים.

„באתי הביתה, הורדתי את המדים, לקחתי ת'משכורת, קניתי מכנסי ג'ינס, פדלפון, ועוד איזה חולצה — ויצאתי בערב למנדיס".

יוצא זו הקישקס

גוּט־שְׁפַּייט מצב ביש, נואש, מביך.

א: „אוי, אני תמיד שוכחת להגיד שצריך להיזהר, ושוב פעם שכחתי!". ב: „גוט־שפייט!"

זִינְזָנָה ש', מכונית משטרה, המשמשת להובלת עצירים מבית המעצר ולבית המשפט, ומקום למקום.

„רק הכניסו אותו לזינזנה — ניסה לחתוך לעצמו את הווריד ים."

מִלְיוֹנֶרִית ת', בחורה שרגליה שעירות מאוד ובלתי־מגולחות.

„בצבא אין לה עצבים להוציא את השערות, אז כשהיא באה הביתה לחופש היא פשוט מיליונרית."

שְׁפָּצֶר פ', דיבר שטויות, הרבה להג, פטפט, דיבר דברים בטלים, משעממים.

„עלתה על הבמה, תפסה את המיקרופון והתחילה לשפצר — בא לי להגיד לה שתפסיק. בינכה אף אחד לא מקשיב."

איזה יותר שווה?

כְּבָר מילת זירוז במשפט ציווי.

„תאכל כבר!" ✶ „תישן כבר!" ✶ „בוא כבר!" ✶ „שתקי כבר!" ✶ „קומו כבר!" ✶ „קום, תתלבש, תתרחץ ותשב לאכול כבר!".

בַּאֲלַכְנוֹס באלכסון.

„תכניס אותו באלכנוס. אולי ככה הוא ייכנס."

עשו מיספר ומפסדו

אַגָּדָה ת', טוב מאוד, מצויין, יוצא־מן־הכלל.

„שמע, קניתי גיטרה — אגדה!". ✶ „אני הולך לי סתם על שפת־הים ופוגש חתיכה — אגדה!" ✶ „קראתי בזמן האחרון ת'ספרים של סולז'ניצין. אני אומר לך שכל אחד אגדה!"

מדור זה הוא תוספת למזון המפורסם של דן בן־אמוץ ונתיבה בן־יהודה. הקוראים מוזמנים לשלוח למערכת מלים וביטויים משלהם.

סיקורת

גרת „הפיזמון האמריקאי המתקדם". כלומר, אותם השירים בהם חשיבות המילים גדולה לא פחות מזו של המנגינה, ואילו המנגינה עצמה, יש לה הנטייה המוזרה לפנות לכיוונים הפחות צפויים.

התוצאה היא משהו שבין פולקלור ל־„ליד" הקלאסי, עם קצת רוק, וקצת „פופ" ולא מעט ג'אז באמצע. סלט כולל שאינו אלא עדות נוספת לתרבות המודרנית, המטשטשת גבולות ישנים.

נראה שהעלמה סיימון הנאה עברה כיברת־דרך רצינית בכיוון זה. אמנם, קורה לעתים שהיא מתחילה דבר ואינה יודעת כיצד לסיים אותו (כמעט כל סיומי הפיזמונים שלה הססניים), ולעתים יש צליל מוכר מדי לשיריה.

אבל כשהיא טובה, אז היא טובה מאוד. למשל, בשיר קטן ומוזר בשם „היום הראשון שלנו יחד", או ב„נערה שנדמה לך שאתה רואה", או „הגן".

תקליט רגיש ומעניין.

ספרים

מוכחול מועופף ודגים מחוללים

„סירות, עולים, הורים וארונות, שולחנות וכסאות, ברכת הנרות, אריות ודגים, צמחים" — אלבום ציורי נפתלי בזם — הוצ' מסדה.

נפתלי בזם, למי שאינו יודע, הוא הצייר

„סירות" של בזם
וייפתח את פי הדג

אשר הכין את תיקרת בית־הנשיא החדש בירושלים. חוץ מזה, הוא אחד הציירים היותר רציניים העובדים היום בארץ.

בזם, החוזר שוב ושוב בציוריו אל הסירות המעופפות והעולים המצטופפים בתוכם, והמנשקים את אדמת הארץ, בהגיעם לחיפה, מדווה מעין מקשר של תרבות יהדות הגולה, תרבות הדגים השוחקים שקידשו את השבת, אל תרבות כפרי־האריות של המדינה החדשה. מתוך דמויות הגלות הקשורות לארונות ולשולחנות ולחפצים שאגרו במשך דורות, פורחים צמחים עבותים ובמקום פרחים, הם מקושטים בדגים שלמדו לדבר. ודגים חדשים אלה, שפתחו פיהם לרווחה, יוצאים במחול עם כפירי האריות.

בסך הכל, זה מרשים מאד. וכפי שזה מקובץ בתוך אלבום אחד, שמרכז הכובד שלו הוא תיקרת בית הנשיא (המצורפת בצורת פלקט לאלבום), זה עשוי להיות חוויה אמיתית לאוהבי הציור והאמנות.

■ ■ ■

תקליטים

בשהיא טובה, אז היא טובה מאד

„ציפיה" — קארלי סיימון — אלקטרה 42101.

קארלי סיימון היא נערה שצריך להתרגל אליה. היא אחותה של זמרת־אופרה מפורסמת. אולם, כשלעצמה, לא פיתחה אף פעם יומרות קלאסיות, אלא התמסרה לסוג השירים הנכללים, פחות יותר, במיסגרת „הפיזמון האמריקאי המתקדם". כלומר, אותם השירים בהם חשיבות המילים גדולה לא פחות מזו של המנגינה, ואילו המנגינה עצמה, יש לה הנטייה המוזרה לפנות לכיוונים הפחות צפויים.

התוצאה היא משהו שבין פולקלור ל־„ליד" הקלאסי, עם קצת רוק, וקצת „פופ" ולא מעט ג'אז באמצע. סלט כולל שאינו אלא עדות נוספת לתרבות המודרנית, המטשטשת גבולות ישנים.

נראה שהעלמה סיימון הנאה עברה כיברת־דרך רצינית בכיוון זה. אמנם, קורה לעתים שהיא מתחילה דבר ואינה יודעת כיצד לסיים אותו (כמעט כל סיומי הפיזמונים שלה הססניים), ולעתים יש צליל מוכר מדי לשיריה.

אבל כשהיא טובה, אז היא טובה מאוד. למשל, בשיר קטן ומוזר בשם „היום הראשון שלנו יחד", או ב„נערה שנדמה לך שאתה רואה", או „הגן".

תקליט רגיש ומעניין.

ספרים

מוכחול מועופף ודגים מחוללים

„סירות, עולים, הורים וארונות, שולחנות וכסאות, ברכת הנרות, אריות ודגים, צמחים" — אלבום ציורי נפתלי בזם — הוצ' מסדה.

נפתלי בזם, למי שאינו יודע, הוא הצייר

„סירות" של בזם
וייפתח את פי הדג

אשר הכין את תיקרת בית־הנשיא החדש בירושלים. חוץ מזה, הוא אחד הציירים היותר רציניים העובדים היום בארץ.

בזם, החוזר שוב ושוב בציוריו אל הסירות המעופפות והעולים המצטופפים בתוכם, והמנשקים את אדמת הארץ, בהגיעם לחיפה, מדווה מעין מקשר של תרבות יהדות הגולה, תרבות הדגים השוחקים שקידשו את השבת, אל תרבות כפרי־האריות של המדינה החדשה. מתוך דמויות הגלות הקשורות לארונות ולשולחנות ולחפצים שאגרו במשך דורות, פורחים צמחים עבותים ובמקום פרחים, הם מקושטים בדגים שלמדו לדבר. ודגים חדשים אלה, שפתחו פיהם לרווחה, יוצאים במחול עם כפירי האריות.

בסך הכל, זה מרשים מאד. וכפי שזה מקובץ בתוך אלבום אחד, שמרכז הכובד שלו הוא תיקרת בית הנשיא (המצורפת בצורת פלקט לאלבום), זה עשוי להיות חוויה אמיתית לאוהבי הציור והאמנות.

■ ■ ■

בטאון הבידור האמריקאי, וראיטי, שלח לאחרונה כתב לכיכר טיימס המרכזית שבניו־יורק, אל חנויות הפלקטים והפורנו השורצות שם לרוב, לבדוק כיצד מתפתח טעמם של יושבי הכרך. ובכן, מסתבר, שבעת האחרונה, הפלקט של ראקל וולש ירד מן המקום הראשון במצעד המבוקשים ואת מקומו תפס פלקט עירום של השחקן בורט ריינולדס. בין החביבים האחרים, קארול אוקונור, כוכב סידרת הטלוויזיה הפופולרית ביותר היום באמריקה עניין משפחתי, וכפתור עליו כתוב „זוג

(המשך בעמוד 12)

אנשים

לאיזו מגיסותיו של עורך־דין מקס קריצ'מן התכוון בעצם האלוף רחבעם („גנדי") זאבי?

■ לא מכבר היה ח"כ **חיים ינדאי** מחרות זקוק ב־אופן דחוף לכיפה. הוא הסתו־בב במיזנון הח"כים, אך רק ח"כ אחד החזיק בכיסו כיפה והשאיל אותה לו. היה זה ח"כ מפ"ם **רב זכין**, איש קיבוץ להבות־הבשן.

■ הברקת השבוע בכנסת היתה שייכת ל**חיים קורפו**, איש גח"ל. בסוף הוויכוח על שינוי שיטת־הבחירות הגיעה שעת ההצבעה. לפי דרישת או־רי אבנרי, הטיל היו"ר על שני חברי־כנסת בעלי שתי דיעות שונות, למנות את הקולות — דבר המקובל בהצבעות חשו־בות, כשאין רוצים לסמוך על ספירה רגילה. **ישראל ישע־יהו** הטיל את התפקיד על **מרדכי בן־פורת**, התומך בשינוי השיטה, ועל חיים קורפו, הנמנה עם המתנגדים. כשקרא בשמו של קורפו, אמר זה: „אני יודע לספור רק עד שישים!" (אילו הצביעו רק 60 בעד, היתה ההצבעה נופלת, מכיוון שהיה דרוש רוב מוח־לט של לפחות 61 קולות).

■ שני הסופרים לא יכלו להגיע ביניהם להסכמה על ה־מיספרים, והיה צורך לערוך את ההצבעה כמה פעמים, עד שהסכימו כי 61 הצביעו בעד.

סטיב שטרן

(שני מימין) הבמאי האמריקאי שביים את הסרט הישראלי „לא ביום ולא בלילה" שהוסרט על־פי סיפור של אברהם רז ז"ל, ושזכה במספר פרסים בפסטיבל הסרטים בברלין, השתתף בקומזיץ שערכה המשלחת הישראלית לבאי הפסטיבל. לימינו עומד השחקן מישה אשרוב ולשמאלו מנהל הפסטיבל ד"ר באור, מפיק הסרט מרדכי סלונים, כותבת התסריט שזכתה בפרס עבור התסריט הטוב ג'יזה סלונים והשחקן הישראלי המופיע בגרמניה סבי דור שהצטרף למארחים

■ בינתיים התלוצצו הח"כים בי־ניהם, **יהודה שערי** מל"ע, אמר: „יש 61 בעד ו־62 נגד!"

■ אחרי שעורך־הדין **מקס קריצ'מן**, פרקליטו של ה־יפאני **קוזו אוקאמוטו**, הת־נגש בבית־הדין הצבאי עם אלוף פיקוד המרכז האלוף **רחבעם** („גנדי") **זאבי**, ס־ביב השאלה מדוע לא יכול היה להשהות את חקירת ה־יפאני בליל הרצח בלוד, ה־שיב לו גנדי: „הכל תלוי אם גיסתך נמצאת במטוס הבא." קריצ'מן, שהגיב על הערתו של גנדי בחריפות, נשאל אחר־כך אם יש לו בכלל גיסה. השיב קריצ'מן: „אחת? יש לי הר־בה, וכולן צילצלו אלי לשאול אם גנדי התכוון אליהן."

■ בהקלטת תוכנית הטל־ויזיה חיים שכאלה עם הא־לוף (מיל) **עזר וייצמן**, הוצ־גו בפני עזר סרטי קולנוע ש־צילם אביו, החל מהיום בו מלאו לעזר שנתיים. עזר נה־נה לראות את עצמו כתינוק

התוכנית **טוביה סער** ש־עבר במקום כשהוא מחזיק ב־ידיו את דף השאלות שהכין הצוות להציג לשר. „אפשר לראות?" שאל ורהפטיג. „רק בזמן השידור," השיב סער. כשעמדו השניים להיכנס ל־אולפן השידור, ראה טוביה כי שר־הדתות מחזיק תנ"ך בידו. „בשביל מה אתה צריך תנ"ך בתוכנית," התעניין. השיב לו ורהפטיג: „אני לא יודע מה תשאלו אותי, לכן אני לוקח איתי תנ"ך."

■ באחד מלילות השבוע ש־עבר צילצל הטלפון בביתו של ממלא־מקום ראש עיריית תל־אביב **אריאל עמיעד**. אש־תו, **רנה**, הרימה את השפו־פרת. „שלום," אמר הקול מ־הצד השני. „מדבר נגר." „אני לא הזמנתי נגר," השיבה רנה. „אני רוצה לדבר עם אדון עמיעד." „גם בעלי לא הזמין נגר." „גברת," המשיך הקול בעצבנות, „תשמעי מה שאני אומר לך..." „אדוני," הפסיקה אותו רנה בקול חסר סבלנות, „תפנה לעירייה מחר בבוקר,

אולי בעלי התכוון להזמין עבו־דות נגרות למשרד!" כאן הת־ערב גורם נוסף: אשתו של המטלפן: „בבקשה תדברי יפה אל בעלי ואל תעשי ממנו צחוק." רק אז התברר לרנה כי המטלפן הוא אחד האחים **נגר**, ממלכי שוק הכרמל.

■ בסוף השבוע האחרון היה עליז מאוד באילת. אבל לפני זה היה עליז במטוס ש־יצא לשם משדה דב כשהוא נושא בקירבו את הבמאי **מנ־חם גיתן** ואשתו **רחל**, השח־קנית **ג'וזפין צ'אפלין**, בתו של **צ'ארלי צ'אפלין** הגדול, שחקן הבימה **יהודה אפרוני**, מנהל אולפני הרצליה **איציק קוב** בחברת אשתו **נעמי** ש־היא המזכירה של האמרגן **יעקב אדרי** שהגיע לאילת במטוס־מונית מיוחד, כוכבי חופשה על הקרח שחלקם היה במטוס וחלקם בשני אוטובו־סים, האמרגן **יעקב אגמון** במכונית הפג'ו שלו, הצעיר הנצחי **רפי נלסון** בשברולט 72' שקיבל במתנה ממיליונר אמריקאי ושאחוריה בנויות כ־ארגז טנדר ועוד ועוד אנשים יפים, שבאו כולם לבכורת ה־סרט הבריחה אל השמש. לוח הזמנים במקום היה דחוס ב־יותר: ראשית, קוקטייל במלון טירן בנוכחות ראש עיריית אילת **אשר אזר**, אחר הצגת הבכורה ואחריה נשף במלון קרוון בתוספת ארוחת־לילה ב־ניצוחו של מנהל המלון **אליהו ספקטור**, כשיעקב אורי מח־לק לכל חברי חופשה על הק־רח חבילות אישיות שהכילו שרשרת מכסף ומדליון עם סימן המזל של כל אחד ואחת. אחרי הארוחה, תחרות שתיית בירה וכשהעיר השחר ארוחת־בוקר מורכבת מדגים שדג ב־אותו לילה בעל המועדונים **בוסי סחה**.

■ עד לשבוע שעבר נס־עה השחקנית **גילה אלמגור** על אופניים, למשוש ליבם של מעריציה, שדאגו לפרק מעת לעת חלק אחר מהאופניים ו־לקחתו לעצמם למזכרת. כמה ממעריצים אלה היו מתאכזבים לפעמים כשהיו מגלים שמיש־הו אחר הקדימם ואז היו מצ־מידים לאופניים פתק התראה לגילה בזו הלשון: „גילה: למה אין לך סבל?" השבוע זכתה גילה סוף־סוף ברשיון הנהיגה שלה ומתפללת שמע־ריציה לא יתחילו לפרק למז־כרות חתיכות מהמכונית ש־היא עומדת לרכוש. אגב, ב־אחד משיעורי הנהיגה שלה, ראה אותה נהג טכסי נוהגת במכונית וקרא לעברה: „למה לך לנהוג? הנה **שולמית אלוני** למדה לנהוג ועכשיו היא נוסעת בטכסי."

פסוקי השבוע

● **המשורר חיים גורי**, לקצין בכיר, על פרשת ריסוס שדות עקרבה: „זה לא היה כדאי לכם. הרווחתם 500 דו־נם, והפסדתם אותי."

● **הפיזיומנאי חיים חפר**, על ריסוס שדות עקרבה ברעל: „היו לנו פעם שתי שבלים ו־חרב, על החזה, על הדגלים / שמור על סמל הפלמ"ח הזה. אלוהים גדולים / ותן כח ל־חברים שלי לא להשליך את השבלים."

דליה פרידלנד

מרימה כוסית יחד עם רפאל קלצ־קין במסיבה שנערכה השבוע לכבוד ההצגה ה־150 של „בוטיק השקרים" בה היא מופיעה יחד עם זאב רווח כזוג נשוי החי במריבה מתמדת בגלל שקרים שמפריחה דליה.

גיימי לויד

(מימין) השתתף השבוע בפסטיבל הקיץ של עין־הוד במסגרת ערב אמנים שחומי־עור שכלל בין השאר את הזמרת איבט (במרכז התמונה) שהופיעה בשירים באנגלית ובעברית. משמאלו של ג'ימי לויד יושבים הפסל משה ולרשטיין, איבט, והשחקן יצחק שילה הממונה על הצד האמנותי של הפסטיבל. בשורה מעליהם מימין לשמאל הקרמיקאים מוץ והניה פטר, מורת הריקוד שהקימה דור של רקדנים גרטרוד קראוס, הפסלת־ציירת ז'ניה ברגר ובעלה השחקן יהודה גבאי.

מכתבים

כאבו של עובד אדמה

„העולם הזה" 1819, „הם הרעילו את שדותינו!", על ריסוס שדות עקרבה ברעל.

פניו וביחוד עיניו של השייך של עקרבה בן ה־70, הביעו את הכאב של עובד האדמה שהדבר היקר לו מכל, אדמתו, נלקחה ממנו.

זהו כאבו של איש גאה הרואה בחורבן ביתו ונחלתו ואינו יכול למחריבים.

איפה כל אותם קיבוצניקים ומושבניקים, הנחשבים לעילית החברה הישראלית? למה הם שותקים? הם הרי יודעים מהי אדמה לחקלאי!

משה רוזנטל, תל־אביב

שגיאות העבר וההווה

שדה

מדוע לא לומדים מנהיגי ישראל מ־שגיאות העבר?

רק לפני מיספר שבועות התפוצצה ברעש גדול שערוריית גזילת האדמות בבירעם. למה מכינים לנו מנהיגינו בושה נוספת?

יעקב שדה, רמת־גן

דור דור ושאלותיו

אני לא יודע אם אגיע לזמן בו יטיחו בפני את המילים פיתחת־רפיח ועקרבה. אבל אני בטוח שבני יצטרכו לכבוש פניהם בקרקע כשנכדי ישאלו אותם מה באמת היה בשני מקומות אלה?

בדיוק כמו שאני לא הסתכלתי לבני בעיניים כשסיפרתי להם את מעשה בירעם.

יעקב שדם, מושבניק לשעבר

ישוחרר גיורא נוימן!

כאזרח ערבי בישראל, הרשו לי לפרסם דעתי במסגרת מדור המכתבים שלכם. באמצעות מדור זה יש בידי להגיע הן לגיורא נוימן הכלוא והן לרבים מבני עמי שמעבר לגבול.

איאם

ובכן, גיורא העדיף את הכלא ומנע מעצמו את החופש ובלבד לא לשרת בשטח כבוש. בכך התכוון להתריע נגד הדיכוי המתבצע על־ידי בני עמו כנגד בני עמי. המחיר שהוא משלם לשם כך — ישיבה בכלא צבאי ונכונות לעמוד בפני בית־דין צבאי העלול לגזור עליו כמה שנים של ישיבה במאסר — הוא שירות טוב הן למדינה והן לבני עמו, טוב יותר מכל שירות בשטחים הכבושים. בכך רשם גיורא פרק חדש ביחסים הישראלים־ערבים, בעיקר בתחום המוסרי והמצפוני. בכך יוכל להתגאות כל צעיר ישראלי בפני כל אדם נאור בעולם.

אני מאחל לבני העם הערבי ובמיוחד לבני העם הערבי הפלסטיני, שירבו בקיר־בו אידיאליסטים כדוגמת גיורא נוימן. המאבקים לא רק למען החופש של בני עמם, אלא גם למען החופש של בני העם האחר.

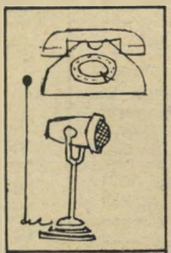
צעירים כמו גיורא הנאבקים על אמונתם והנלחמים על עקרונותיהם, משכנעים ערבים כמוני והופכים אותם לגדר ביטחון כנגד כל כוונות דיכוי והשמדה, גם כשאלה נולדים בקרב בני עמי שלי ומכוונים כנגד העם הישראלי.

לצעיר כמו גיורא מגיע להיות חופשי, לכן אני תובע את שיחרורו.

ראיף אליאם, יליד ג'יש (גוש־חלב) ותושב ירושלים

מגור היא החברה היחידה בישראל המעניקה שרות כולל לנהג ולמכונית, בכל חלקי הארץ 24 שעות ביממה כולל שבתות וחגים.

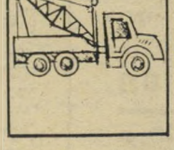
תקשורת אלחוטית

עזרה מהירה תוזעק אל המנוי מיד עם הגיע קריאתו למוקדי התפעול של "מגור"

אנשי שרות מעולים

ואדיבים יעניקו למכונית טפול מעולה - שרותי עזרה ראשונה בדרכים שרותי התנעה, אבחנה ויעוץ.

עשרות גוררים

ממותקנים באלחוט לרשות המנוי 24 שעות ביממה (גם לאחר תאונה) הגרירה חינם מכל מקום לכל מקום.

תחנות שרות לעשרות

פזורות בכל רחבי ישראל ומבטיחות למנוי שרות נאמן בכל מקום ובכל זמן

כל יום גם בשבתות ובחגים 24 שעות ביממה:
תל-אביב: רח' רמז 35, טל. 263974 , 256168
כל יום בשעות העבודה הרגילות:
ירושלים: שמואל הנגיד 15, טלפון 02-222503
חיפה: ככר ההגנה 6, טלפון 04-525262
באר שבע: רח' ההסתדרות 78, טל. 057-3654

פרטים והרשמה:
מגור
שרותי רכב (ישראל) בע"מ

סע בבטחון - סע עם „מגור"!

פרסום פ.ב.ס

כל הכבוד!

ביטון

אני לא כל־כך מסכים עם דעתו של גיורא נוימן, למרות שמדי פעם מתגנבות הספיקות גם לליבי.

אבל לבחור בעל העקרונות, עליהם הוא עומד בלי חת — כל הכבוד!

אברהם ביטון, גבעתיים

שכנים אכזריים

שמונת חודשי המאסר שפסק בית־הדין הצבאי לגיורא נוימן, הם צחוק. אני חושב שטוב היו עושים השופטים הנכבדים אם היו נותנים הוראה להביא את נוימן לגבול עם שכנינו האכזריים ומשם לשלוח אותו בכוח לצד השני.

שם הוא בטח היה מתקבל כגיבור ולשם הוא מתאים.

שמואל רוזין, חיפה

איש השנה

כרמי

ברצוני להציע כבר עתה את איש השנה תשל"ג: גיורא נוימן הוא האיש.

בחור מורכב, איש ניגודים הרוצה להשלים את ניגודיו הפנימיים ומעל לכל מתאמץ להיות ישר עם עצמו.

הוא אינו כפני הדור, כי אם כפני הסנוניות הראשונות של הדור הבא.

מ. פ. כרמי, ראשון־לציון

רוב מוחלט

רק בארצנו הנאיבית יכולה היתה לעבור הצעת החוק לשינוי שיטת הבחירות, מבלי שהציבור יעלה על הבריקדות.

הקהל הרחב אינו מבין כי השיטה החדשה תאפשר למיפלגת השילטון להגיע לרוב מוחלט.

מעניין איך ינהג משה דיין אם יגיע אי־פעם לראשות הממשלה, כשיהיה לו רוב מוחלט בכנסת?

אני פותח אפילו לחשוב על זה.

ראובן ברוז, נהריה

מוח יהודי

סוף־סוף מצאו פטנט לזרוק אותכם מהכנסת.

שבע שנים ישבו וחשבו זקני ציון והגיעו בעזרת השם לרעיון של בחירות אזוריות יחסיות. וזאת כדי לחסל אופוזיציות קטנות ומטרידות וכדי להתבצר ולכבוש עמדות נוספות.

זה מה שנקרא מוח יהודי.

מאשה ציקר, ירושלים

מרמורק לא עניה!

„העולם הזה" 1817, „טוני מלך מרמורק", על עלייתה של קבוצת הכדורגל הפועל מרמורק לליגה הלאומית.

כבן שכונת מרמורק ותושבה, רציתי להתייחס לקטע המתאר את שכונת מרמורק כ„שכן העני של שעריים... רחוב ראשי של מאה מטר..." וכו'. צריך להיות בעל חוש ראייה לקוי כדי לתאר כך את מרמורק, על־אף רצונו הכן של הכתב להדגיש את נצחונה של מרמורק, אבל למה, לכל הרוחות, ע"י תיאורה כשכונה עניה ועלובה?

אין יותר בולט מהעובדה, שכשנכנסים למרמורק, מכל כיוון שהוא, מייד רואים שזו שכונה נאה ומטופחת, שרוב בתיה הינם חם־קומתיים ומרווחים, חדשים או משופצים, טובלים בגינות וירק, שפע כבישים ומדרכות חדשות, בעלת רחוב ראשי קצר אמנם, אבל לא בתי אבן עלובים כתיאורו של כתבכם, אלא כולל: שתי חנויות מכולת, חנות ירקות, חנות בשר (אטליז בלע"ז), סלון תסרוקות, חנות הלבשה, סוכנות דואר וסוכנות טוטו.

יורם דומן, מרמורק

מקור המעות

„העולם הזה" 1817, „תשקיף — קשיים כספיים ב,מקורות', על מצבה הכספי של חברת המים.

בידיעה נאמר, כי „חברת המים מקורות נתקלת לאחרונה בקשיים כספיים... המצב בחברה התברר במלוא חומרתו עם פרישתו של אל"מ (מיל.) יהודה רשף — שלושה שבועות אחרי שמונה לתפקיד זה" וגו'.

הידיעה הקצרה הזאת לוקה באי־דיוקים. אל"מ (מיל.) יהודה רשף לא נתקבל, וממילא לא עבד, במקורות — אלא בחברת־בת שלה בשם מקורות מים, שהיא חברה לביצוע עבודות־עפר וקידוחים. מר רשף לא יכול היה לעמוד על מצבה הכספי של החברה כי טרם הספיק להיכנס לענייניים. הוא החליט על פרישתו לאחר שיחה עם ועד העובדים. מאזנה הכספי של חברת מקורות הוא חיובי ולא ידוע לנו על „קשיים כספיים".

מרדכי יעקובוביץ, דובר מקורות, תל־אביב

● העולם הזה מצטער על הטעות שמקורה בדמיון בשמות שתי החברות.

שמן זה נורא יפה!

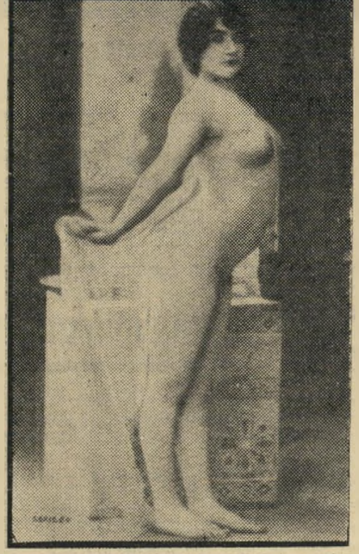
„שמן זה יפה," „העולם הזה" 1819. על הדוגמנית הנורווגית השמנה.

זהו זה!

הקץ לחזיון העצמות היבשות. הישבן הנורווגי מכניס את הנוקאאוט לכל שחפניות האופנה.

וכרגיל, גם הפעם אתם ראשונים עם נס המרד.

אני מצרף להתקוממות שמנה משלי

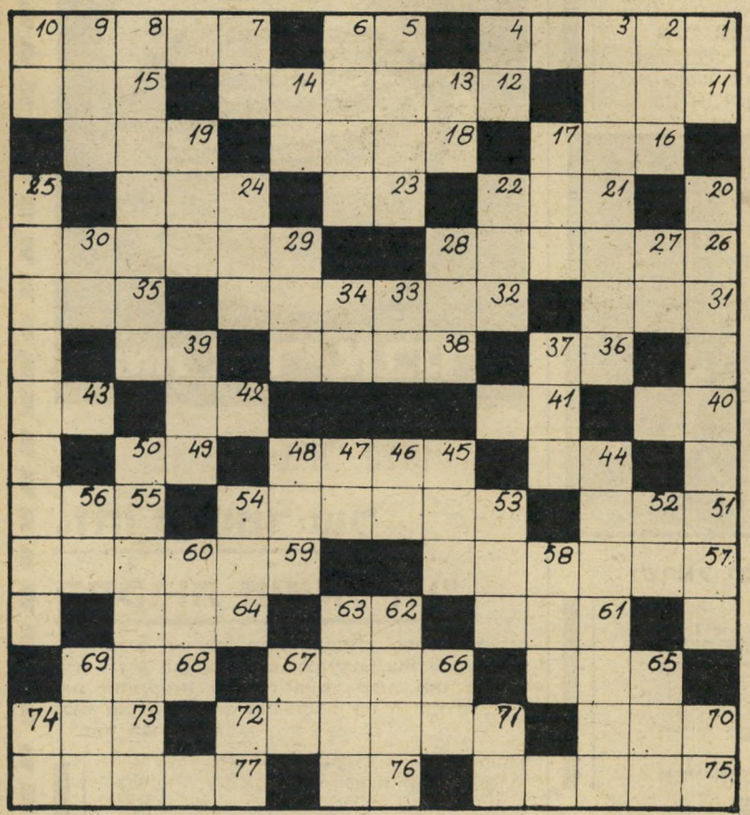
בקריאה: „לא רוצים סולמות בלי שלבים — תנו במה להיאחז כשמטפסים!"

גידי שחף, צהלה

● השמנמנה הסכסית של הקורא שחף נמחתה בכל תפארתה — ראה תמונה.

קוראים חשוחים מכתבים מתבקשים לנסח אותם בקצרה. עדיפות תינתן למצרפים תמונות למכתביהם.

תשבץ העולם הזה 1820

מאוזן:

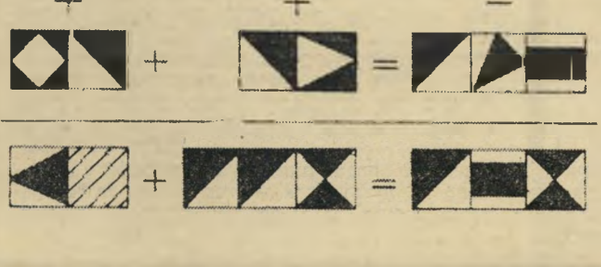
1) ראשית. 5) אות באלפבית. 7) אהבת עושר. 11) מעשר המכות. 12) פילוסוף יווני. 15) מידת אורך. 16) כינוי סקוטי לאגם. 18) מלך לשעבר שנפטר החודש. 19) ספרטקוס היה כזה. 21) הרבה ישראלים ראו אותו לראשונה אחרי יוני 1967. 23) מפתחי הגוף. 24) הנאה. 26) כינוי לחמרים המופקים על־ידי חפירתם, בעיקר מינרלים. 29) שמו של שירות שהנהיג אחד הבנקים הגדולים. 31) מין מס. 32) יונק ימי. 35) אבר נקבי. 36) עוף טורף. 38) תופעה אותה הפכו מדינות מודרניות לחוקית. 39) סוג. 40) קולב. 41) בהמה. 42) חודש עברי. 43) אדון. 44) אל מצרי קדום. 45) ירק מאכל. 49) תו נגינה. 51) בכי, יללה. 53) יישוב ליד תל־אביב. 55) סוג של תבשיל, בעיקר תערובת בשר וירקות. 57) אתר תיירות מפורסם בדנמרק. 59) מילת סלנג, שפירושה השהייה מיותרת. 61) אריה. 62) נור. 64) נוזל לכתיבה. 65) מחצית היממה. 66) קיבוץ היושב על אדמות מרוניטיות. 68) כינוי לחכם המשנה בסוף תקופת בית שני. 70) צנוע. 71) משרד ממשלתי ששינה את שמו. 73) שייכות, נגיעת דבר לדבר. 75) ההיפך מפחת. 76) חיה לילית. 77) מחשבה לא מבוטאת.

מאונך:

1) בת קול. 2) עולם. 3) מנהיג סובייטי מודח. 4) נאצי שטס ללונדון בזמן המלחמה. 5) אחד הרמטכ"לים. 6) אספקלריה. 7) תשלום לרשות. 8) אישיות צבאית שבמלחמת ששת הימים תקעה בשופר. 9) כסות. 10) תבלין. 13) מונח בתורת החשמל. 14) אלוף בצה"ל. 17) בעל חי מבויית שמוצאו מהתן. 19) מחרוזת. 20) דו ערכי. 22) מיתר בגוף החי. 24) עב. 25) שינוי דמות או צורה. 27) קורה בתאריך מסויים. 28) מין תאנה. 29) מעון. 30) מרכז עצבים. 33) שוהה ללילה. 34) דב ספרותי. 37) חומר מוכר לכל מתרחצי ים תל־אביב. 39) דומן. 44) מלחין. 45) אחד המזלות. 46) „בוחן כליות ו...". 47) בעלה של תמר. 48) סיום. 50) התאמה. 52) קריאת צער. 53) עקר. 54) מפלה. 56) עורף, אחורי הגוף. 58) מחבר „אופרה בגרוש". 60) משבעת המינים. 62) הבעה. 63) מורה זמן. 65) „האם .... אתה אם לצרינו?". 66) תואר מוסלמי. 67) טעם בלתי נעים. 69) כר. 70) זמן. 71) סגן, משנה. 72) משקה. 74) תואר אנגלי.

חשבץ 1820

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור, חיסור וכפל יש למצוא איזו סיפרה מציין כל סמל של ריבוע.

הרשעת ביניש

מאת אורי אבנרי

12 - 10 ביולי 1972

„זהו מישטר של הפקרות טוטאלית!"

הדברים שנרשמו בדברי הכנסת, בשיאו של יום ארוך וגדוש התרגשות, הם יוצאי־דופן בחריפותן. היתה זאת ההתנקשות החריפה ביותר שלנו, מאז הוצאתי בכוח מאולם הכנסת לפי פקודת היו"ר הקודם.
הנה הפרוטוקול:

היו"ר ישראל ישעיהו: הכנסת תעבור להצעת חוק קצב: חוק השבות (תיקון מס' 3), תשל"ב—1972, של חבר־הכנסת שלמה לורנץ.

אורי אבנרי: עכשיו תורה של הצעתי ל־סדר־היום באותו נושא שהעלה חבר־הכנסת בגין. זוהי הפעם השניה שהופכים היום את הסדר על פיו כדי לקפח אותי.

היו"ר ישראל ישעיהו: ההצעה לסדר־היום חבוא בסוף.

אורי אבנרי: אז לא אעלה אותה! יש גבול להתעללות ולשרירות! אינני יכול להסכים לכך.

היו"ר ישראל ישעיהו: אני מוחה נגד דברים אלה. אל תהיה יחסן, לא מגיע לך יותר מאשר לחבר־כנסת.

אורי אבנרי: הנשיאות הפכה מכשיר של קנוניות.

היו"ר ישראל ישעיהו: זוהי הצעת־חוק פרטית. הצעתך היא הצעה לסדר־היום.

אורי אבנרי: אמרת לי אחרת, לפני רבע שעה בלבד. אתה מפר את דיברתך פעמיים ביום. אני מצטער לומר זאת.

מיפלגת העבודה רוצה לקבל רוב מוחלט בכנסת. תראו מה קורה אפילו כשעוד אין להם רוב. אני רוצה למחות בכל תוקף נגד זה.

היו"ר ישראל ישעיהו: — — —.

אורי אבנרי: זהו מישטר של הפקרות. לית דין ולית דיין. הפקרות טוטאלית. זו לא כנסת, זוהי לא יו"ר של כנסת. נשארת מזכיר המפלגה.

היו"ר ישראל ישעיהו: חבר־הכנסת אבנרי, תן כבוד לכנסת.

אורי אבנרי: לכנסת, לא לך!

■ ■ ■

רוב ח"כים הנוכחים לא הבינו מה גרם למהומה, וגם העיתונאים והקהל ביציעים לא ידעו. הדברים אירעו מאחורי הקלעים.

העלינו באותו יום הצעה לסדר־היום בקשר עם דרישתנו לפזר את הכנסת ולהקדים את הבחירות. על אותו נושא עמדו הייתה הצעת־חוק של מנחם בגין. לא היה ברור מי קודם למי. אך הנשיאות, שבה יש שני נציגי גח"ל ואף נציג אחד שלנו, החליטה כמובן להקדים את בגין. הצעתי היתה צריכה לבוא מייד אחריו.

באמצע הישיבה היה צורך לשנות את סדר־היום, מפני שהמפד"ל רצו לצאת ולקיים התייעצות על „מיהו יהודי". ישראל ישעיהו קרא למנחם בגין לפתוח בנאומו. היה ברור כי גם הצעתי תוקדם, ותבוא מייד אחרי הצעת בגין. כדי להיות בטוח לגמרי (אני כבר למוד־נסיון) שלחתי פתק ליו"ר, כדי לוודא שהצעתי תבוא מייד לדיון, גם עם תסתיים בינתיים התייעצות המפד"ל. היו"ר אישר לי זאת בניענוע־ראש.

והנה, כשנגמר הדיון על הצעת בגין, קרא היו"ר לפתע ללורנץ להביא את הצעתו, שהיתה על נושא אחר לגמרי („מיהו יהודי").

מעולם לא קרה בכנסת שמפרידים בין שתי הצעות שהן על אותו הנושא. העובדה שבגין הגיש הצעת־חוק ואני הצעה לסדר־היום, אינה לעניין. אותו נושא ואותו משיב (יגאל אלון) היו לשנינו.

תוצאת הדחייה היתה ברורה מראש. הכנסת היתה מלאה, לקראת ההצבעה על הצעת לורנץ, שגרמה כימעט למשבר קואליציוני. אחרי הצבעה זו, היו כל חברי־הכנסת, העייפים והתשושים אחרי ישיבה רצופה של שש שעות, נוטשים את האולם והולכים הביתה, יחד עם נציגי אמצעי־התקשורת. היה נותר לי לנמק את הצעתנו בפני ישעיהו, יגאל אלון ושניים־שלושה חברי־כנסת.

■ ■ ■

בכל זאת לא הייתי נוקט סיגנון כה חריף, לולא היתה זאת הדפיקה השניה באותו יום.

המאורע העיקרי באותו יום היתה הצעת מיפלגת־העבודה לשנות את שיטת־הבחירות („הצעת יעקובי"), שאליה נלוו שלוש הצעות אחרות על אותו נושא.

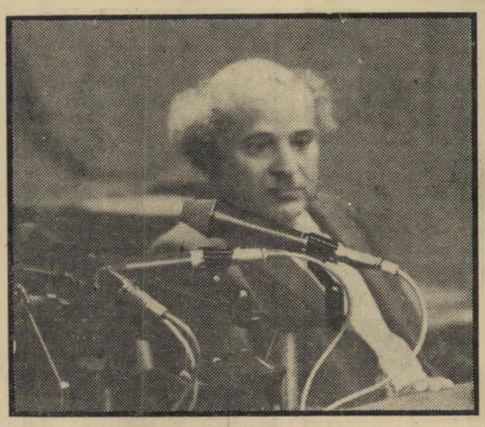
ידענו מראש שזה יהיה דיון עקרוני ודרמאתי. לכן הודענו בכתב עוד לפני חודשים שאנו מציעים להסיר אותה מסדר־היום. (רק ח"כ אחד יכול לקבל את זכות־הדיבור להסרת הצעת־חוק כזאת, ולפי התקנון זוכה בזכות זו הראשון שנרשם, בלי קשר לגודל סיעתו.)

בקשתנו קדמה לכולם בזמן רב, ונרשמה. וידענו את הדבר כמה פעמים בעל־פה, במגעים עם מזכירות־הכנסת, ואף שלחנו מיברק נוסף לאישור.

בבוקר יום הדיון היה ברור לכל כי ח"כ צדוק יזמק את ההצעה, ואני אמנק את הבקשה להסירה. כך זה היה רשום בלוח המזכירות, וכל הסיעות ידעו זאת. אפילו החלפתי על כך מילים עם צדוק עצמו.

ואז לפתע, חמש דקות לפני פתיחת הישיבה, הודיעה לי המזכירות שחל שינוי. הזכות שלנו פשוט הופקעה — והועברה לגח"ל, לפי בקשתה. הנימוקים הפורמליים היו מופרכים מיסודם, ולא עמדו בשום מיבחן עובדתי והגיוני.

אמנון זיכרוני ואני מיהרנו ליו"ר, ומחינו על כך בחריפות. כתוצאה מכך דחה היו"ר את הישיבה, וכינס את הנשיאות. זו אישרה, כמובן, את בקשת גח"ל. אנחנו לא הוזמנו אפילו לבוא ולהוכיח את צידקת טענתנו. תחת זאת נתנו לנו את הזכות לבקש את הסרתה של

ישראל ישעיהו: למען מי?

דיקטטורה של מפלגה

בגלל הקנונייה שנעשתה מאחורי הקלעים, נשללה מאיתנו הזכות להציע את הסרת הצעת־החוק של מיפלגת־העבודה, וניתן לנו רק לנמק את הסרת ההצעה של יגאל הורוביץ מע"מ. היא הוסרה אחרי נאומנו מסדר־היום, ברוב של 23 נגד 13. (רוב הח"כים חיכו במיזנון להצבעה העיקרית על הצעת מיפלגת־העבודה). אולם נאומנו היה מכוון נגד כל ההצעות להנהיג שיטת־בחירות איזורית:

אורי אבנרי: התוצאה האחת של כל ההצעות אשר הובאו היום היא להנחיל למפא"י רוב מוחלט בבית הזה.

מה יקרה אז בכנסת — זאת ראינו הבוקר, כאשר הנשיאות, המוסד האחד שבו יש כבר עכשיו רוב מוחלט למערך, קיבל החלטה שרירותית של עוול וקיפוח.

לקראת דמוקרטיה עממית

אדוני היושב־ראש, אני מציע להסיר את הצעת־החוק הזאת, ואת כל ההצעות האלה, לא רק מסדר־היום של הכנסת, אלא גם מסדר־היום של המדינה.

כי החיקוק שרוצים להעביר היום בכוח הזה, על חודו של קוץ או חצי קוץ, אינו אלא פוטש נגד הדמוקרטיה, הפיכה נגד המישטר הפרלמנטרי עצמו.

בפי בעלי ההצעות אך דברי־נועם, סיסמאות יפות ומתוקות: דמוקראטיה, קשר בין הבוחר לנבחר, ביקורת ציבורית, שיפור רמת הכנסת ועוד ועוד דברים יפים, שובי־לב.

אולם מאחורי מסך זה של תעתועים ומיקסיפיישיוא מתחכמת מזימה שכל מטרתה היא אחת: להנהיג בארץ דיקטטורה של מיפלגה אחת, מישטר חד־מפלגתי, דמוקרטיה עממית במתכונת חדשה.

לכם, הליברלים, מציגים חזיון מפתה של מישטר דו־מיפלגתי נוסח בריטניה או ארצות־הברית, בו תהפכו סוף־סוף לאלטרנטיבה המייוחלת ותעברו אוטומאופוזיציה לשילטון.

איזו אלטרנטיבה! איזה סיכוי להגיע לשילטון!

לא בלונדון אנחנו יושבים ולא בוושינגטון; לא ווסטמינסטר כאן ולא גיבעת־הקאפיטול. ולא מפלגה דמוקראטית היא היזומת הפיכה זו.

במציאות של הארץ הזאת, בחירות אזוריות בכל צורה שהיא פירושן: רוב מוחלט למיפלגה השלטת, למיפלגה שהיא בית־דמוקרטית לי־חלוטין, אוטוריטרית, אפילו טוטליטרית.

היא המחזיקה בידיה את כל עמדות־הכוח. היא המרכזת בידיה את כל ההון. היא שתקבע את האיזורים, ומה יתרחש באיזורים.

פרוסת מנקניק הדמוקראטיה

זכמן שיכב: חבר־הכנסת אבנרי, אתה סותר את עצמך. אם הגיעו לכל הדברים שאתה אומר, וזה נכון, בתוך שיטת־הבחירות הקיימת, מדוע לא לשנותה?

אורי אבנרי: אם גוף נגוע בשחפת, אין זו סיבה לייחל לו גם סרטן.

אם הם הגיעו בשיטה הנוכחית, על כל מיגבלותיה, למה שהגיעו — לאן יגיעו כאשר יישבו פה 80, 90, 100 חברי מפא"י — מפא"י, ולא רפ"י!

יגאל אלון: מפא"י לא קיימת.

אורי אבנרי: אני אומר מפא"י! זה לא מיקרה שאחדות־העבודה אינה מתלהבת מזה. כי אז תחזור המפלגה להיות מפא"י, ומפא"י תמנה בכל מחוז את המועמדים.

אנחנו יודעים את הדברים: לפי השיטה האיזורית, לא הבוחרים קובעים מי יישב בפרלמנט, אלא ועדות־מינויים אלמוניות הקובעות את המועמדים בכל מחוז.

איזה סיכוי יש לכם, הליברלים, מול העוצמה הזאת, אם פעם אחת בחייה תזכה מפא"י סוף־סוף לשילטון מוחלט, ותוכל להעביר בכנסת זו לבדה כל חוק שהיא תרצה, לרבות שינוי נוסף של שיטת־הבחירות? איזו תקומה תהיה לכם?

היום המדברים על אחוזי־חסימה, על גזילת עודפים. מחר יחסלו כחוק כל שריד של סיכוי של כל מפלגה אחרת.

אחרי שתפגעו פעם אחת בשיטת־הבחירות, למען אינטרס מיפלגתי גס, לא יהיה לזה גבול. כל שנה, לפי כל אינטרס חולף, יתקנו, יתקנו ויתקנו את השיטה?

את נקניק הדמוקרטיה יחתכו פרוסה אחרי פרוסה, עד שלא תישאר אלא שאריית הקליפה.

כדי להכניס אתכם, הליברלים, למלכודת הזאת, מציעים לכך כפתיון הצעת־חוק מיסגרתית, שהיא עצמה בגדר שערוריה. הכל פתוח — לא כניסה אחת למלכודת, כי אם כניסות רבות.

מי יסגור את הפתחים האלה, אחרי שהליברים יהיו בתוך המלכודת? הליברלים? מי ישאל אותם? או תמצא מיפלגת־העבודה שותפים אחרים כדי לבצע את החפיכות הבאות, עד שלא יהיה עוד צורך בשום שותף.

תתאבדו באופן פרטי!

אדוני היושב־ראש, הדרך לגיהינום הזה אינה רצופה בכוונות טובות.

ההצעה נולדה בחדרו של דויד בן־גוריון, כשנכשל שוב ושוב בנסיון להשיג רוב מוחלט בשיטה הדמוקרטית. אז החליט להשיג את הרוב בדרך אנטי־דמוקרטית — זו הדרך המוצעת עתה על־ידי חסידיו, ובכללם חסידים שוטים, המוכנים בדרך זו לבצע חאראקירי מכובד, במקום לרדת מן הבמה בבושת־פנים.

אם אתם, אנשי ע"מ, רוצים להתאבד, עשו זאת באופן פרטי. אל תהפכו את הדמוקרטיה כולה לבית־הקברות שלכם!

איסר הראל: נשמח לעשות זאת יחד איתכם.

יגאל הורביץ: ההתאבדות היא זכות פרטית לפי חוקי המדינה.

אורי אבנרי: חבר־הכנסת הורביץ, לפי החוק, כפי שחוקן בכנסת לפני שבע שנים, מותר לכל אדם להתאבד, אבל אסור לעזור לאחרים להתאבד, ואסור לפתות להתאבד.

הצעה אחרת, של ח"כ יגאל הורוביץ מע"מ.

כל זה למה? הוויכוח על הצעת צדוק היה המכריע. היה ברור שאמצעי־התקשורת יתרכזו בו, וכי עליו תיערך ההצבעה המכרעת. היתה זאת הזדמנות חשובה ביותר שלנו להסביר לציבור את גישתנו למזימה לשנות את שיטת־הבחירות (ראה מיסגרת).

תחת זאת ניתנה הזכות ברגע האחרון לח"כ יוחנן באדר, שכלל לא הספיק להתכונן, כי הוא הסתפק בנאום מאולתר, שלא נגע בעיקר.

מכאן המחאה החריפה, כאשר בפעם השניה באותו יום החליט היו"ר החלטה שפגעה בזכויות היסודיות ביותר שלנו. נסתבר כי שיטה חדשה מתבצרת בנשיאות — בוויכוח בין סיעה גדולה וקטנה, צודקת הגדולה — ולעזאזל התקנון.

פרשת אלה, כמו פרשת הצעת־האוזנר, מבליטות מחדש את הסקנדאל היסודי של הרכב הנשיאות. אין בה ייצוג ל־22 ח"כים, חברי הסיעות הקטנות שהוצאו מן המניין. הדבר בא כדי לאפשר למערך לקבל רוב מוחלט בנשיאות, ולהבטיח מראש אישור אוטומטי לכל החלטה של היו"ר, שהוא הנציג מס' 1 של המערך ועושה דברו.

„כמו ברוסיה כמו בספרד..."

מאז יומה הראשון של הכנסת השביעית, לא היה אולם הכנסת כל־כך מלא כמו בשעה שנערכה ההצבעה על הצעת מיפלגת העבודה לשינוי שיטת־הבחירות. הופיעו ח"כים שלא הראו את פניהם בכנסת מזה חודשים רבים. ח"כ אברהם לבנבראון, איש רק"ח שנכנס לכנסת לפני כשלושה חודשים, לא הכיר רבים מן הנוכחים, ונאלץ לשאול בלחש: „מי זה? ומי זה?"

האווירה לא היתה נרגשת. ברוב הזמן היא היתה אפילו מבודחת. אבל ההשתתפות היתה ערה. מכיוון שעמדו לרשותנו רק עשר דקות, ניהלתי את עיקר הוויכוח בצורה של קריאות־ביניים רצופות, כדי לסתור את דעותיהם של ארבעת בעלי־ההצעות: מאיר אביזוהר (פורש מע"מ), אליעזר שוסטק (המרכז החופשי), יגאל הורוביץ (ע"מ) וחיים צדוק (עבודה).

■ ■ ■

זה התחיל כימעט מן הרגע הראשון:

מאיר אביזוהר: בברית־מועצות הבוחרים בכל איזור עוקבים אחרי נבחריהם...

אורי אבנרי: ארבע חמישיות מן הבוחרים בברית־מועצות כלל לא יודעים מי הנציג שלהם בפרלמנט!

אביזוהר: ...המיפלגות (בברית־מועצות) נאלצות לאמץ להן כמועמדים דמויות עצמאיות. המקובלות על הציבור...

אורי אבנרי: איך בכל זאת קרה שבפרלמנט הברי־טי יושבים לפחות שלוש מאות אפסים? מי בחר בהם?

מאיר אביזוהר: אתה משוכנע שיושבים שם שלוש מאות אפסים? מניין אותם?

אבנרי: זה נאמר בספרים בריטיים על הפרלמנט.

מאיר אביזוהר: ...הדינמיקה של השיטה הבריטית הכניסה לפרלמנט גם אישים צעירים, תוססים, מוכשרים...

אורי אבנרי: איזה סיכוי היה לך להיבחר שם?

היו"ר ישראל ישעיהו: ...חבר־הכנסת אביזוהר, אני מבקש ממך להמשיך ולסיים דבריך. יש זמן קצוב.

אורי אבנרי: אני מציע ליו"ר להיות היום יותר ליברלי, כי אנחנו דנים בסוגיה הטעונה ביותר יסודי.

ישראל ישעיהו: תודה רבה. יש הרבה הצעות והרבה הצעות שכנגד.

אורי אבנרי: לכנסת יש די זמן לעניין זה.

■ ■ ■

מאיר אביזוהר: ...(**בהסבירו את שילוב השיטה האזורית והשיטה היחסית בהצעתו**): הנבחרים מהאיזורים והנבחרים מהרשימה הארצית יהוו חשבון אחד לצורך התוצאה הסופית...

אורי אבנרי: אז מה הועלת בכל מה שאתה מציע?

מנחם פרוש (**בהציעו להסיר מסדר־היום את הצעת אביזוהר**): ...תסלח לי אם אשאל אותך, חבר־הכנסת אביזוהר, אולי תגיד לי מהיכן באת לכנסת. ועד לבחירות הבאות אינני בטוח עוד לאן אתה הולך...

אורי אבנרי: ובפני מי הוא עתיד ליתן דין וחשבון!

מאיר אביזוהר (**משיב למתנגדים להצעתו**): ...למה אני אומר זאת, חבר־הכנסת אבנרי? משום שהשיטה הקיימת נותנת פרס על פילוגים. כל חבר שמתפלג — האפשרויות הפרלמנטריות גדולות.

אורי אבנרי: הרי בן־גוריון היה מלך הפילוגים! מי פילג מיפלגות כמו בן־גוריון, שהציע את שיטת־הבחירות האיזוריות?

מאיר אביזוהר: קראתי מאמר שהתפרסם ב־1954, ש„הכנסת היא כיום מוסד ללא תכלית. אין בה מקום להכרעות אישיות ולדיעות בלתי־תלויות. הכנסת היא שדה־קרב של מנגנונים מיפלגתיים, וחבר־הכנסת הבודד הוא רק מנוף העולה ויורד בשעת ההצבעה, לפי רצון המנגנון חסר־הנשמה". את זה כתב חבר־הכנסת אבנרי לפני שהיה חבר־כנסת.

אורי אבנרי: זה היה נכון, וזה נשאר נכון. אבל השאלה היא אם ההצעה שלך תיצור מצב טוב או גרוע עוד יותר.

■ ■ ■

אליעזר שוסטק (**מעלה את ההצעה שלו אחרי שהצעת אביזוהר הוסרה ברוב של 44 נגד 21**): ...הציבור מצביע (כיום) בעד ראש־הרשימה, הסוחב איתו את כל הרכבת ואת כל הרשימה.

אורי אבנרי: גם אותך?

אליעזר שוסטק גם אותי, כמובן גם אותי... הנבחר (לפי השיטה האיזורית) נבחר באיזה איזור. הוא אינו מפחד מהמימשל. הוא יכול להרים את הקול.

אורי אבנרי: מי נבחר אי־פעם באנגליה בפעם השניה, אחרי שהפר את מרות מיפלגתו? מה שקרה כאן לשולמית אלוני, קורה גם שם!

ישראל ישעיהו: חבר־הכנסת אבנרי, קריאת־ביניים היא משפט אחד.

אליעזר שוסטק: ...היום אין אופוזיציה. יש פיצול. היום יש פיצול של הכוחות, וכל כוח קטן רוצה להיכנס לכנסת, וחושב שהוא תורם משהו.

אורי אבנרי: כאשר למפא"י יהיו 100 נציגים בכנסת, לא יהיה שום פיצול.

אליעזר שוסטק: בשינוי שיטת הבחירות יבוא ליכוד־כוחות.

אורי אבנרי: 100 נציגים למפא"י, זה הליכוד שאתה רוצה? ברוסיה יש ליכוד. בספרד יש ליכוד. בארגנטינה ובדרום־אפריקה יש ליכוד.

אליעזר שוסטק: ...היום שולטת במדינת ישראל מיפלגת־מיעוט. היא שולטת בעזרת עוד מיעוטים קטנים. היא לא שולטת בכוח הרוב.

אורי אבנרי: השיטה שלך נותנת למיעוט בעם רוב גדול בכנסת.

אליעזר שוסטק: ...מוטב לי שתהיה מיפלגת־רוב עם אחריות של רוב, מאשר מיפלגת מיעוט, השולטת על־ידי סחטנות של מיפלגות עוד יותר קטנות.

אבנרי: אני למדינה אם הם יהיו אי־פעם רוב!

אליעזר שוסטק: ...ידידים אמרו לנו (למרכז החופשי): למה לכם להציע שינוי שיטת הבחירות, הרי תישלמו.

אורי אבנרי: אצלכם זו לא בעיה פוליטית, זוהי בעיה פסיכיאטרית.

אליעזר שוסטק: על כך באתי להשיב.

אורי אבנרי: אם אתם נגד סיעות קטנות, מדוע לא תראו דוגמה ותתפרקו כבר עכשיו?

■ ■ ■

הצעת שוסטק הורדה ברוב של 12 נגד 11. הצעת יגאל הורביץ, שאותה הצעתי אני להסיר, הורדה ברוב של 23 נגד 13. ואז באה תורה של ההצעה העיקרית, זו של מיפלגת־העבודה („הצעת יעקובי"), שהועלתה על־ידי חיים צדוק.

חיים צדוק: ...מה הפגמים של השיטה הקיימת?

אורי אבנרי: הפגם העיקרי שלה הוא שהיא לא נותנת לכם רוב מוחלט!

חיים צדוק: בעולם הדמוקרטי כולו נהוגה שיטת־בחירה לפי איזורים, אם או בלי ייצוג יחסי בתוך האיזור... תא־הבחירות הראשוני הוא תמיד האיזור.

אורי אבנרי: כמה מדינות קטנטנות כמו ישראל יש בעולם הדמוקרטי? הרי כל המדינה שלנו היא חצי איזור־בחירה במדינה נורמלית!

חיים צדוק: ...(לפי השיטה החדשה ייבחרו) אנשים בעלי כישורים השכלתיים ומיקצועיים, הדרושים לעבודת הכנסת.

אורי אבנרי: כיום אין אצלכם?

חיים צדוק: ...חבר־כנסת ...יהיה יותר עצמאי במילוי תפקידו.

אורי אבנרי: כמו שולמית אלוני*.

חיים צדוק: אני מציע להעביר את ההצעה לוועדה.

אורי אבנרי: תנו זכות־הצבעה חופשית לחברי־הכנסת של מיפלגת־העבודה, כדוגמה לאותו חזון משיחי שאתם מטיפים לו!

ישראל ישעיהו: אנו ניגשים להצבעה.

אורי אבנרי: אני מבקש ששני חברי־כנסת ימנו את הקולות.

ישראל ישעיהו: אני ממנה את חברי־הכנסת מרדכי ביבי וחיים קורפו למנות את הקולות.

חיים קורפו: אני יודע למנות רק עד 60. (**לפי החוק, המינימום הדרוש היה 61**).

ישראל ישעיהו (**מסכם את ההצבעה**): בעד הצעת־החוק לדיון מוקדם בוועדה: 61.

אורי אבנרי: אוי לרוב הזה!

* שולמית אלוני לא נתמנתה מחדש כמועמדת של מיפלגת־העבודה, אחרי שנקטה בכמה עניינים בעמדה עצמאית בכנסת.

נאנסת, נהנית וגם נשארת בתולה

הל"ע השיגו את אשר הם ביקשו. השבוע הם נמצאו במצב אידיאלי.

שותפיהם לקואליציה — מיפלגת־העבודה ומפ"ם — העבירו בנשיאות הכנסת החלטה שעורייתית, ללא שום ביסוס בתקנון הכנסת, לדחות את ההצבעה על הצעת־החוק של האוזנר „עד אחרי הפגרה" — מבלי לטרוח אפילו לקבוע לה תאריך.

כך יכלו הל"ע להעמיד פנים כאילו הם נאבקו עד טיפת־הדם האחרונה, ולהישאר בממשלה.

למען הרושם, הגישה סיעת ל"ע עירעור על כך בפני ועדת־הכנסת, בידעה היטב שאין לו שמץ של סיכוי (או סכנה) להתקבל. אולם גם אנחנו הגשנו עירעור, בסיגנון חריף ביותר. הוא משתרע על שלושה עמודים של טענות מישפטיות, שהוכנו על־ידי אמנון זיכרוני.

בחלק העקרוני אמרנו:

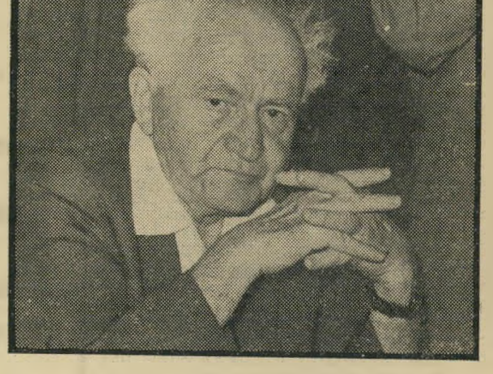
„החלטה זו מהווה תקדים מסוכן ביותר... הזכות להעלות הצעת־חוק פרטית היא זכות מוחלטת, המוקנית לחבר־הכנסת. זכות זו מתבטלת אם יכול גוף פוליטי כלשהו, שבו שולט הרוב, למנוע את ההצבעה... אילו היו היו"ר והסגנים מוסמכים לדחות את ההצבעה, בלי

(המשך בעמוד 34)

אחת

אדוני היושב־ראש, בסוף הדרך שוכן המישטר החדמיפלגתי, עם אופוזיציה עלובה ומדולדלת לצרכי דקורציה. בראשית הדרך מונה אחוז־חסימה מיפלגתי — אולי 20%, אולי 40%.

זוהי שלילת הייצוג ממאות אלפי אזרחים, אשר מתוסכל, שאין לו סיכוי להגיע אי־פעם לייצוג בפרלמנט — אתם מזמינים אותן לכיכר הדוידקה ולרחוב דיזנגוף.

יעקלביץ ושרעבי

כל זה, בשביל מה? מהם הנימוקים הבאים לסבר את האוזן?

בחירת נציגים מקומיים? שטות ואיוולת!

אנו חיים בעידן הטכנוזיזה, לא בכיכרה של המאה ה־19. יעקלביץ מפתח־תיקווה ושרעבי משערים ידועים לאין־שיעור פחות מי אשר גולדה מאיר ומנחם בגין — גם בפתח־תקוה וגם בשערים.

מנהיגי הציבור חודרים מבעד למסך הקטן לסאלון של כל בית, כשכל תו של פניהם וכל נימה של קולם ידועים ומוכרים. בהם, וביניהם, יבחר האזרח בכל האיזורים, ולא בראשי חמולות ומכובדים מקומיים.

זראיה — רוב בוחרי בריטניה אינם יודעים כלל מי נציגיהם בפרלמנט, הם יודעים רק מיהו ראש־הממשלה שהם רצו בו והצביעו בעדו.

זאב בעור כבש

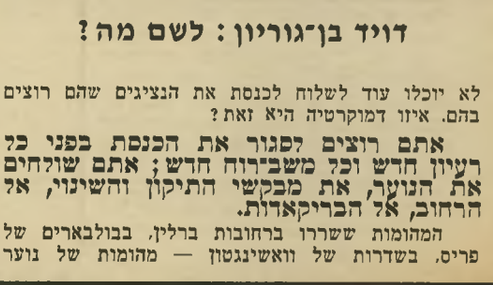
אדוני היושב־ראש, ודאי אין איש מאושר מן השיטה הקיימת. אך איש גם אינו מאושר מן הדמוקרטיה בכלל. לשבחה נאמר רק שכל שאר השיטות גרועות יותר. הוא הדין במישטר־הבחירות שלנו.

יש מה לתקן בשיטתנו, שהיא ביסודה דמוקרטית, ליברלית, עלוראליסטית, ועל כן מונעת־ערימות ומאפשרת התמודדות של כוחות. יש מקום לבחירות מוקדמות במיפלגות עצמן, תחת פיקוח ציבורי, כדי לאפשר לבוחרים להשפיע על הרכב רשימות המועמדים. אילו רצה מישהו לתקן באמת, אפשר למצוא דרך לכך.

אולם כאן אין כוונה לתקן ולשפר. כאן מזדקרת התאווה העיוורת לשלטון, שאינה כורעת באמצעים, המוכנים לתקוע סכין בגב הדמוקרטיה הפרלמנטרית.

אדוני היושב־ראש, במציאות המייוחדת של ישראל — מדינה ללא חוקה, ללא מסורת דמוקרטית, ללא חברה מגובשת — הצעה זו היא רצח הדמוקרטיה.

הזאב מופיע בעור של כבש, והוא בעל לשון חלקלקה. אך אם ינצח, נראה את שיניו ואת טלפיו.

דויד בן־גוריון: לשם מה?

לא יוכלו עוד לשלוח לכנסת את הנציגים שהם רוצים בהם. איזו דמוקרטיה היא זאת?

אתם רוצים לסגור את הכנסת בפני כל רעיון חדש וכל משב־רוח חדש; אתם שולחים את הנוער, את מבקשי התיקון והשינוי, אל הרחוב, אל הבריקאדות.

המהומות ששררו ברחובות ברלין, בבולבארים של פריס, בשדרות של וואשינגטון — מהומות של נוער

סיקורת

(המשך מעמוד 6)

פש למרתה מיצ'ל" (הכוונה לאשתו של שר־המשפטים לשעבר ג'ון מיצ'ל, המר־בה למסור הכרזות לעיתונות, ואיימה ש־תתגרש מבעלה אם לא יחדל לנהל את תע־מולת הרפובליקאים לבחירות). כלומר, ה־טעם היום: גברים ערומים ונשים משוח־ררות, המרבות לדבר.

ספרים

השלטון בין הרגליים

"MOI ET LUI" — Flammarion, 1971.
„אני והוא", מאת אלברטו מו־ראביה — הוצאת פלאמריון, 1971, 314 עמודים.

„חרחרן! מעמיד פנים! רמאי! בוגד! נבל!!!" זה „הוא". ואילו „אני", בספרו החדש של אלברטו (האשה מרומא) מו־ראביה, הוא ריקו, תסריטאי קרח ונמוך קומה, כבן 35, שכל חייו מנסה לעבור ממחנה חסרי השכינה, האנשים עלובי ה־נפש שנשלטים על־ידי הזולת, למחנה בעלי השכינה, אלה שהעולם פרוס לרגליהם והצ־לחתם מובטחת. אלא שהדבר אשר מכשיל את ריקו בדרכו ממחנה אחד לשני, זה

סופר מוראביה
ארוך, עבה ונמרץ

„הוא". ו„הוא" אינו אלא אבר המין שלו, ברנש בעל רצון ותאוות פרטיות, שאינו מתחשב במאומה ודוחף את בעליו בכל פעם מחדש אל מחנה עלובי החיים, העבדים לתאוותיהם.

„הוא" אישיות מאוד מפותחת. מבחינה פיזית, הוא ממש תופעת טבע. באורכו, ב־עוביו ובמרצו, אפילו האל פאן לא היה מתבייש בכלי שכזה. ואילו מבחינה פסיכו־לוגית, הוא שולט כליל בתסריטאי האומ־לל, עד כדי כך שקשה לקבוע מי תלוי במי. אמנם ריקו מחליט שהמעבר אל בעלי השכינה יכול לבוא רק תוך כדי התנז־רות מינית ומעניש „אותו" בבטלה מוחלטת במשך חודשים, אבל אין הדבר מונע „בעדו" מלהשתתף בכל החלטה ובכל מעשה בחיי בעליו, ולהשפיע עליהם לאור־דווקא ב־דרך ההגיון הצרוף.

מוראביה, שכל חייו התמסר לתיאור הת־מכרות האדם לחושים ותאוות חזקים ממנו, הפך את כל העניין לפארודיה ענקית ב־דיאלוג בלתי פוסק זה בין אדם ליצר המין שלו, דיאלוג שבו לכל הדמויות האחרות יש רק תפקיד משני. מה שמוזר קצת, זה לראות את מוראביה השמאלני מלגלג על הנוער האיטלקי, המהפכן, המתואר כאוסף בני טובים משועממים שלא התבגרו עדיין, היוצרים לעצמם פולחנים ילדותיים. אבל זאת יכולה להיות גם תגובתו של קומו־ניסט ותיק אל צעירים שמשנים את סדר הדברים ועובדים את האל מאו מבלי שאיש הרשה להם לעשות זאת.

בכלל, הספר כולו קרוב יותר לקאריקטו־רה מאשר לניתוח רציני של עולם הפרטים האיטלקי בו חי אותו ריקו עם אבר המין שלו (עולם המוכר למוראביה היטב היות ורבים מסיפוריו הפכו לסרטים), או של ה־בורגנות האיטלקית המודרנית, המספקת ב־דרך־כלל, את קורבנותיו של מוראביה.

בקיצור, אולי זה שטחי, אבל זה מאוד מצחיק.

מאריכה את התענוג

BROADWAY 100

מוצרת דובק-ערבות לטיב • SUPER KING SIZE FILTER · AMERICAN BLEND

אליהו, איכה?

זה אחד הסיפורים הגדולים בהיסטוריה של עמנו, שהפכו את היהדות במשך אלפי שנים אור לגויים: כרם היה לנבות היזרעאלי, אשר ביזרעאל, אצל היכל אחאב, מלך שומרון.

ויהי אחאב אל נבות לאמור: „תנה לי את כרמך, ויהי לי לגן־ירק, כי הוא קרוב אצל ביתי, ואתנה לך תחתיו כרם טוב ממנו. אם טוב בעיניך, אתנה לך כסף מחיר זה."

ויאמר נבות אל אחאב: „חלילה לי מיהוה, מתיתי את נחלת אבותי לך!"

■ ■ ■

אחאב לא היה רשע. הוא היה מלך בשר־ודם, לוחם לאומי גדול.

כאשר סירב נבות למסור לו את כרמו, לא נתן המלך את ההוראה להפקיעו.

הוא חזר לארמונו „סר וזעף... וישכב על מיטתו, ויסב את פניו, ולא אכל לחם."

את המלאכה הבזויה עשתה אשתו, איזבל.

היא ביימה את העלילה השפלה, בנתנה את ההוראה מאחורי גבו. „ותכתוב ספרים בשם אחאב, ותחתם ב־חותמו." כתוצאה מכך הואשם נבות בהאשמות־שקר על־ידי „שניים אנשים בני־בליעל... ויוציאוהו מחוץ לעיר, ויסקלוהו באבנים, וימת."

רק אז ניגשה איזבל אל אחאב והודיעה לו: „קום רש את כרם נבות היזרעאלי, אשר מיאן לתת לך בכסף, כי אין נבות חי, כי מת."

המלך (שהיה ראש־הממשלה ושר־הביטחון גם יחד) לא נתן את ההוראה. הוא לא שפך את הדם. מישהו אחר עשה זאת במקומו.

אך אחרי שסוזק בעל האדמה, שמח מאד לקצור את הפרי: „ויקם אחאב לרדת אל כרם נבות היזרעאלי לרשתו."

■ ■ ■

ורכי התנ"ך לא ידעו עדיין את המילה השימושית „חריג". היא לא היתה קיימת אז. היא לא יכלה להיות קיימת בדור שלא לקח עדיין בהתנוונות מוסרית.

איש האופוזיציה ידע מה תפקידו.

ויהי דבר יהוה אל אליהו התשבי לאמור: „קום רד לקראת אחאב, מלך ישראל, אשר בשומרון, הנה בכרם נבות, אשר ירד שם לרשתו. ודיברת אליו לאמור: כה אמר יהוה, הרצחת וגם ירשת?"

לכאורה, זה מוזר. המחבר עצמו תיאר זה עתה את השתלשלות המאורעות והקפיד להדגיש שלא אחאב הוא שרצח, אלא איזבל.

אלא שלפי המוסר של עורכי התנ"ך, הנהנה מן הרצח משול לרוצח. אשמתם שווה.

אחאב ידע, או צריך היה לדעת, איך מת נבות. כאשר הסכים לרשת את הכרם, הפך את עצמו שותף לפשע.

„כה אמר יהוה, במקום אשר לקקו הכלבים את דם נבות, ילוקו הכלבים את דמך גם אתה!"

תשובתו של אחאב היתה ראוייה לפוליטיקאי מודרני: „המצאתני, אויבי?"

אולם כאשר שמע מפי אישיהאופוזיציה את ההאשמה הנוראה זאת נבואת העונש, חזר אחאב בתשובה.

„ויהי כשמוע אחאב את הדברים האלה, ויקרע בגדיו וישם שק על בשרו ויצום וישכב בשק, ויהלך אט. ויהיה דבר יהוה אל אליהו התשבי לאמור: „הראית כי נכנע אחאב מלפני? יען כי נכנע מפני, לא אביא הרעה בימיו."

ואכן, בחוש מוסרי וספרותי, הועידו המחברים סוף מפואר לרוצחגם־יורש שהכיר בחטאו.

הוא מת כגיבור־חיל, כשפניו אל האוייב, אחרי שנפצע מחץ תועה בסערת־הקרב. „והמלך היה מעמד במרכבה נוכח ארם, וימות בערב, ויצק דם המכה אל חיק הרכב."

■ ■ ■

לא השינאה האישית אל אחאב דיברה מתוך גרונו של בעל הסיפור, אלא תחושה מוסרית עמוקה.

הוא רצה להנחיל לנו את מוסר־ההשכל, שנחרת על לוח ליבם של דורות רבים בארצות רבות. הסיפור על כרם נבות היה אחד הסיפורים הגדולים שעיצבו את התרבות האנושית.

מוסר־ההשכל בא לידי ביטוי חריף בפגישה הקודמת של אחאב המלך ואליהו הנביא.

ויהי כראות אחאב את אליהו, ויאמר אחאב אליו: „האתה זה, עוכר ישראל?"

ויאמר (אליהו): „לא עכרתי את ישראל, כי אם אתה! מי שמגלה את עוונות השילטון, מי שמוחה על מעשה־עוולה של בעלי־השררה, אינו מביא חורבן על המדינה. להיפך.

שילטון המתבסס על חמס ועושק, נישול וגירוש — הוא הזורע את זרע הפורענות. הוא חורם את המוסר הלאומי. הוא הפוגע במוראל הצבא, ששוב אינו מגלם עניין צודק, אלא הופך מכשיר לעוול.

אליהו נרדף כל חייו. אך הוא עלה ברכב־אש השמימה. **אחאב הגדול, על אף היותו גיבור לאומי**

אליהו עולה השמימה ברכב אש (ציור של פרנצ'סקו פולאצו, 1730)

פרק כזה לא יכול היה להיכתב בימי־קדם, בארץ של עובדי־אדמה. לא במיקרה אוסרת התורה פגיעה ביבולים. המוסר של עובד־האדמה, המושרש בארצו, זועק נגד מעשה בארבארי כזה.

הוא יכול היה להיווכח רק במוחו המעוות של יהודי גלותי, שלגביו „מולדת" היא מושג מופשט, וכך החי והצומח בה אך נתונים סטאטיסטיים.

■ ■ ■

דמויות העיקריות של העלילה חיים וקיימים לנגד עינינו.

הנה אחאב, בדמותו של משה דיין, מנהיג יהודה ושומרון.

הוא מוקיע את המעשה במילים רפות, מדבר על „ואנדאליזם" של הקצין, — אך אינו מסלק, אינו מבקש בדחילו סליחה ומחילה מבני הכפר ומאזרחי ישראל, אינו מבטל את הצו המרושע המונע מבני הכפר לעבד את מרבית נחלת אבותיהם, באמתלות־שקר של „ביטחון". כהכנה להתנחלות יהודית.

בניגוד לאחאב המקורי, לא חזר בתשובה.

הנה איזבל, בדמותה של גולדה מאיר.

היא משמיעה דברי־צביעות מתחסדים על „חריגים" שיש למנעם — אך אינה מבטלת את המדיניות של „ייהוד" השומרון ויהודה, עוזה וצפון־סיני, שארם א־שייך ודרום־סיני, מדיניות של נישול, שכל ה„חריגים" נועדו לבצעה.

אחאב ישנו. איזבל ישנה. אבל איהו איהו?

■ ■ ■

חאב ואיזבל של ימינו מנצחים על מנגנונים אדירים. הטנקים באו במקום מרכבות־הברזל, ותקנות־החירום אינן זקוקות לעדויות־שקר של בני־בליעל. במקום „הזקנים והחורים", שהיה צורך לרמותם כדי להוציא מהם צו־הפקעה, יש הכנסת, המסירה בהרמת־יד אוטומטית, ללא נקיפת־מצפון, הצעה לסדר־היום לדון בפרשה כזאת.

כנגד מנגנונים אדירים אלה, לא די באליהו אחד. יש צורך באליהו קולקטיבי — בהתקוממות המונית גדולה נגד העוול, למען המוסר היהודי של בעל ספר מלכים.

היכן היא, התקוממות זו?

■ ■ ■

ליהו התשבי לא היה עוכר ישראל. להיפך, הוא הציל את ישראל. הודות לו, ואחיו אנשי־המוסר בדורות ההם, הפכה תרבות עמנו למה שהפכה — כוח מוסרי כביר, שהשפיע במשך אלפי שנים על מרבית העולם התרבותי.

כולנו, אזרחי ישראל, נהנים עד היום מן האור הזה שראו הגויים. כי הודות לזיכרונות התנ"ך, המהדהדים במאות אלפי כנסיות, מעורר שם ישראל תגובה כביכם של מיליונים.

בעשרות שפות שרים בני־אדם שירים על אליהו הנביא. איש אינו שר על אחאב הגיבור ואיזבל המדינאית.

מה היה קורה לולא קם אליהו?

הממלכה היתה שוקעת בביצה של עוולה ועושק, מקורות התרבות הייחודית שלנו היו נסתמים, השירה הישראלית הגדולה לא היתה נולדת, כי כל כולה היתה שירת מחאה ומוסר. כי לולא אליהו, היה עם־ישראל כולו נושא באחריות למעשה שנעשה בידי מלכו וממשלתו.

והנה, בימינו — היכן איהו?

מעשה־הזוועה של עקרבה, המצטרף למעשה־הנבלה של פיתחת־רפיח, לא נתגלה בעיתון ישראלי. יזם את הפירסום פקיד זר שנזדמן לשכם, שהזעיק עיתון צרפתי, שפנה אל כתבו הישראלי והטיל עליו לבדוק את הידיעה. השבוע עון הפאריסאי השמאלי נובל אובסרבטור, שעורכו הוא יהודי איש־מוסר, פירסם את הפרשה, שעשרות ישראלים בשטחים בוודאי ידעו עליה והסתירוה במשך חודשים.

ואז, אחרי הפירסום — מה קרה?

היכן ההזדעזעות הספונטאנית, האוטומטית, איתה היתה צריכה לעורר ידיעה כזאת בליבכם של שניים וחצי מיליון יהודים בישראל?

היכן מאמרי הזעם בעיתונים, שהקדישו מאות מאמרים לנתיבי נפט? היכן הזעזוע של חברי־הכנסת, של ראשי המיפלגות, של הסופרים, של אנשי־המוסר ואנשי הציבור?

עדיין לא איחרנו את המועד. עדיין מותר לומר: „לא ידענו." בעוד כמה שבועות יעורר פסוק זה בעולם תגובה של זעם ורבות, כשם שעורר פסוק זה בליבנו, כאשר הושמע בפי בניו של עם אחר.

עדיין יש זמן לקום, להתמרד, להוקיע, לזעזע חמס, להכריח את הממשלה לתקן את העוול ולעקור את עושיו.

אחרת לא נעלה ברכב־אש השמימה. נרד עם אוטוקארס אל בור תחתית.

איהו, איכה?

במדינה

העם

מה טוב ליהודים?

אזרחי ישראל החלו להיסחף השבוע למערכת הבחירות. לא היו אלה הבחירות לבחירת ממשלתם שלהם, אלא אלו שיתחוללו מעבר לאוקיאנוס בחודש נובמבר הקרוב, והעשויות להשפיע על גורלה של מדינת־ישראל אפילו יותר מהבחירות לכנסת השביעית שייערכו בעוד שנה וחצי.

אחרי שוועידת המפלגה הדמוקרטית במייאמי ביץ' העניקה לסנטור הקרח מ־דרום דקוטה — הרוכב על גלי הליברליות, הפסקת המלחמה והבדלנות — את אחד הנצחונות המהירים והמפתיעים ביותר שזכה להם איזה שהוא מועמד לנשיאות בארצות־הברית בעת האחרונה, נדמה היה שכל אחד מאזרחי ישראל נקרא להכריע: מי יותר טוב ליהודים ולישראל, ריצ'ארד ניכסון או ג'ורג' מק־גוברן?

לא היתה זו רק בעייתם של אזרחי ישראל. באותה מידה היתה זו גם בעייתם של המועמדים לנשיאות מטעם שתי המפלגות האמריקאיות, שלפי הצהרותיהם והנושאים השנויים במחלוקת, נדמה היה כי הם נבחרים גם על־ידי אזרחי ישראל.

הקול היהודי במערכת הבחירות האמריקאית היה תמיד אלמנט חשוב, למרות מספרם הייצוגי הנמוך של היהודים באוכלוסיה הכללית. אולם מעולם לא היווה הרצון לכבוש את הקול היהודי נושא

מיעמד מק־גוברן
מי מפחד מנשיא בדלני?

בחירות כה מרכזי במערכת הבחירות בארצות־הברית, כפי שאירע השנה.

הסיבה לכך היא פשוטה וברורה. אין ספק שהמאבק בין ניכסון למק־גוברן יוכרע על חוד קולות מעטים, כמה מאות אלפים במקרה הרע, עד מיליון או שני מיליון קולות במקרה הטוב. גוש הקולות העיקרי העשוי לנוע מהצבעה מסורתית עבור הדמוקרטים ולהצביע בעד הנשיא ניכסון, הוא גוש הקולות היהודים. הם עשויים להוות את לשון המאזניים ולקבוע מי יהיה נשיאה הבא של האומה האמריקאית.

רבין בחברה טובה. ג'ורג' מק־גוברן, שעמדותיו הבדלניות הפחידו את יהודי ארצות־הברית, יצא מגידרו כדי להוכיח את ידידותו ליישראל, כדי לכבוש חזרה את תמיכת הרחוב היהודי שאבדה לו. הוא הזכיר את ישראל לבדה בנאום ההכתרה שלו. אולם כל נסיונותיו להרגיע קודם כל את אזרחי ישראל, טרם הניבו פירות.

עם זאת, אפילו לא יחזיר למפלגה הדמוקרטית את הקול היהודי, עדיין טובים סיכוייו של מק־גוברן להפתיע בבחירות הכלליות, כשם שהפתיע בבחירות במייאמי, ולהתרומם על גלי המחאה ואי־שביעות הרצון אל הבית־הלבן.

כדאי לזכור שהיה זה השגריר יצחק רבין שהתריע ראשון בפומבי ובדיווחים לממשלת ישראל על המגמות הבדלניות המתגבשות באומה האמריקאית. דיווחים אלה, שעמדו בניגוד לניתוחי שר־החוץ, קוממו עליו את משרד־החוץ. עתה מסתבר כי רבין היטיב לחוש את הנטיה הכללית, העלולה למרות כל ההבטחות, לגרום להחלשת התמיכה הצבאית בישראל.

לפני שבועות מספר בוקר רבין על שהתערב, כביכול, במערכת הבחירות האמריקאית לטובת ניכסון. השבוע הוא מצא את עצמו בחברה מכובדת. היה זה ראש־ממשלת איטליה הנוצרי־דמוקרטי, ג'וליו אנדריוטי, שעשה מעשה חסר תקדים בפוליטיקה הבינלאומית, ביקר מעל במת הסינאט האיטלקי בחריפות את מדיניות־החוץ של מק־גוברן.

כאן הגיע האבסורד לשיא חדש: אנדריוטי תקף גם את מדיניותו הבלתי מאוזנת של מק־גוברן במזרח־התיכון, כשהוא מתכוון לתמיכתו בישראל. הקומוניסטים ואנשי השמאל בסינאט האיטלקי שיסעו אותו וקראו לעברו קריאות בוז, מצאו את עצמם במצב המביך שמוצא את עצמו כל איש שמאל בעולם המערבי: תמיכתו במק־גוברן תביא בהכרח לתמיכה בישראל.

משפט

העונש: חיים

קוזו אוקאמוטו, הרוצח היפאני ששרד בחיים אחרי הטבח שביצעו הוא וחבריו בנמל־התעופה של לוד, רצה להיות כוכב אור־יום. אבל הסכנה היתה שהוא יהפוך לסופר־סטאר.

אחרי שעשה כל מה שביכולתו כדי להביא את בית־הדין הצבאי בפניו התנרר משפטו, לגזור עליו את העונש המירבי, עונש המוות, העמיד אוקאמוטו את בית־הדין בפני בעיה: אם יחרצו את גורלו למוות ימלאו בכך את משאלתו. ממילא לא יהיה בכך לא עונש ולא הרתעה.

המלכודת שהכין אוקאמוטו לשופטיו היתה ברורה לכל. הוא דיבר אומנם על הפיכתו, אחרי מותו, לכוכב אור־יום בשמיים. אבל בתום הצהרתו המבולבלת, שהבהירה כי הוא מוגבל מבחינה שכלית ומופרע מבחינה נפשית, נוצרה האפשרות שהוצאתו להורג תהפוך אותו לסמל בעיני כל התנועות האנרכיסטיות בעולם.

משום כך היתה החידה ערב מתן גזר־דינו של אוקאמוטו אחת: האם יבחינו התביעה והשופטים בסכנה האורבת להם?

חופש בגיל 50. למרבית המזל נוהל המשפט הצבאי הפעם בידי אנשים שקר־לים, הגיוניים ומפוכחים, בניגוד לבתי־דין צבאיים אחרים, הממהרים לנצל הזדמנויות מקריות כדי לחרוץ גזרי־דין מוות על חבלנים, המבוטלים במחי־יד.

בנאום סיכום מזהיר, הבהיר התובע הצבאי הראשי, סגן־אלוף איתן ישראלי, כי חייו של אוקאמוטו הם עלובים מדי מכדי שנטילתם תהווה פיצוי רגשי, נקם או עונש מרתיע.

בהתעלות ראויה לשבח של תבונה והומאניות, גנבו שופטיו של אוקאמוטו את ההצגה שהיפאני בעל פני המסיכה כה ציפה לה. הם העניש אותו בעונש היחיד שהוא משמעותי לגביו: חיים.

מבחינה מעשית פירושו של עונש מאסר העולם שהוטל עליו הם 25 שנות מאסר בלבד. השאלה היא אם קוזו אוקאמוטו בן ה־24 יאריך חיים בכלא עד גיל 50, כדי לחזור אל החברה האנושית שהוא מתאווה להחריבה.

לא רבים היו מוכנים להמר על כך.

משטרה

לעמוד בתור

הדילמה שניצבה בפני שר־המשטרה שלמה הילל, היתה קשה: מה חשוב יותר, שמה הטוב של המשטרה או שמו שלו?

לשר־המשטרה ברור אולי יותר מכל אדם אחר, כי משטרת ישראל זקוקה להכרה יסודית. חוסר־האונים שלה בטיפול בהתגברות המואצת של הפשיעה, יכול להשתוות רק למימדי המחסור בכוח־אדם יעיל ורציני. רק ניעור יסודי, מהפכה

אוקאמוטו מיבל למתן הצהרתו
במקום סופרסטאר — אבק כוכבים

ההזדמנות לתת את המשטרה לידיים חדשות, להציב בראשה אישיות דינמית בעלת כושר מנהיגות, שתוכל למשוך כוחות חדשים למקצוע, להזרים בו דם חדש.

ארטילריה נגד זנות. היו כמה מועמדים לתפקיד זה. רובם היו משורות צה"ל. אילו היה שר־המשטרה בוחר אחד מהם ייתכן שהיה מציל את המשטרה.

אבל ההעזה אינה מתכונותיו החזקות של שלמה הילל. היה ברור לו שאם יביא איש מבחוץ לשקם את משטרת ישראל הוא מסתכן בשתי סכנות: מרד כללי של הקצונה הבכירה במשטרה, שאיימה להתפטר ולפרוש מתפקידיה ולהשאיר את המשטרה ללא קצינים בכירים. והסכנה השניה היתה שמפכ"ל חזק, שיידע לתבוע תביעות ולדרוש את הגשמתן, יאפיל על שר־המשטרה החיוור ויכסה עליו.

הילל בחר באפשרות השניה. הוא מינה כמפכ"ל את ניצב אהרון („אדי") סלע, 53, מפקד מחוז חיפה והמחוז הצפוני במשטרה, שאיש אינו מפקפק בכישוריו כקצין משטרה מעולה ובזכויותיו בתחום השירות הבטחוני זה 40 שנה. אבל סלע, עם כל מעלותיו, אינו המנהיג הדרוש עתה למשטרה כדי להוציאה מהמשבר.

לדעת רבים במשטרה יועד התפקיד לניצב שאול רוזוליו. אלא שאדי סלע הוא בעל ותק גדול יותר במשטרה. לכן נמצא פתרון: סלע יכהן שש שנים כמפכ"ל הרביעי של המשטרה (לפניו כיהנו בתפקיד יחזקאל סהר, אהרון נחמיאס ופנחס קופל), ואילו רוזוליו ימונה כסגנו עם הבטחה לשמש כמפכ"ל בעוד שש שנים.

אמר קצין משטרה בכיר: „משרת ה־מפכ"ל הפכה לפרס. איזה קצין בכיר ירצה להמשיך לשרת במשטרה אם יודעים כבר מי יהיו המפכ"לים ב־12 השנים הבאות?"

כאשר נשאל השבוע שר־המשטרה, מדוע לא בחר בקצין בכיר מצה"ל לתפקיד המפכ"ל, השיב: „את בעיות הפשיעה, הנוער העבריין והזנות, לא ניתן לפתור על־ידי להק מטוסים עם סיוע ארטילרי." עתה ניתן רק להמתין ולראות, באילו אמצעים חושב הילל לפתור בעיות אלה.

תל־אביב

חצי בהריון

האם יכולה אשה להיות חצי הרה וחצי בתולה?

טרם נודע על אשה שגילתה את הפאטנט. אבל אברהם בוייאר, סגן ראש עיריית תל־אביב מטעם המפד"ל וממלא מקום שני

מפכ"ל אדי סלע (מימין) וסגן מפכ"ל שאול רוזוליו (משמאל)*
אין עם מי לדבר

תכליתית עשויים להעמיד את המשטרה על רגליה ולהחזיר לה את אמון הציבור. ההזדמנות לכך ניתנה להילל מהשמים. פנחס קופל, מפכ"ל המשטרה מזה שמונה שנים, הגיש לו את התפטרותו. קופל העייף והמוטרד, שלא יכול היה להתמודד עם האתגרים החדשים שניצבו בפני המשטרה בשנים האחרונות, החליט לפרוש. זו היתה

(המשך בעמוד 18)

* ביניהם יושבים, בישיבת המטה הכללי של המשטרה משמאל לימין, תת־ניצב אידלוביץ, ניצב יהודה פראג וניצב אריה שור.

על המשברון הממשלתי בגללו

נזרק סגן שר־החינוך הדתי מכהונתו

מרכית אזרחי ישראל גילו השבוע להפתעתם לראשונה כי לשר־החינוך יגאל אלון יש סגן־שר דתי, נציג המפד"ל הד"ר אבנר שאקי. לרוע המזל התבררה עובדה זו דווקא בשעה שהד"ר שאקי חדל להיות סגן שר, בעקבות החלטת הממשלה להדיח אותו מכהונתו. הד"ר שאקי זכה להיות סגן־השר הראשון המועף מתפקידו עם בעיטה הגונה באחוריים.

רק אז נזכרו רבים וטובים לשאול: „איך, לכל הרוחות, הוא הגיע לתפקיד הזה?" התשובה היתה: בטעות.

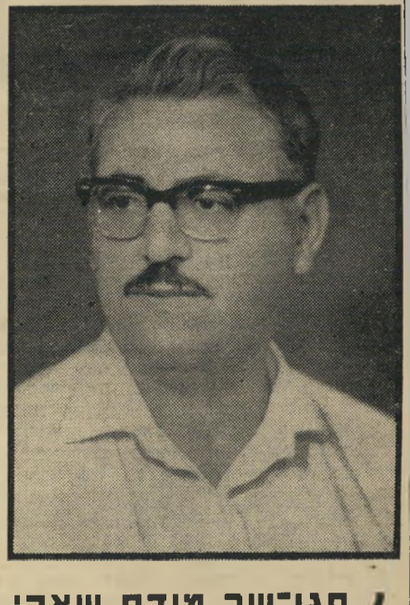
הקאריירה הפוליטית הסוערת של הד"ר אבנר שאקי, שהעסיקה השבוע את אזרחי ישראל אולי יותר מכל מאורע פנימי אחר, היתה רצופה מתחילתה בטעויות, שהגיעו השבוע לשיא של סיבוכים, שאף אבנר שאקי, מרצה למשפטים באוניברסיטאות תל־אביב וירושלים.

שאקי הוצב במקום ה־15 ברשימת ה־מפד"ל, שנחשב כמקום בלתי ריאלי ב־החלט. המפד"ל זכתה בבחירות ב־12 נציגים בלבד. גם אחרי ששני שרי המפד"ל יוסף בורג וזרח ורהפטיג פרשו מחברותם בכנסת עקב מינויים כחברי הממשלה, עדיין נשאר הד"ר שאקי בחוץ. דווקא כשאבוטרופסו ואיש חסדו, משה חיים שפירא, נפטר, זכה שאקי להכנס לכנסת. איך הגיע דווקא הוא, שאינו מעסקני המפלגה הוותיקים, ובין האחרונים שנכנסו לכנסת, לכהונת סגן־שר?

הפעם, כך הסתבר, טעה שאקי נכון.

מי שהיה סגן־שר חינוך קודם, מיכאל חזני, נקרא לממשלה למלא את מקום שפירא שנפטר. במפד"ל נוצרה קונסטלציה מוזרה: שני גושים התחרו זה בזה, כשאף אחד מהם לא היה מוכן לוותר לגוש השני ולהניח לאחד מאנשיו להכהר לכהונת סגן־שר. בלית ברירה מצאו את שאקי, שלא היה שייך לאף אחד משני הגושים, וייצג את סיעת אי־חוד והגשמה של בני עדות המזרח.

גמישות מצפונית

אקי הפסיק את לימודיו האוניברסיטאיים, בהם המשיך גם אחרי שנבחר כח"כ, והתמסר לבעיות בינוי ומיגורת במשרד החינוך. תוך כדי כך התחוור לו, שטעות מעין זו, אינה יכולה לחזור על עצמה פעמיים. היה ברור לו שאפילו אם יזכה לכהן כח"כ המפד"ל קדנציה נוספת, לא יחלקו לו עוד פעם את הכבוד של כהונת סגן־שר. יש קודמים וטובים לפניו בתור.

יתכן שכתוצאה ממסקנה זו, דאג שאקי להבטיח לעצמו עורף ציבורי במפד"ל. למרות שכל שיקוליו ותיכנוניו של שאקי לא נראו עד כה כמוטעים, והוא לא זכה בהבטחה לה קיווה, הוא המשיך ללכת עד הסוף. גם כאן היו השיקולים מוטעים.

לבלוע צפרדע

כן קיווה, כי אם יפר את החלטת הנהלת המפד"ל שחייבה את כל נציגיה בכנסת להמנע מהצבעה, הוא יעורר את חמתם של ראשי המפלגה, אך אלה יהיו חסרי אונים לפעול נגדו, כיוון שלא יכלו להעניש בפומבי מי שהצביע בעד הצעה שכל יהודי דתי משתוקק לה.

כך אירע, שבעת ההצבעה על הצעת ח"כ לורנץ בשבוע שעבר, הפתיע שאקי אפילו את חבריו ובהצבעה „מצפונית", הצביע נגד עמדת הממשלה שהוא אחד ממרכיביה. כך חרץ שאקי את גורלו.

כאשר הסתבר לו כי גולדה איתנה בדעתה להעניש, הכין מכתב התפטרות, כדי שייראה כאילו התפטר מרצונו ולא נזרק מתפקידו. הוא רצה להיכנס לישיבת הממשלה, אך נאמר לו שמאוחר מדי. את ההתפטרות התכוון לנצל לצורך מאבק ב־מפד"ל כיחיד הנאמן לעקרונותיו. אולם מכתב ההתפטרות שהכין לא הוגש. נרמז לשאקי כאילו בישיבת הממשלה יוחלט לגנותו אך לא לגרשו. שוב נפל שאקי קורבן לטעות. הטעויות הפכו לקומדיה.

כאשר התברר לו שלא רק שגולדה דרשה את פיטוריו, אלא ששרי המפד"ל קפצו על המציאה לנקום בו, ותמכו ב־הצעה, מיהר שאקי להגיש את מכתב התפטרותו, בעיתוי מגוחך אחרי שכבר פוטר. למחרת, בחמש בבוקר, כאשר הס־תבר לו שהגשת מכתב ההתפטרות שלו היתה טעות טאקטית, כיוון שלא תאפשר לו דישת דיון בהחלטות הממשלה, מיהר לטלפן לאלון ולבקש את ביטול מכתב ההתפטרות.

צריך להבין כי עבור אדם כמו שאקי, הכבוד הכרוך במישרה הוא אחד המר־כיבים החשובים ביותר שבמישרה. שאקי, שהתאלמן לפני שלוש שנים מאשתו ה־ראשונה שילדה לו ארבעה ילדים, ונישא לפני שנתיים לאשה צעירה, שילדה לו עד כה בת, הבין כי למרות העניין ה־עקרוני הקשור בסילוקו, הוא עלול להפ־סיד מהפרשה יותר מאשר להרוויח. בין השאר הוא יפסיד את כל טובות ההנאה והכבוד הכרוכות במישרת סגן־השר. הוא ניסה להחזיר את המצב לקדמותו, למצוא דרך לפיה תתבע המפד"ל להחזירו.

כאשר התכנסה ביום השני השבוע סיעת המפד"ל בכנסת לדיון בפרשת שאקי, גוייסו כל תומכיו של שאקי להפעלת לח־צים. אולם כל זה לא הועיל.

למרות שזכה בתמיכתו המוסרית של ח"כ יצחק רפאל, נאלץ שאקי לבלוע את הצפרדע. הדבר היחיד שהצליח להשיג, היא החלטה של הסיעה שימשיך בפעולתו בתנועה ובכנסת.

השבוע, עוד המשיך לאיים כי יפרוש עם תומכיו מהמפלגה ויקים סיעה עצמאית, ויש אומרים כי מאחורי הקלעים הוא מנ־סה לקיים משא־ומתן על הצטרפות לגח"ל. אבל ראשי המפד"ל יכלו רק ללעוג ל־איומיו אלה. הם ידעו כי האיש שכל דרכו סוגה בטעויות, יזהר לפני שיעשה את הטעות שתחרוץ סופית את גורלו הפוליטי.

סגן־שר מודח שאקי

אחד ממחזאי הקומדיות הקלאסיים לא יכול היה לבדותן בצורה מבדחת יותר מאשר אירעו במציאות.

מאז מלאו לו 30 שנה ניסה הד"ר שאקי, יליד צפת, דור שישי בארץ, בן למשפחת רבנים שהגיעה לארץ־ישראל מיוון, לפלס לעצמו קאריירה פוליטית.

שאפתן, בוסח בעצמו, רברבן (השבוע, בראיון בטלוויזיה, שיבח את עצמו כבעל יוזמה וכבעל בטחון עצמי רב) החליט אז שאקי לקפוץ על העגלה העדתית. ב־בחירות לכנסת החמישית הוא הופיע ב־רשימת המועמדים של רשימה עדתית של ספרדים שניסתה להתחרות על קולות הבוחרים הספרדיים ונחלה כשלון חרוץ.

שאקי גילה שהיתה זו טעות לרוץ על סוס עדתי. הוא הימר אז על הסוס הלי־ברלי. תקופה מסויימת היה פעיל בחוגי המפלגה הפרוגרסיבית, שקדמה למפלגה הליברלית העצמאית, עד שגילה כי תפ־ארתו לא תהיה גם על הדרך הזו. הוא הצטרף למפא"י, פזל לרפ"י, נשאר ב־מפא"י אחרי שהתברר לו שאין מציעים לו ברפ"י מקום ריאלי.

פרט מאלף: עד היום, כשהוא חבר ומנ־היג מן המניין במפד"ל, עדיין הוא מייצג את מפלגת העבודה באחד ממוסדות הת־נועה הציונית.

הטעות הנכונה

? המפד"ל הגיע שאקי גם כן ב־טעות. הוא אומנם בן למשפחת רב־נים, שומר מסורת שהיה בנעוריו מדריך בנוער המזרחי בצפת, אבל הד"ר למש־פטים שהתמחה במשפט בינלאומי פרטי בדיני אישות וירושה בעיקר, הוא בוגר בית־ספר אליאנס. מי שקירב והכניס אר־תו למפד"ל היה שר־הפנים המנוח, משה חיים שפירא, שלקראת הבחירות לכנסת השביעית, רצה להכליל ברשימת המועמ־דים של המפלגה גם נציג הולם של עדות המזרח, שיהיה משכיל ותרבותי ולא רק עסקן עדתי. ומי היה ראוי לכך אם לא

קומדיה של טעויות

שרי המפד"ל חזני ורהפטיג

מקצועי ובדיבוריו הבוטים הפך למיטרד לראשי המפד"ל, ניסה לנצל את המשבר כדי להשיג הבטחות והתחייבויות לגבי עתידו. החשבון שלו היה פשוט: כוונתו להסתמך על מצפונו ולהצביע בעד הצעת החוק של לורנץ תציג את שאר הח"כים של המפד"ל כמי שאינם נאמנים למצפו־נם. כדי למנוע מצב זה, הם יהיו מוכנים לעשות הכל כדי שיצביע עימם, כשיצביעו.

את „הפצצה" שלו הכין שאקי ערב הכ־רעת המפד"ל בשאלת ההצבעה. הוא שהביא את הוות דעתו של הרב אונטרמן שעל נציגי המפד"ל להצביע בעד הצעת החוק של לורנץ. דבר שהביך את ראשי המפלגה, אילץ אותם לרוץ ברגע האחרון לרבנים אחרים, כדי לקבל פסיקות סות־רות שאיפשרו להם להמנע בהצבעה.

זה קרה ב־1978

ך תהליך שהפך את מדינת ישראל, בשנות ה־70 של המאה ה־20, לדיקטטורה של מיפלגה אחת, לא נולד ביום אחד. המיפלגה עצמה — „האיחוד הסוציאליסטי הישראלי" — קמה רק בשלב האחרון של תהליך זה.

יתכן מאוד שהתאריך הקובע הוא 12 ביוני 1972, היום שבו קיבל הפרלמנט הישראלי בפעם הראשונה הצעת־חוק להנהגת מה שנקרא אז „בחירות איזוריות יחסיות".

לכן כדאי, אולי, לנתח ביתר פירוט את אשר התרחש באותו יום גורלי, לפני שנעבור לניתוח המאורעות שבאו בעיקבותיו בשנים שלאחר מכן.

הפלא הגדול הוא איך נתקבל החוק בכלל. בפרלמנט של אז לא היה רוב ל„מיפלגת העבודה" (מיפלגת־האם של האיחוד הסוציאליסטי). מבין 120 חברי־הכנסת, היו לה רק 49, וגם מבין אלה התנגדו רבים לשיטה המוצעת.

סיפור דמיוני?

פלג אחד — המרכז החופשי — התפלג מחרות ב־1966, ואז אימץ לעצמו את רעיון השיטה האיזורית, רק כדי להוכיח שהוא שונה, ומודרני יותר, ממיפלגת־האם. בראש הפלג עמד איש שאפתן אך שיטחי, שהפריז בהערכת כישרונותיו אף יותר מן המקובל בין פוליטיקאים. הוא היה בטוח שיוכל להיבחר תמיד באופן אישי באיזורי־בחירות — אמונה שהתנפצה על סלע המציאות בבחירות של ינואר 1975, כשקיבל 0.3% של הקולות באיזור־הבחירות שלו (הרצליה).

כשנתברר לשני אנשי המרכז החופשי שקולותיהם יכריעו בהצבעה הראשונה, עשו ניסיון פאתטי להשיג משהו תמורתם. כל אשר השיגו הוא הבטחה חסרת־תוכן ש„ישתפו אותם" בתהליכי חקיקת החוק. מאז נזיד־העדשים המפורסם של עשיו, לא השיג איש תמורה עלובה יותר עבור זכויותיו.

דבריו של איש המרכז החופשי באותו ויכוח נקראים כיום כמו פארודיה. נציג פלג חסר־ערך זה, שהתפלג ממיפלגה גדולה ללא שום סיבה מדינית או רעיונית, מתוך אמביציה אישית גרידא, דיבר נגד פילוגים, בזכות קום מיפלגות גדולות ומאוחדות.

לא פחות מצחיק היה פלג קטן אחר — הרשימה הממלכתית. פלג זה התפלג ממיפלגת רפ"י, שהתפלגה ממפא"י — והוא עצמו התפלג בכנסת. אולם דובריו העלו על נס את השיטה האזורית, כתרופה למניעת פילוגים, ולמניעת קיומן של מיפלגות קטנות.

מדוע עשה מעשה תמהוני כזה? גם לכך היו סיבות פסיכולוגיות, ולא פוליטיות. כל הפילוגים האלה בוצעו על־רקע הסיסמה של בחירות איזוריות. הפלג נכנס לכנסת בשמו של דויד בן־גוריון, שהתפלג ממנו כעבור זמן קצר, ולא היה נעים לאנשי הפלג להפר את התורה הבן־גוריונית. מה גם שמילבד שמו של בן־גוריון לא היה להם דבר שיצדיק את קיומם העצמאי.

לכן הצביעו, יחד עם המרכז החופשי, בעד שיטה שנועדה לחסל אותם — הצבעה המזכירה במיקצת את הצבעת הצירים הדמוקרטיים בריכסטאג הגרמני למען „חוק ההסמכה", שמסר לאדולף היטלר את הסמכות לחסל את הדמוקרטיה הגרמנית.

והצביע זאב עם כבש

הזאבים: לחסל את האחרים

א יך, אם כן, הושג רוב להצעה. שמטרתה העיקרית והגלוייה היתה לחסל את כל שאר המיפלגות של הרפובליקה התל־אביבית? (הכינוי „הרפובליקה התל־אביבית", על מישקל „הרפובליקה הוויימארית", הודבק על־ידי ההיסטוריונים למישטר שהיה קיים אז בישראל, מפני שעל עצמאותה הוכרז במוזיאון תל־אביב. יש הקוראים לה גם „הרפובליקה הראשונה", להבדיל מן „הרפובליקה השניה" שהוקמה עם הפיכת ישראל לדמוקרטיה עממית ב־1978).

ניתן לומר שהרוב המיקרי נוצר על־ידי קואליציה של זאבים וכבשים.

הזאבים היו מנהיגי מיפלגת־העבודה, שידעו כי לא יוכלו להגשים את מאווייהם ולהשתלט כליל על המדינה, כל עוד שורר בה מישטר של בחירות יחסיות. בשבע מערכות־בחירות הוכיח הציבור הישראלי שהוא פוחד להנחיל רוב מוחלט למיפלגה זו.

עוד בראשית ימי המדינה החליט על כן מנהיגה, דויד בן־גוריון, לשנות את שיטת־הבחירות כדי להפוך את המיעוט שלו לרוב בפרלמנט. רעיון זה חזר וביצבץ בצמרת המיפלגה, עד שלבש עור וגידים באמצע 1972.

עובדה מוזרה היא שרבים מאנשי מיפלגה זו, שחזו מראש לאן יובילו הדברים, לא התכוונו כלל להגשים את ההצעה. היא נכללה במצע המיפלגה כימעט במיקרה. כאשר הציע פלג בלתי־חשוב של המיפלגה, בעידוד הבוסים האמיתיים שלה, להגיש את הצעת־החוק, לא התנגד לכך איש בתוקף, מפני שהמתנגדים בתוך המיפלגה היו משוכנעים כי אין לה שום סיכוי לעבור בכנסת.

מזימת „הזאבים" ניתנה לביצוע רק בעזרת ה„כבשים" — וזו באה כאפתעה לרבים.

הכבשים: איוולת הליברלים

ך תנהגות הכבשים באותו יום היא כה מוזרה, עד שקשה להסבירה באופן הגיוני.

בראש מחנה הכבשים עמדו חברי המיפלגה הליברלית הימנית. הם מילאו בהרישת „הרפובליקה התל־אביבית" את אותו התפקיד שמילאו עמיתיהם הגרמניים בהרישת „הרפובליקה הוויימארית".

הפלירט של הליברלים עם שיטת־הבחירות האיזורית התחיל בשעה שמיפלגה זו עמדה לבדה, ולא היה לה סיכוי לגדול. אז צץ בלב כמה מראשיה הרעיון שאם תונהג שיטה איזורית, יצטרכו שאר הכוחות הימניים, וביחוד תנועת־החרות, להתאחד עימה. באיחוד זה, כך קיוו, תגבר יד הליברלים, מפני שרק למועמדים מתונים יהיה סיכוי להיבחר על פי שיטה זו. ביחוד של חרות והליברלים, כך הם חשבו, תצטרך חרות לוותר ברוב המקומות לטובת המועמדים הליברלים.

ב־1972 כבר היתה מחשבה תמימה זו אנאכרוניסטית, כי בינתיים קם גוש גח"ל, שאיחד את שתי המיפלגות, ואנשי חרות שלטו בו. אנשי חרות עצמם הפכו „סאלוניים", אחרי השתתפותם בממשלה של „ליכוד לאומי", ולא היתה שום סיבה להניח כי יוותרו בעתיד לטובת מועמדים ליברליים, שהיו בדרך כלל אפרוריים וחסרי־עניין.

אולם הליברלים לא הבינו המצב שנוצר, ופעלו מתוך אינרציה. הם רצו לעשות מעשה כלשהו, שיוכיח שהם מהווים עדיין כוח עצמאי, ושאינם משועבדים לאנשי חרות. המנהיג החדש, אלימלך רימלט, רצה להוכיח את מנהיגותו ועצמאותו. מכל מעשי־האיוולת שנעשו באותו יום, יתכן שזה היה המעשה האווילי ביותר.

הדבר לא היה קם, אולי, לולא השתעשעו הליברלים באשלייה מסויימת. מכיוון שהחוק לא יכול היה לעבור באותו יום בלי קולותיהם, חשבו כי גם בשלבים הבאים לא יוכל להתקבל בלעדיהם. הם סברו שהם עושים מעשה תמים ובלתי־מסוכן, כשהם מעבירים חוק הצהרתי ללא תוכן מעשי.

מאת
אורי אבנרי

הם לא הבינו שאחרי שלב ראשון זה, תוכל מיפלגת־השילטון למצוא לה שותפים אחרים להמשך התהליך.

הכבשים: פסיכים ומבולבלים

מ זרה עוד יותר היתה התנהגותם של ה„כבשים" האחרים — הסיעות הקטנות שנתנו יד למזימה.

הכבשים: אנשים של רוח

ל מיפלגת העבודה היו באותו יום 44 קולות (אחד, אליהו ששון, היה חולה מדי מכדי שאפשר היה להביאו. שלושה — יצחק בן־אהרון, משה כרמל ושושנה ארבלי־אלמוזלינו — נמנעו או נעדרו באופן הפגנתי, למרות כל האיומים, מתוך הערכה נכונה של גודל הסכנה.)

על כך נוספו 7 ליברלים, 4 גרורים ערביים שאיש לא שאל אותם לדעתם, 3 אנשי הרשימה הממלכתית ו־2 אנשי המרכז החופשי. בסך־הכל: 60.

מניין בא הקול ה־61, המכריע?

הוא היה שייך למאיר אביזוהר, האיש שהתפלג מהרשימה הממלכתית, שהתפלגה מרפ"י, שהתפלגה ממפא"י. אביזוהר אמר שהוא מתנגד לפילוגים, ודוגל בשיטה האיזורית כדי לתת מונופול למיפלגות גדולות.

אולי יותר מכל המצביעים האחרים, היה הד"ר אביזוהר, מרצה לסוציולוגיה, אופייני למחנה הגדול של ה„כבשים" שמחוץ לפרלמנט — כל אנשי־הרוח הטובים, שחיו בעולם התיאוריות, והיו זרים לחלוטין לעולם המציאות הפוליטית. הם שהכשירו את הקרקע לניצחון הזאבים — והפכו לאחר מכן לקורבנותיהם הראשונים.

אנשי־רוח אלה קראו את כל הספרים, ידעו היטב מה התרחש בבריטניה ובארצות־הברית, והעתיקו מציאות זו בדמיונם למדינת ישראל. הם התעלמו מאופי מיפלגת־השילטון הישראלית ומנהיגיה, ומן המציאות החברתית ששררה בארץ מיוחדת זו.

הם מאסו במציאות הפוליטית ששררה בארץ, אך היו עצלניים ופחדניים מדי מכדי לשנות אותה על־ידי פעולה פוליטית. נוח היה להם להאמין כי „שנה תרופת־פלא, בצורת שיטת־הבחירות, שתרפא את כל המחלות ללא מאמץ. הם גם התפתו לחשוב כי בבחירות „אישיות" ירוצו המיפלגות אחריהם ויציעו להם כסאות בטוחים בכנסת — בהתעלמם מן הנסיון בארצות אחרות, שהוכיח כי הכסאות שמורים תמיד לעסקני־מיפלגות אפורים ובטוחים.

כיום, אחרי עשר שנים, אפשר לקרוא רק בעצב את דבריהם של ה„כבשים", שחגגו את „הניצחון ההיסטורי" באותו יום ביולי 1972, — מבלי שהבינו שלמעשה הן נמצאות כבר בין מלתעות הזאבים.

הזאבים לא חגגו. הם היו עסוקים. הם שחרו לטרף.

הצעת־החוק של הזאבים, שנתקבלה באותו יום, (הצעות־החוק המקבילות של הכבשים הורדו ברוב גדול, מפני שהזאבים לא הצביעו בעדן) היתה לכאורה חסרת־תוכן. היא כללה רק הצהרה עקרונית, שתונהגנה בחירות איזוריות־יחסיות. היא לא קבעה מה תהיה השיטה, כמה איזורים יהיו, כמה ייבחרו בכל איזור, מי יקבע את האיזורים, כמה ייבחרו ברשימה ארצית, וכו'.

פירוק גח"ל ושינוי החוק

ך כעך הצעת־חוק כזאת הסכימו כל הכבשים להצביע. הם לא הבינו שדווקא זאת היתה המלכודת.

בהצעת־החוק נאמר שהשיטה החדשה „תחילתה מיום..." — מבלי לציין את היום עצמו. דוברי הזאבים הודיעו במליאה שהכוונה היא לבחירות „לכנסת התשיעית", וה־כבשים התפתו להאמין שזה יהיה ב־1977.

גם זאת היתה מלכודת מחוכמת.

מיום קבלת החוק ועד לבחירות לכנסת השמינית, נותרו לזאבים שנה ורבע.

ביולי 1972 עבר החוק רק ב„קריאה טרומית" — שלב מוקדם של קבלת הצעת־חוק פרטית (לא־ממשלתית). אחריו היו צריכות לבוא קריאה ראשונה, שניה ושלישית — וכל זה רק על הנוסח ההתחרתי. החוק הממשי, לקביעת פרטי הבחירות, היה צריך אף הוא לעבור קריאה טרומית, ראשונה, שניה ושלישית. להלכה — תהליך אינסופי. אך הזאבים קיצרו את התהליך.

כאשר הובאה הצעת־החוק לוועדה, הציעו נציגי מיפלגת־העבודה לפתע לתקן את הנוסח, ולהכניס בו את כל הפרטים הממשיים שחסרו במקור. כאשר קמה בכנסת הצעקה שזה נוגד את התקנון, הובא העניין בפני „ועדת־הכנסת". בעזרת חוות־דעת של היועץ המישפטי לממשלה, אישרה הוועדה את הטכסיס.

בשלב זה הבינו כמה מן הכבשים שהם הכניסו את עצמם למלכודת — אך הם לא יכלו עוד לצאת. ששת הכבשים מן הפלגים הקטנים לא יכלו לחזור בהן, מבלי להיות מגוחכות. הבעייה העיקרית היתה של הליברלים.

מאחורי הקלעים נפתח מקח־ומימכר קדחתני. הליברלים הבינו כי הצבעה נוספת לטובת הצעת־החוק תפוצץ את גח"ל. אך לעומת זאת הבטיחו להם אנשי מיפלגת־העבודה כניסה לקואליציה אחרי הבחירות.

יתכן כי הליברלים היו נסוגים ברגע האחרון, אילו יכלו. אך הדבר הפך לעניין של יוקרה — והמשבר בגח"ל הגיע כבר להתפוצצות. שוב אי־אפשר היה לחזור. גח"ל התפרק במארס 1973 — ומאותו רגע הפכו הליברלים תלויים לשבט או לחסד במיפלגת־העבודה.

הכנסת השמינית: 78 למערך

ך צעת־החוק נתקבלה בקריאה ראשונה באפריל 1973, וכבר ב־13 במאי 1973 נתקבלה בקריאה שניה ושלישית, במהירות שיא. כל ההסתייגויות נדחו ברוב של מיפלגת־העבודה, שרידי הליברלים (אחדים הצטרפו לחרות) ופלגי־הכבשים.

נגד!

בפינת הסיעות הקטנות. גדעון („הממז־רים") האוזנר ושלמה („מיהו יהודי") לורנץ מצביעים יחד נגד הצעת־החוק. מימין יושב מאיר אביזוהר, שהצביע בעד. היד למטה שייכת לאחד מאנשי המפד"ל. משמאל יושב יעקב שמשון שפירא, שהצביע בעד. הצחוק על פניו של האוזנר היה אופייני לאווירה המבודחת ששררה בכנסת באותו יום — כשמרבית חברי־הכנסת לא הבינו עדיין את חומרת המעשה שנעשה.

הניסוח היה מתון מאוד, ולליברלים היה נדמה שהוא מבטיח להם עתיד מזהיר.

ביולי 1973 נתקבל עוד חוק קטן, אך מכריע. הוא קבע אחוז־חסימה של 4% בבחירות לכנסת השמינית. בעדו הצביע כל המערך וגרוריו הערביים (60) ושרידי הליברלים (7). הוא נתקבל בכל ארבע הקריאות תוך שלושה ימים (15—18.7.73).

הסיעות הקטנות של הכבשים צעקו חמס, טענו שזוהי „בגידה". אולם מיפלגת־העבודה לעגה להם בגלוי. בנאר־מה המפורסם אמרה גולדה מאיר: „אני ממש מזועזעת. שמענו כאן לא פעם שהסיעות האלה מתנגדות למיפלגות קטנות, ורוצות במיפלגות גדולות. אז מה הן צועקות עכשיו? זה רצינו? אני חושבת שהן צריכות לתת דוגמה ולהגשים מה שהן אמרו. הן צריכות להתפרק ולהצטרף מייד למיפלגות הגדולות." דבריה עוררו רעמי־צחוק בבית.

הבחירות לכנסת השמינית, שהתנהלו עדיין לפי השיטה היחסית, נערכו בנובמבר 1973, בצל הוויכוח על שינוי שיטת־הבחירות. למרות שלא חל שינוי בחלוקת הקולות בקלפי — גם הפעם הוכח ששום דבר אינו מוציא את הבוחר הישראלי מכליו — חל שינוי מכריע בחלוקת המנדאטים בכנסת.

בגלל אחוז־החסימה, אבדו 202,253 קולות, שניתנו לרשימות שלא עברו את אחוז־החסימה החדש, וביניהן הליברלים העצמאיים, שני פלגי אגודת־ישראל, הרשימה הממלכתית, המרכז החופשי, הכוח החדש, רק"ח ומק"י. הסיעות שנותרו בכנסת: הליברלים (5), המפד"ל (14), חרות (23) והמערך (78).

בקואליציה החדשה (המערך—ליברלים) קיבלו הליברלים תפקיד של שר (שר־התיירות) וסגן־שר (משרד־הפיתוח). כל שאר התיקים נשארו בידי המערך.

הכנסת התשיעית: 97 למפלגת העבודה

ך כנסת השמינית היתה הקצרה ביותר בתולדות המדינה. היא כיהנה במשך 14 חודשים — מנובמבר 1973 עד ינואר 1975.

המשברים התחילו מייד. מיפלגת־העבודה הודיעה שמנוי וגמור עימה לתקן את חוק־הבחירות, שנתקבל בסוף הכנסת הקודמת, כדי להכשירו למציאות החדשה. כן הודיעה כי יש בדעתה לערוך בחירות חדשות ברגע שיתקבל החוק המתוקן.

כאשר טענו הליברלים כי הובטח להם שהחוק לא יופעל עד הבחירות לכנסת התשיעית, שצריכות להתקיים רק ב־1977, השיבה גולדה מאיר בנאום עוקצני: „אני מזועזעת מן הטענות של הליברלים. איפה זה נאמר? שיקראו את פרוטוקול הכנסת מיולי 1972. נכון, שר־המישפטים חיים צדוק, שהיה אז סתם חבר־כנסת, אמר אז שהשיטה החדשה תופעל בבחירות לכנסת התשיעית — אבל הוא לא אמר מתי ייערכו בחירות אלה. הוא רק אמר ש,בדרך הרגילה' הן תיערכנה ב־1977. אז מה, הליברלים לא יודעים לקרוא? יש דרך רגילה, ויש דרך לא־רגילה. אז עכשיו יש לנו דרך לא־רגילה. בשעה שהאוייב זומם להשמידנו — את כולנו, גם את הליברלים — דרוש לנו שילטון יציב, והטכסיסים של הליברלים, המשנים את דעתם כל יום שני וחמישי, הם עזרה י ש י ר ה לאוייב."

גם אנשי מפ"ם ניסו להתמרד. בפברואר 1974 ניתן להם אולטימטום: להצטרף מייד למיפלגת־העבודה, בלי תנאי, או לפרק את המערך וללכת לבחירות לבד לפי השיטה החדשה. מכיוון שהדבר היה מחסל את מפ"ם ממילא, החליטה המיפלגה ברוב גדול „להצטרף למיפלגת־העבודה, תוך הדגשת הייחוד הרעיוני והעצמאות המחשבתית של תנועתנו ההיסטורית..."

כעבור שבועיים פרשו הליברלים מן הקואליציה. סיעת

(המשך בעמוד 18)

בעד!

ההצבעה על הצעת־החוק של מיפלגת־העבודה לשינוי שיטת־הבחירות, ב־12 ביולי 1972, שבה התחיל התהליך שהביא לחיסול הדמוקרטיה הישראלית. בתמונה נראים חברי מיפלגת־העבודה מצביעים, כשבמרכז נמנע מהצבעה משה כרמל, אחד משלושת חברי־הכנסת של המיפלגה שנמנעו, והיחידי שהעז לעשות זאת במליאת הכנסת (יצחק בן־אהרון לא חזר מחו"ל, שושנה ארבלי־אלמוזלינו נעדרה.) מימין (ראש שעון) יושב ח"כ מנחם כהן, החולה קשה, שהובא בכוח לישיבה. ח"כ אליהו ששון, לא הובא, מפני שלא היה בהכרה. מלמטה: דיין, פרס, ברעם, כרמל, פיינרמן, כהן, נבון, זר, הרמן, גרשוני, חלפון, זילברברג.

(המשך מעמוד 17)

מיפלגת העבודה העבירה את חוק־הבחירות החדש בסתו 1974. הוא היה מסובך ו־מורכב מאוד.

בבחירות לכנסת התשיעית, שנערכו לפי חוק זה בינואר 1975, ביום גשום וסוער, זכתה מיפלגת־העבודה ב־97 מקומות ב־כנסת. חרות זכתה ב־15, המפד"ל ב־8. הליברלים נמחקו מן המפה.

הכנסת העשירית:

117 לאיחוד הסוציאל־דמוקרטי

ה כנסת התשיעית התקיימה במשך כימעט ארבע שנים רצופות, מינואר 1975 עד נובמבר 1978.

עוד ב־1976 קיבלה הכנסת חוק־בחירות מתוקן, השלישי, הוא חילק את הארץ ל־120 איזורים, שבכל אחד מהם נבחר רק מועמד אחד — זה שקיבל את הקולות ה־רבים ביותר. כל המועמדים נקבעים על־ידי המזכירות הארצית של המיפלגה.

לפי חוק זה, הוטל על ועדת־שרים מיוח־דת לקבוע את איזורי־הבחירות. בוועדה זו השתתפו שר־השיכון, שר־העבודה ושר־הפנים, ותוצאות עבודתה היו מאלפות ביו־תר.

על סמך ניתוח מדעי של תוצאות ה־קלפיות בבחירות האחרונות, שירטטה הוועדה מפה חדשה, שהבטיחה מראש ששום יריב לא יוכל להשיג רוב בשום איזור־בחירה. באיפן שרירותי חוברו יחד אזו־רים ערוניים וכפריים, שיכונים ושכונות, כדי לשבור את הריכוזים הרתיים בבני־ברק ובירושלים, את ריכוזי חרות בכמה איזורים עירוניים, וכו'. במיקרי־הצורך הקים שר־השיכון שיכונים חדשים באיזו־רים מפוקפקים, והעביר אליהם עולים חד־שים „בטוחים", כדי להבטיח את רוב ה־מיפלגה.

התוצאה נתגלתה באופן מזהיר בבחירות לכנסת העשירית. ב־117 איזורי הבחירה נבחרו מועמדי מיפלגת־העבודה, כן נבחרו 2 דתיים ואיש אחד של חרות.

פתיחת הכנסת החדשה נתקיימה בצל מהומות חמורות ברחבי הארץ. פנתרים שחורים ולבנים, פלגים ימניים ושמאליים, קנאים דתיים ואנטי־דתיים, שמצאו את דרכם הפוליטית הלגיטימית חסומה, נקטו בשיטות של אלימות. עשרות מחתרות ו־קבוצות אלימות אחרות התנגשו בלי הרף ברחובות והקימו באריקדות. על רחבת הכנסת שמרו 3000 שוטרים, ומסוקים המ־טירו גאזים על המפגינים.

איחוד הפעילות הממלגתית במפלגה גדולה אחת

ב מצב זה הסכימו הכל כי המישטר ה־דמוקראטי המקובל פשט את הרגל. גולדה מאיר, שקיבלה לידיה שוב את הרכ־בת הממשלה, הכריזה שבמציאות המיוחדת של ישראל, המוקפת אוייבים הזוממים ל־השמידה, אין מקום ל„משחקים ההורסים את המוראל הלאומי". היא הציעה חוק ש־יבטל את קיום המיפלגות, ויאחד את כל הפעילות המיפלגתית הדמוקרטית במיפלגה גדולה אחת — „האיחוד הסוציאליסטי ה־ישראלי" (אס"י), שיבטיח שילטון יציב, דמוקרטיה לאומית, כוננות ביטחונית, ו־יחסי אחווה ורעות בין אזרחי ישראל ו־תושבי השטחים המוחזקים בגילעד, מואב, עמון, גושן, צידון וארם — „עד שיבוא יום השלום המיוחל."

117 חברי־הכנסת קמו באופן ספונטאני ושרו את התיקווה. (שלושת האחרים נעצ־רו יום לפני כן, בעיקבות חשד שהשתתפו באירגון הפגנות בלתי־חוקיות.)

במדינה

(המשך מעמ' 15)

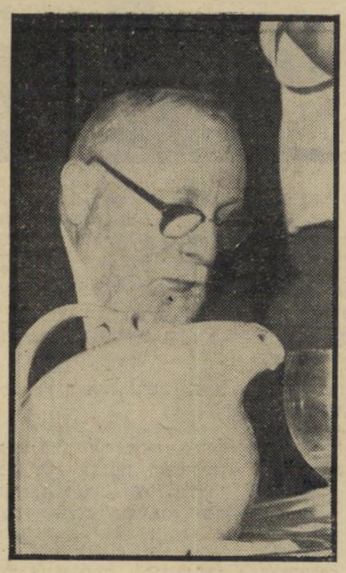
הימים, הובאה לאישורו תוכנית לבניית מסעדה רומנית בלתי כשרה.

זה עוד לא נורא כל־כך, לולא היה מדובר בכך שהמסעדה תקום לא פחות ולא יותר אלא בשטח עירוני טהור — שטח גני יריד המזרח בצפון העיר.

אין רשיון יאין סקנדרים. בוייאר הוא האחראי לכך שבשבתות וחגים סגורים גני־התערוכה בפני תושבי העיר. עדיין זכורה הופעתו הדרמתית בשערי גני־התערוכה, בעת שנערך שם יריד, על מנת לוודא אישית שאין פותחים את שערי היריד לפני צאת השבת.

והנה, דווקא הוא חייב לאשר הקמת מסעדה בלתי כשרה על קרקע עירונית, בשטח עירוני מובהק הנתון בשליטתו. אוי לעיניים שכך רואות.

בוייאר יכול היה, כמובן, שלא לאשר את הקמת המסעדה ולמנוע מעיריית תל־אביב את חילול הכשרות העירוני. אלא

סגן ראש עיר בוייאר
אוי לעיניים שכך רואות

שהיתה מניעה קטנה. מסתבר שעל הקמת המסעדה הרומנית בתחום יריד המזרח, הוסכם בדרג ממשלתי, באחד ההסכמים המסחריים שנעשו עם רומניה. ממשלת רומניה אף שלחה מומחים לניהול המסעדה.

אילו היה בוייאר פוסל את הרשיון להקמת המסעדה ומרעיש עולמות, כפי שעשה בעבר, נגד הקמתה, היה הדבר גורם לשערוריה דיפלומטית, מסכן את היחסים הטובים בין ישראל ורומניה. בוייאר הוא מספיק פיקח כדי לא לגרום לכך.

והנה הסתבר לפתע, כי גם המצפון הדתי יכול להיות גמיש. בוייאר אומנם לא נתן את חתימתו לאישור תוכנית הקמת המס־עדה הלא כשרה בשטח העירוני. אבל המסעדה, ברוך השם, כבר קיימת. פועלת במלוא הקיטור ומארחת אורחים. בוייאר דחה את ההצעה לתלות בכניסה למסעדה שלט מאיר עיניים שיבהיר לכל כי האוכל המוגש שם אינו כשר. כזאת לא יהיה בשטח עירוני. אבל הרוצה לאכול שיאכל.

חתימה על הרשיון אין, אבל לפחות אין סגן ראש־העיר הדתי מרעיש עולמות ועושה סקנדלים.

עיתונות

השר אילץ

את הכוכב להתנצל

זמן קצר לאחר שרב־אלוף (מיל.) חיים בר־לב פשט את מדיו והפך לשר המסחר והתעשיה, רואיין השר הטרי בתוכנית מוקד בטלוויזיה על־ידי העיתונאים חנה זמר ושבתי טבת. בין היתר, שאלה אותו זמר: „כשאין אפשרות לבצע מהר וטוב תוך הקפדה על כללי הנוהג — האם אתה מעדיף להקפיד על הכללים כעל קוצו של יוד?" לפי סרט ההקלטה השיב בר־לב: „אני חושב שטוב שיש נוהלים. והם מת־אימים לרוב המקרים. אך יש יוצאים מן הכלל. ואת היוצאים מן הכלל הללו יש לבחון לגופם, אם יש יסוד להניח כי ההת־פתחות בסופו של דבר תהיה חיובית. אני בהחלט בעד לנהוג במקרה יוצא מהכלל כיוצא מהכלל."

השינוי הקטן. כעבור זמן מה נערכה בטלוויזיה תוכנית בומרנג, שאחד ממש־תתפיה היה העיתונאי הכוכב ברוך נאדל מידיעות אחרונות. הוא ציטט את שאלתה של חנה זמר — בשינוי קל: במקום „נוהג", השתמש במילה „חוק". מסקנתו של נאדל: „מאחר שבר־לב מסכים עם כך שיש מקרים שבהם ניתן לעקוף את החוק, היתה צריכה ראש הממשלה לפטר אותו עוד באותו ערב שבו שודרה התוכנית.

בר־לב הגיש תלונה חמורה למועצת ה־עיתונות נגד נאדל, לאחר שהלה סירב לפרסם בעיתונות הכחשה והתנצלות. בת־לונתו, כתב שר המסחר והתעשיה בין היתר: „דברי מר נאדל נראים סילוף גמור של דברי. והיות והם נאמרו בפומבי, יש בהם גם משום לשון הרע."

בתשובה לפניית מועצת העיתונות, כתב נאדל: „הייתי מוכן להתנצל על טעות מילולית — תוך עמידה על תוכנם של דברי. אני סבור שאדם חייב לתקן את טעויותיו, אך אני עומד על כך שרוח דברי היתה נכונה, ואין אלא הבדל מילולי בינם לבין דברי השר באותו ראיון."

נא להתנצל. מועצת העיתונות הע־בירה את שני המכתבים ליועצה המשפטי, עורך־הדין ד"ר יהושע רוטנשטריך, לשם קבלת חוות־דעתו. לאחר עיון, פסק היועץ: „מר ברוך נאדל מודה שציטט בטלוויזיה את דברי השר בצורה בלתי נכונה. לדעתי, לאור הפירסום הרחב שזכה לו מר נאדל תודות לאמצעי התיקשורת, הוא חייב להתנצל בצורה ובנוסח שתיקבע נשיאות מועצת העיתונות."

בעקבות חוות־דעת זו, סיכמה הנשיאות עם נאדל שעליו לשלוח את המכתב הבא לבר־לב — ולפרסמו בידיעות אחרונות:

שר בריב
נוהג איננו חוק —

עיתונאי נאדל
— ומהשר לא כדאי לעשות צחוק

„מאחר ששאלתה של גברת זמר נגעה לעניין הקפדה על כללי הנוהג, ולא לעניין הקפדה על כיבוד החוק, הנני מצטער על כך שבדברי הביקורת שלי ייחסתי לשר בר־לב אמירה שלפיה השר גם מוכן אז לעבור על כללי החוק, לעקוף אותו לצורך עשייה. במידה שדברי הביקורת שלי הנ"ל התבססו על שגיאה בציטוט שאלתה של גברת זמר, הריני מתנצל על הטעות."

נאדל נשמע, התנצל, ופירסם.

מנגנון

האלוף המקורקע

ממריא בסערה

מאז נכנס לפני שבועיים לתפקיד מנהל מינהל מקרקעי־ישראל, תוהים הכל לדעת כיצד ינהג אלוף (מיל.) זורע, המקורב לידידו ומפקדו לשעבר רב־אלוף (מיל.) חיים לסקוב גם בדעותיו ובדרכי עבודתו. זורע הנוקשה והקפדן ניכה להפיג במיקצת את המתח שקדם לכניסתו ?התפקיד בקרב עובדי המינהל. כאשר הכריז: „לא אבל־דיזר • אף אחד." לקומץ העובדים הבכירים, אמר בפגישה סגורה: „המשיכו לנסוע ברכבת. אני אעלה עליה במשך הזמן."

אולם מסתבר שזורע — אשר זכה לכינוי „האלוף המקורקע" מפיו השנון של עוזר וייצמן — עלה על הרכבת מהר יותר מכפי שציפו. בשלב הראשון, ביקש לעיין בכל התיקים „התלויים ועומדים" הנוגעים ל־

מנכ"ל זורע
הבולדוזר החל לחרוש

עיסקות שעומדות להיחתם על־ידי המינהל עם גופים ציבוריים ואנשים פרטיים. את מרבית העיסקות השייכות לקטיגוריה הראשונה — הזדרז לאשר ואת העיסקות הפרטיות — עיכב.

העיקר — ינטוע. היו לו סיבות טובות לכך: במהלך הבדיקה הראשונית שערך זורע בתיקי המינהל הוברר לו כי היתה נדיבות רבה במכירת והחכרת קר־קעות המדינה לאנשים פרטיים.

אחד הרוכשים קרקע מהמינהל היה סמנכ"ל המינהל, ראובן אלוני, שהיה במשך שנים האיש החזק במינהל — בעיקר עקב חולשתו של המנכ"ל היוצא, יצחק לוי (אלוני ציפה למינויו כמנכ"ל, ואוכזב כאשר התברר ששר החקלאות והפיתוח, חיים גבתי, מתנגד לכך).

לאלוני, הסתבר, יש חלקה בת 35 דונם באיזור הפרדסים של נתניה, בסמוך לחל־קות דומות שרכשו לפני שנים פקידים בכירים אחרים של משרד־החקלאות.

כאשר נשאל אלוני באלה תנאים רכש את הקרקע, השיב: „במסגרת מפעל חיס־כון, שבמסגרתו קיבלו חלקות קציני־צבא בכירים ועובדי מדינה והסוכנות — בתנאי שיטעו עליהן. הקרקעות נמסרו לאנשים אלה לפני הקמת המינהל" (המינהל הוקם רשמית לפני עשר שנים, לאחר שנתקבלו כמה חוקים הקשורים בקרקעות המדינה והקל"ל הנמצאות כיום בבעלות המינהל).

צנוע זה יחפי. אלוני ציין כי בחוזים שנחתמו בזמנו נקבע במפורש כי על הרוכשים לנטוע פרדסים, כרמים או מטעים אחרים, וכי במקרה של שינוי יעד הקר־קעות הללו מחלקאות לבנייה — הם חיי־בים להחזירן למינהל, תמורת פיצוי צנוע.

הפיצוי הצנוע שמשלם כיום המינהל עבור דונם פרדס מסתכם ב־5,000 ל"י. אומנם יכול מי שרוצה להאמין כי אלפי היהודים הטובים שרכשו את החלקות — התכוונו כולם לגדל בהן תפוזים, ענבים ועגבניות. אולם לפני זמן קצר, למשל, רכשו שתי חברות בנייה שטח קרקע חקלאי ליד קריית־אונו — תמורת 40 אלף לירות לדונם. וזאת, למרות שייעוד הקרקע לא שונה עדיין לבנייה.

קשה לראות כיצד בעלי קרקעות דומות יחזירו את אדמותיהן למינהל, אם ישונה יעדן, בהפסד של 35 אלף ל"י לדונם.

---

* רמז לכינוי „בולדוזר" שהודבק לו בעקבות פירסום מימצאי ועדת ויתקון.

אחד מחיילי ח"ץ, שכונו „הצבא הפרטי של אבא חושי"

מספר על כיבוש הכפר שתושביו מוכנים היום להתגייר כדי לחזור אליו

"הם חיכו לנו בכליון עיניים!"

חיילי ישראל נפגשו עם תושבי נוצרי בגליל.

הדיווח כ„דבר השבוע" כ־1948 על קבלת הפנים באיקרית

ך **שנם עוד** גם כאלה.

אמנון ריטר אינו צדיק מיקצועי. הוא איננו אפילו דון־קישוט. פועל שכיר כל ימיו, אב לשני בנים יוצאי יחידות קרביות בצה"ל (שניהם באותה יחידה) ולבת אחת קטנה (10.5), אמנון הוא התגלמות הישראלי היפה.

„כשאני רואה אי־צדק זה כואב לי," הוא אומר. וכשהוא רואה את העוולות אינו צורח, אינו מתריע, אינו זורע מילים ריקות מעל במות־ציבור כדי לקצור לאחר מכן את רוח אהדת הקהל.

הוא כותב מיכתב לאחת ממערכות ה־עיתונים, הוא שולח גזר עיתון ישן, המר־כיח יותר מכל המילים חוצבות הלהבה, את גודלו של העוול שנעשה.

כך עשה גם כשלא יכול היה לשאת את ההתעלמות מן העוול שעולל לעקורי איקרית ובירעם שחלקם הודיע השבוע כי מוכן להתגייר. הוא צילם עמוד בגיליון ישן של דבר־השבוע, ושלח אותו למערכת דבר.

בגיליון, שמלפני 24 שנים, הופיעה סידרת תמונות המראה חבורת לוחמים ישראליים כשהם מוקפים תושבים ערביים, נושאים את הילדות הערביות על כפיים ומסובים לשולחן חגיגי אחד עם אותם ערבים.

מבוגרים, זקנים כמהים לאדמתם

ך **כותרות לתמונות** אמרו סתמית: „חיילי ישראל בכפר ערבי־נוצרי ב־גליל." אך המילים המעטות אשר הוסיף אמנון לפוטוסטט, הסירו את מעטה ה־סתמיות: „הייתי חייל ביחידה הצבאית, והשתתפתי אישית במסיבה שהתקיימה בכפר איקרית. במשך שנים רבות שאלתי את עצמי למה מדינתנו אינה מכבדת את ידידיה.

„הגיע הזמן שירשו לעקורי איקרית ובירעם לחזור לכפרם ותהיה זו ראשית הדרך להידברות עם מיעוטים רבים ב־מיזרח התיכון, ובמיוחד עם המארוניטים, שהלאומנות הערבית והמוסלמית מאיימת עליהם."

ובכן לא סתם כפר ערבי נוצרי בגליל, כי אם איקרית עצמה. ואנשים אלה, כפ־ריים שלווים אשר קיבלו את פני חיילינו בג'ארות של מי־מעיינות, בפינג'אנים של קפה, בנשיהם ובטפם, הם אותם עקורים של היום. מבוגרים יותר, זקנים יותר וכמהים אל אדמתם.

צליפות ומסיבה

ך **יקה בן** ה־51, אשר עלה ארצה ב־39 מברסלאו שבגרמניה, ובעברית ה־שוטפת בפיו דבק עדיין שמץ של היגוי גרמני, היה באוקטובר 1948 בחזית תר־שיחא. „היינו בגדוד שחילקו אותו ל־שניים, חלק מאיתנו עלה בליל ה־30 ל־אוקטובר על תרשיחא ועוד באותו לילה כבש את תרביחא, כיום — שומרה. אני הייתי איתם. החלק השני הלך לאיקרית." כך מתחיל תאורו של אמנון לסידרת הפעולות שביצע גדודו באיזור איקרית ובירעם.

„הפלוגה שלנו היתה שייכת ליחידה שישבה על הר הכרמל," מספר אמנון, „קראו לנו ח"ץ, ראשי תיבות לחטיבת עבודה צבאית. היינו כולנו בעלי מיקצוע — חשמלאים, מסגרים וטכנאים, וברובנו הגדול בעלי־משפחות. בצבא היו קוראים לנו בצחוק: הצבא הפרטי של אבא חושי, בגלל שרובנו היינו חיפאים ובגלל ש־ישבנו על הכרמל."

עם גבור הקרבות בחזית הצפון הועברה יחידת ח"ץ לגליל. „הפלוגה שלנו," ממ־שיך אמנון, „עברה לאכזיב והיתה ממונה על הגיזרה מנהריה עד לאילון, כאשר המישלט העיקרי שלנו, בראש־הניקרה, שם ישבה מחלקה אחת.

„באוקטובר 48 העבירו את הפלוגה שלי לתרשיחא וכמו שסיפרתי עלינו עליה בליל ה־30 לחודש וכבשנו אותה.

„ישבנו במישטרת תרביחא אחרי ש־כבשנו את הכפר, ופתאום באו כמה חבר־ה מאלה שנכנסו לאיקרית וסיפרו כי בני הכפר מזמינים את כולנו לחפלה.

„ידענו מסיפוריהם כי נתקלו ביחס ידי־דותי להפליא כאשר נכנסו לכפר. שלא כמונו שכניסתנו לתרביחא לוותה בצליפות מן הגבעות שמסביב, ליוו אותם לאיקרית צלמים ועיתונאים, שהנציחו את הרגעים היפים בהם קיבלו אותם הכפריים בזרועות פתוחות.

„לא היתה שום העמדת פנים בקבלת פנים זו. אנשי איקרית נוצרים־מארוניטים, סבלו קשות מהתנכלויות הכפריים הער־בים־מוסלמים שסביבם, ובייחוד מאנשי

(המשך בעמוד 26)

אחרי 24 שנה

משפחת ריטר בלי אמא שיצאה לעבודה. מימין לשמאל: איתן הבן האמצעי, אמנון האב, יוני הבכור ומירי הקטנה. הבנים כבר יוצאי צבא.

לעיני 7000 צופים נלהבים, קיבלה הנסיכה בת ה־15 וחצי הלם, לא יכלה להתרומם על רגליה לקבלת הכתר

הסצינה היתה שייכת למיוזיקל סינטי הפאר של הוליווד: מטח־זרקורים הציף בבת־אחת את זירת הקרח הצחורה, גילה במרכזה ערימת יפהפיות שרועות, ששיזר פון־עורן בהק על רקע הלבן המסנוור.

מלבד עור, היו היפהפיות עטופות — בפרחים. מתחת לפרחים נצמד אומנם ביקיני קטן, אך אותו לא ראו 7,000 הצופים, שחלק מהם נאלץ לקנות כרטיסים אצל ספסרים, במחיר 50 ל"י הכרטיס: לקהל, ניראו 14 המועמדות לתחרות נסיכת הים־התיכון, כאילו הן לבושות פרחים בלבד.

כך נפתחה ביום הראשון השבוע, בהיכל הספורט בתל־אביב, תחרות נסיכת הים־התיכון — השלב הראשון בתחרות מלכת המים 1972.

התחרות שולבה בתוך הופעה חגיגית של הבלט על הקרח — וגרמה להקהה אמריקאית, הגדולה והמפוארת מסוגה בעולם, לאחד האיחורים הנדירים שלה. בלהקה, הפועלת במיקצועיות מדהימה, נהוג לקנוס כל מאחר בחמישה דולר, וכל המצחיק את חברו באמצע ההופעה — בעשרה דולר. ביום הראשון בערב — עפו שם קנסות־שיא.

זה התחיל כאשר מנהל ההצגה נתן, באלחוט שבידו, הוראה לטכנאים להתחיל את ההצגה. אין תשובה. שוב ושוב חזר וקרא לטכנאים — לשוא. הוא הזניק רץ,

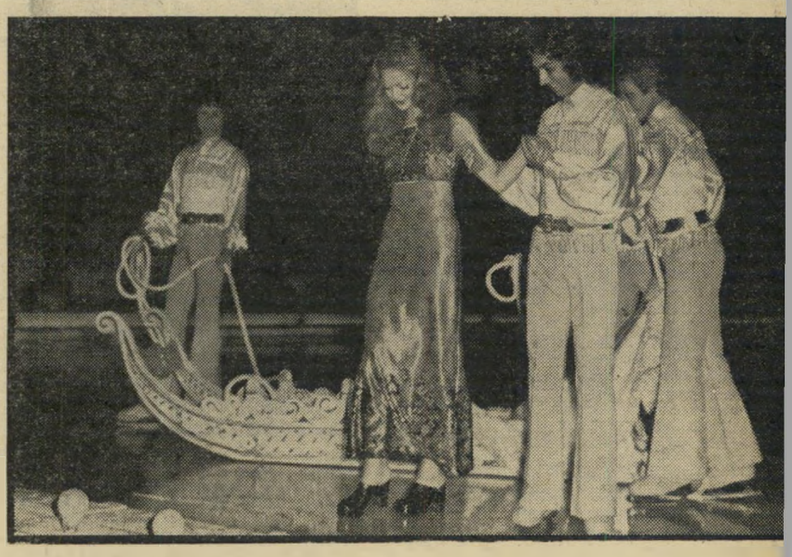

הנסיכה מיכל יעקב (במרכז), שזכתה בתואר, בחברת סגניותיה דנה כץ (מימין) ודוקי הוניגמן, והגמד של להקת הבלט. כאשר הגיעה לבמה לטקס הכתרתה, רכובה על מיגלשה, לא יכלה מיכל לעמוד על רגליה, מרוב התרגשות, התרוממה רק לאחר שאחת המארגנות העירה אותה בצעקת־אימים. בתמונה למטה: המלכה דאשתקד, איריס דוידסקו, מגיעה אל זירת הקרח.

נסיכת ה

פופיק לטלוויזיה

צלם הטלוויזיה יחיאל כהן מנציח את טבורה של דוקי הוניגמן, שנבחרה לסגנית הנסיכה. משמאל לדוקי — הנסיכה, מיכל יעקב. מימינה: מאירה ארזי. ימנית ביותר: יפה בן־מוחה. בתמונה למעלה: המועמדות מוצפת־הפרחים, מת אשף הפרחים ירח פ מטר, ניבנה ממאות

בקרח

שגילה את הצוות, במקום בנקודות־ההפע־לה — מרוכז סביב 14 היפהפיות. ההצגה, הבנוייה על דיוק של שניות, החלה ב־איחור של רבע שעה.

מפאתי הבמה, הופיעה מיגרת אסקי־מואים, כשעליה ניצבת במלוא הדרה מלכת המים של השנה שעברה — איריס דוידסקו. היא העניקה צל חיוך מלכותי לקהל, הת־

במהלך חלקו הראשון של הבלט, כש־קהל הצופים מרותק אל הכיכר הצחורה, ישב צוות השופטים והתחבט בבחירה. ב־תום ההפסקה, עם פתיחת החלק השני של המופע, הוכתרו תוצאות דיוניו סגנית שנייה, דנה כץ וראשונה דוקי הוניגמן.

מיד אחריהן, נמשך החלק השני של הבלט־המשתרע, נטו, לאורך שעתיים ו־

בית־הדין

חבר השופטים (מימין: שמואל רוזנסקי, מנהל „אומ־טיסו". איריס דוידסקו. אורי אבנורי. רפי נלסון. הבמאי צדוק צרפתי. התפאורן אריק סמית) בוחנים את דנה כץ. בתמונה למטה: לאה פלטשר, שהכינה את המועמדות להופעתן, עמדה לצידן של תלמידותיה, הרגיעה ועודדה אותן.

יישבה בין צוות השופטים.

שמואל שי התרומם, כמהופנט, מבין ערימת החתיכות על הקרח, התנער כדוב־ים צעיר, מילא חזהו — והחל מראיין.

והיה את מי לראיין. היתה שם דיילת־אוויר (דנה כץ), אלופת ישראל בהדיפת כדור־ברזל (ענת שמיר), ועוד ועוד.

הן עברו בסך בפני שמיל, שלרשותו עמדו 15 דקות בלבד. דקה לחתיכה, ועוד דקה רזרבה לבדיחות.

מיצעד המועמדות נסתיים, אפילה נשפ־כה על הבמה — ואחריה החל מופע הבלט.

חצי — ובסיומו, הוכתרה נסיכת הים־התיכון.

היתה זו חתיכת הכתרה: לתוך סצינת הסיום של הבלט, כשהבמה מוצפת בכל ה־רקדנים והרקדניות, הדורים בתלבושותיהם המפוארות ביותר, בתוך ים־אורות מרהיב־עיניים — הופיעה פתאום הנסיכה, כש־ההמון העליז מפנה לה מסלול, וניצב ב־הצדעה משני הצדדים. דון מקפרסן ורי־צ'ארד קלאהן, שני הכוכבים המדהימים של הבלט, ניגשו אל מיכל יעקב בת ה־15 ו־חצי, הכתירו אותה בתואר נסיכת הים־התיכון 1972.

תופרות דוקי הוניגמן (שמאל) ודנה כץ טרחו, כשאר המועמדות, במשך שש שעות, בתפירת הפרחים על בגדי־ים הביקיני שלהן.

שופטת איריס דוידסקו, מל־כת־המים לשעבר, ש־שימשה השנה כשופטת, בוחנת בעיני־נץ את המועמדות שהשתתפו בתחרות.

מתכוננת איריס עובדיה מ־עכו, עטורת־פר־חים, מסיימת את תיסרוקתה לתחרות.

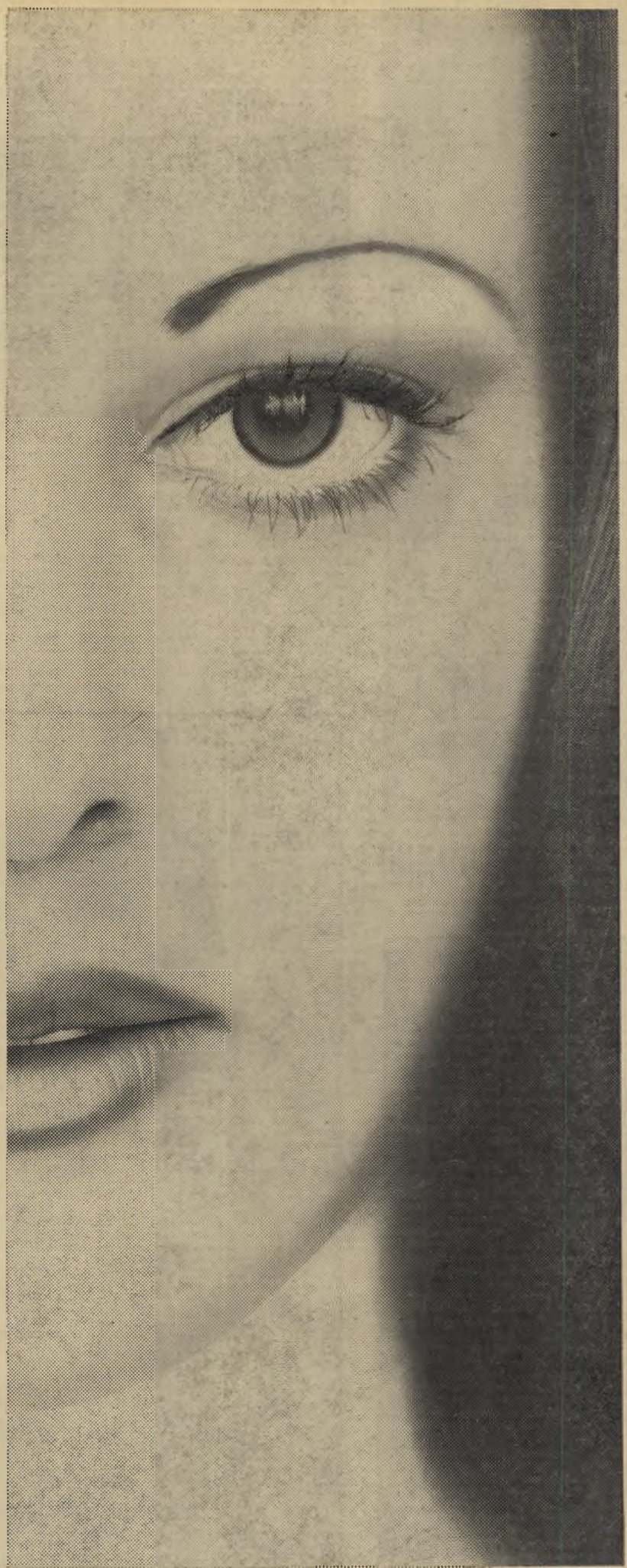

מאפרת פיצי, דיילת־היופי של „הלנה רובינשטיין", מאפרת את דנה כץ, דקות לפני ההתחלה.

מרואיינות על־ידי שמואל שי על במת־הקרח לכתר־הפרחים הענק — מעשה ידיו של למן מ„פירחי כץ". הכתר, בגובה שניים וחצי פירחי „טגטס", שחוברו יחדיו ליצירת פאר.

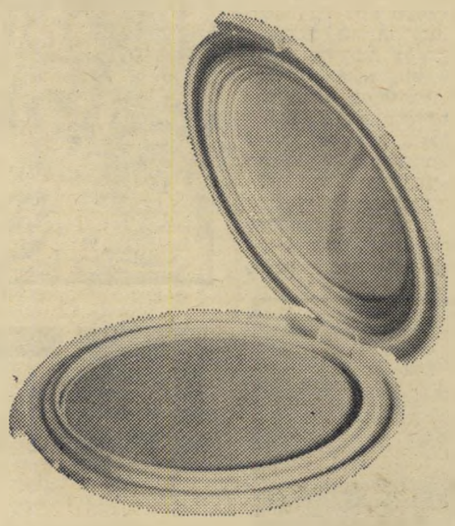

Silk Fashion

Milktone

Ultra-Covering Matte Make Up

מועלה בעזרת ספוג איפור רטוב

מיק-אפ ופודרה דחוסים יחדיו לאבן־איפור.
המיק-אפ החדש המוגש ע"י הלנה רובינשטיין,
שומר על חלקותו ואחידותו,
נשאר מט ורענן גם בימי הקיץ הלוהטים ביותר.
בעל כושר כיסוי רב, מתאים לכל סוגי העור,
ובמיוחד לעור פנים שמן.
מכיל פרוטאינים חלביים המונעים את
ייבוש העור.
לבחירתך: 6 גוונים.

Milktone

Ultra-Covering Matte Make Up

איפור-אבן חדיש. מכסה, אחיד, מט.

לתקופה מוגבלת כמות מצומצמת של אריזות
ובהן אבן-איפור "מילקטון" אליו מצורף חינם
ספוג איפור פנים.

הלנה רובינשטיין· היופי בפעולה

יעוץ איפור מיוחד לבנות הנעורים בלבד ינתן חינם בכל יום שלישי בשבוע,
בין השעות 3.30 עד 6.00 אחה"צ, במרכז ההדרכה של הלנה רובינשטיין.
שדרות קק"ל 94 תל־אביב. גם לבנות + 20 ניתנים הדרכה ויעוץ חינם בימי
ב' וד' בשבוע בין השעות 3.30 - 6.00 אחה"צ.

תמרורים

מונה • למנכ"ל התעשיה הצבאית, במקומו של יצחק עירוני שמונה למנכ"ל משרד־הביטחון, **מיכאה שור** (52) שעלה לארץ מרוסיה ב־1938, סיים את לימודיו כמהנדס בטכניון בחיפה ב־1944 והחל את פעילותו בתע"ש לפני 28 שנים. ב־1949 מונה למנהל אחד ממפעלי תע"ש ואחר מונה למנהלה של קבוצת המיפעלים הכימיים של התעשייה הצבאית. ב־1959 זכה בפרס ביטחון ישראל וב־1967 מונה לסגן מנכ"ל תע"ש.

נבחר • לחבר מועצת המנהלים של האיגוד הבינלאומי לפירסום שנתכנס ב־מינכן, הפירסומאי הישראלי **איליהו טל**

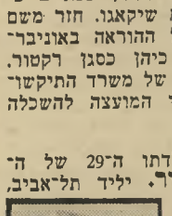

איליהו טל
פירסום ושיווק

שהוא הישראלי הראשון שנבחר לגוף זה. טל נבחר גם לאחד מצוות של שישה מומחים בינלאומיים לתקשורת שמטרתו לקדם את הפירסום והשיווק בארצות מתפתחות.

זכה • בפרס השנתי של האקדמיה הבינלאומית למדעים קואנטיים, פרופסור יהושע יורטנר (35) המכהן כראש החוג לכימיה באוניברסיטת תל־אביב. עלה לארץ מגאליציה המערבית בהיותו בן שש. סיים בית־ספר תיכון בתל־אביב ואת האוניברסיטה העברית בירושלים, זכה ב־1960 בתואר דוקטור. נימנה על סגל המרצים באוניברסיטת ירושלים וכיהן שנתיים כפרופסור באוניברסיטת שיקאגו. חזר משם ב־1965 והצטרף לסגל ההוראה באוניברסיטת תל־אביב בה כיהן כסגן רקטור. משמש כמדען הראשי של משרד התיקשורת ונימנה עם חברי המועצה להשכלה גבוהה.

נחוג • יום־הולדתו ה־29 של הפיזמונאי **אהוד מנור**. יליד תל־אביב, בוגר האוניברסיטה העברית בירושלים במקצועות ספרות ואנגלית, למד אר־בע שנים קומוניקציה בארה"ב, תירגם לעברית את שיער ואת גבירתי הנאווה, מגיש תוכניות בקול ישראל.

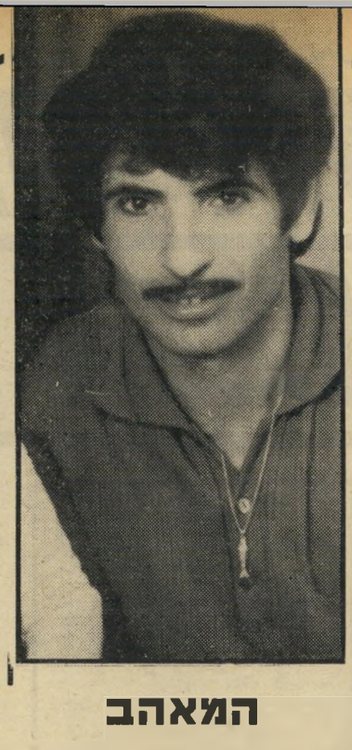

מנור

הועלה בדרגה • לדרגת ניצב־משנה, ראש לשכת המפכ"ל ודובר משטרת ישראל **מרדכי תבור** (47) שנולד בפתח־תקווה, שירת בהגנה, התגייס ב־1943 למשטרת היישובים העבריים ובמלחמת השיחרור גוייס לצה"ל ושירת מספר שנים בצבא הקבע. עם יסוד משמר הגבול ב־1953 עבר לשרת בו במשך 10 שנים ואחר עבר לתפקידים אחרים במשטרה כשהוא מסיים בזמן זה את לימודיו במדעי החברה, כלכלה וסוציולוגיה בהם קיבל תואר ב.א.. לפני שנתיים מונה לתפקידו הנוכחי.

נפטר • בתל־אביב, בגיל 48, מהתקף־לב, חודש ימים לפני שהיה צריך לעבור ניתוח לב פתוח, עורך מוסף על המשמר, חותם, **בציאל לב** שהיה חבר קיבוץ גן־שמואל.

נפטר • בחיפה, בגיל 77, מי שהיה בשנים 1922—1927 המזכיר הראשון של מועצת פועלי חיפה עו"ד **דוד כהן** שהיה ממייסדי התאוץ ברוסיה, עלה לארץ ב־1920 והשתתף בוועידת היסוד של ההסתדרות. היה ממייסדי קריית־חיים והחל

המאהב

ב משך שבעה ילדים, לא היה כל ויכוח בין צאלח הגלי (48) ואשתו מרים (33) בשאלה אחת לפחות: שניהם הסכימו כי כל השבעה הינם ילדיהם שלהם.

הוויכוח פרץ רק בקשר לילד השמיני, דויד, שהוא כיום בן 16 חודש. היה זה ויכוח נדיר — והפוך מוויכוחים מקובלים, במקרים דומים: צאלח טען שהתינוק הוא בנו שלו — ואילו אשתו טענה שלא דובים ולא יער: הילד שייך למאהבה הערבי, מוסטאפה פדאני.

גם מוסטאפה (33), תושב טייבה, הצטרף לוויכוח — וגם כן בצד הלא־מקובל: הוא הודה באבהותו על דויד, ביקש את הילד לידיו.

✶

ד משושׁ המשפחתי המקורי הזה נולד לפני ארבע שנים — זמן רב לפני שנולד דויד הקטן עצמו.

חיי הנישואין של מרים עלו אז על שירטון סופי, והיא ביקשה להיפרד מבעלה. ילידת אלג'יריה, נישאה מרים לבעלה כשהיא היתה בת 15 והוא בן 28. צאלח, יליד בגדד, הציג עצמו בתחילה כעורך־דין, אחר כאוסף תרומות. לבסוף היה פועל־בניין. „צאלח היה תמיד אכזרי איתי," מספרת אם השמונה, הנראית במיטב שנותיה. „כל הזמן היה לנו מריבות בבית. כל השנים רק היה נותן לי מכות ועושה לי ילדים.

בעלה סירב לשמוע על גט, והעניינים קפאו. היה זה אז שפגשה את מוסטאפה, כאשר הגיש לה סטייק. „היבטתי על המלצר, ובמבט ראשון הוא מצא־חן בעיניי," היא מספרת.

וגם להיפך. מפגישה לפגישה, הפך הסתכל עסק לרומן סוער. „הרגשתי שהתעוררתי מחדש לחיים," נזכרת מרים. „הייתי מאורשרת. במשך השלוש שנים מאז שפגשתי את מוסטאפה, לא היו לי קשרים אינטימיים עם בעלי. עזבתי את הבית ואת הילדים, מפני שלא יכולתי לסבול יותר. אני עדיין אשה צעירה, ואני חושבת שיש לי זכות להיות מאושרת."

✶

מ רים עברה לגור בביתו של מוסטאפה בטייבה, נתקבלה על־ידי משפחתו כאילו היתה אשתו. מדי פעם היתה מבקרת את שבעת ילדיה, חוזרת לטייבה. כאשר נכנסה להריון, ששו ושמחו גם היא וגם מוסטאפה. „הוא היה מלטף לי את הבטן בגאווה," מתגאה מרים. „גם קודם היו לו בחורות יהודיות, אבל הוא רק שיחק איתן. רק ממני הוא רצה ילד."

אלא שבינתיים, חזר בעלה של מרים והחל לוחץ עליה לחזור הביתה — למרות הריונה. ואולי בגלל. „חשבתי על עתידו של התינוק שייוולד," מסבירה מרים. „וחזרתי לגור עם צאלח. גט לא הצלחתי לקבל ממנו, ולכן לא יכולתי להתחתן עם מוסטאפה. כשהתינוק נולד, צאלח רשם אותו על שמו. אך המריבות בינינו נמשכו כמו מקודם.

„אחרי הלידה, שלח לי מוסטאפה הודעה שהוא רוצה לראות את הילד. נפגשנו, והראיתי לו את הילד. המשכנו להיפגש."

עתה, החל פינג פונג עגום, שנמשך חודשים ארוכים. מרים היתה עוברת מביתו של מוסטאפה לביתו של צאלח, וחוזר חלילה, כשהתינוק דויד בזרועותיה. צאלח הוציא צו של בית־הדין הרבני, לפיו על דויד לחזור הביתה. מרים הוציאה צו חדש, המחזיר לה את הילד. בעקבות כך, מספרת מרים, החלו בעלה ומשפחתו מאיימים לרצוח את מאהבה וכל משפחתו, והיא חזרה שוב אל הבעל.

✶

ל א זמן רב. „בליל השבועות," מספרת מרים, „אמר לי צאלח שיש לו ידידה בשם ז'אקלין שעובדת על הכביש על־יד בית־חרושת עלית ברמת־גן. גם את תעבדי בשבילי איתה,' הוא אמר לי. ‚את צריכה להביא לי 300—400 ל"י כל לילה.' הלכתי למשטרה והגשתי נגדו תלונה. עזבתי את הבית, השכרתי חדר בשכונת שפירא, והלכתי לעבוד במשק־בית אצל רופא־שיניים."

במקביל, היא פנתה גם אל עורך־הדין אהרן ברקאי, כדי שישיג עבורה גט מ־

הבעל: „התינוק הוא הילד שלי."

האשה טוענת: ילדי שייך לידידי המוסלמי

האשה

ברקאי עורך־הדין אהרון ברקאי, שלעזרתו פנתה האשה כדי לקבל גט מבעלה — על מנת שתוכל להינשא למאהבה שהוא מוסלמי.

אם השמונה מרים הנגלי, שנישאה לי־בעלה בגיל 15, ילדה לו שבעייה — ו־אילו השמיני, לדבריה, הוא ממאהבה.

האשה: „לא - הוא של המאהב שלי."

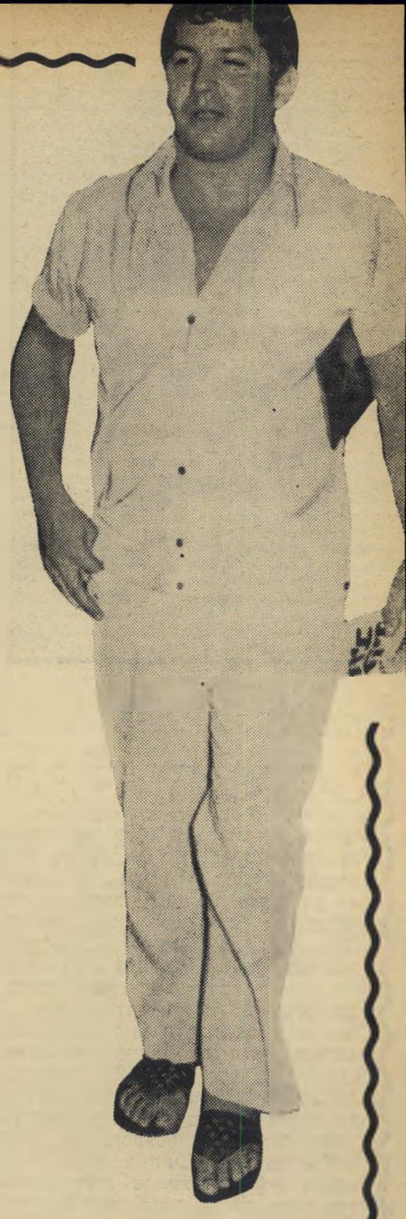
בעלה — ואת דויד הקטן לרשותה הבלעדית.

לפני מספר שבועות, הוציא בית־הדין הרבני פסק־דין שחייב את צאלח לתת לה גט. מאחר שהיא חיה עם ערבי, היא מאבדת את הכתובה והמזונות, ואסורה לבעלה.

תגובת בעלה: הוא הגיע לדירתה, ערך שם פוגרום, הרס את כל הרהיטים, ולקח את כל חפציה. אך ברגע שיצא מן הדירה, הגיעו למקום מרים ומוסטאפה. התפתחה תיגרה כללית, שהסתיימה רק כאשר הגיעה הניידת.

עתה, מחכה מרים לביצוע פסק־הדין הרבני. „אני רוצה את התינוק שלי — ולהתחתן עם אהובי — עם האבא של דויד," אמרה. „מי יכול למנוע את זה ממני?"

אהבה אסורה של הגשר

הקצין סרן אילן עובד, לשעבר מפקד גשר אלנבי, שבגלל סיפורי יחסי־מין עם חיילות נזרק מצה"ל.

מ שה דיין לא שמע מימיו את שמה של רב־טוראית יהודית אומן,* לא פגש אותה מימיו, ולא ידע שהיא קיימת בעולם. למרות זאת, היתה זו הרב־טוראית החמודה שגרמה לכך, שבשבוע שעבר הוגשה נגד שר־הביטחון תביעה לבית־הדין הגבוה לצדק.

היתה זו תביעה נדירה ביותר: היא הוגשה על־ידי אחד מפיקודיו של דיין — סרן בצבא־קבע בשם אילן עובד. הסרן השחרחר והחסון לא הסתפק במפקדו העליון, הגיש את תביעתו גם נגד הרמטכ"ל וקצינים בכירים נוספים בצה"ל.

בכך, הגיעה לשיאה פרשת רכילות קטנה, שהלכה והתגלגלה לממדי בלון פורח, התפוצצה בתביעה הפיקנטית.

הכדור החל מתגלגל כשהרב־טית, ששירתה אז כחיילת חיב"ה על גשר אלנבי, פנתה למפקדת היחידה שלה, התלוננה כי מפקד הגשר, סרן אילן עובד, שהיא לא שוכבת אפילו עם החבר הקבוע שלה. גם עופרה וגם יהודית סיפרו שאילן הציג את עצמו בפניהן כרווק.

עד כאן, היה הכל פשוט וחלק. עתה, נכנס לתמונה גורם נוסף: יעקב שמיר, אזרח עובד צה"ל ששימש בתפקיד הצנזור בגשר. בעדותה, סיפרה עופרה כי באחד הימים, סיפר לה שמיר, כי סרן אילן סיפר לו שקיים איתה, עם עופרה, יחסי־מין, ואפילו ידע לפרט את הנקודות האינטימיות הרגישות שלה, ושאר נתונים טכניים.

★

ב עקבות עדויותיהן של הטר"שית והרב"טית, נפתחה חקירה דיסקרטית נגד מפקד הגשר.

בחקירה, הלך הסיפור והסתבך, וכדור הבוץ הלך והתנפח.

בשלב ראשון, התברר שרב"ט יהודית שיקרה, בסיפורה בפני המפקדת שלה. דהיינו — התברר שהשמצותיו של אילן לא היו למעשה השמצות, אלא אמת.

בחקירה, הודתה חיילת החיב"ה מלאת החיבה, כי קיימה באמת יחסי־מין עם הסרן; "עשינו את זה במקום אזרחי, בהסכמה הדדית," דיווחה. "אילן הציג את עצמו בפני כרווק. לא האמנתי לו כל־כך, אבל בסך־הכל לא ייחסתי לזה חשיבות." באותה הזדמנות התברר כי שכבה גם עם יעקב שמיר.

הטר"שית, לעומתה, המשיכה לטעון בלהט כי השמצותיו של המפקד היו השמצות בלבד. יעקב שמיר, לעומת זאת, ידע לספר כי עופרה הודתה בפניו, בנוכחות סרן אילן עצמו, כי התעלסה עם אילן — רק שלא באותו טיול מפורסם ליריחו, אלא בחדרו הפרטי של הסרן בגשר אלנבי.

למי להאמין? בשלב זה, אפשר למצוא את ההערה הבאה בדו"ח החקירה: "מפקדה של טר"ש בארי, רס"ל עזרא ממשטרת־ישראל *, מעיד כי הבחורה עופרה בארי לא נמנית על החיילות הממושמעות."

★

ע תה, התעוררה מאליה השאלה המעניינת: אם אכן קיימה יהודית יחסי־מין עם המפקד — מדוע רצה להתלונן עליו, כבתולה אומללה?

לאילן עובד הסבר מעניין: לדבריו, בכל אשם האדם השלישי — יעקב שמיר. כל העניין הוא נקמתו של שמיר.

לדבריו, גילה אילן כי שמיר קיים מגעים ללא אישור עם ערבי ממזרח ירושלים, הגיש נגדו תלונה על כך. שמיר הודה בפניו, טען אילן, כי אכן ויתר מספר מתלוננות, הגיעה למסקנות לא מחמיאות בקשר לאילן עצמו. קבע דו"ח החקירה: "יחסיו של סרן אילן עובד הן עם העובדים האזרחיים במקום, נציגי הצנזורה, והן עם פיקודיו — היו מעוררים לחלוטין. לסרן עובד נודע שם של תכנן, שוחר־ריב וזומם־מזימות — כשהוא עצמו, לאחר שהיטיב לסכסך בין אנשים, היה שומר לעצמו פינה, כשהוא מקרב אליו את אחד האנשים באותו סיכסוך, שאך זה מקרוב התנכל לו."

הדו"ח גם הצביע על חלק ממקורות המידע שלו: "יעקב שמיר העיד," המשיך הדו"ח, "שיחסיו עם סרן אילן עובד היו שזורים מסעי־השמצות על רקע יחסי־מין עם חיילות, וכי בהזדמנות אמר לו סרן עובד 'שצריך לחתור תחת אדם, לאסוף נגדו עובדות, לסחוט ממנו התנצלות ב־כתב, ואז מספיקה מכה קטנה, והאדם ההוא יודע שהאדמה התמוטטה תחתיו.' לדברי שמיר, נהג סרן עובד בשיטה זו גם כלפיו."

וקביעה נוספת של החקירה: "סרן עובד נהג להתרברב בפומבי על יחסי־מין שהיו לו כביכול עם חיילות, שבפועל לא נענו לחיזוריו."

המאשים יעקב שמיר, לשעבר בר צנוור בגשר אלנבי, מסר עדויות שהאשימו את הקצין. היה זה לאחר שהקצין הגיש תלונה נגדו.

★

ב עקבות דו"ח החקירה החליט הפרקליט הצבאי של מפקדת פיקוד מרכז כי אילן עובד הוא "קצין בעל תכונות אנושיות שליליות ביותר, המנצל את מעמדו לתככים, להוללות, ולניצול פיקודיו." הפרקליט, למרות שהסתייג מעדותן של עופרה ויהודית, קבע כי יש לפעול נגד אילן בשני מישורים: במישור המשמעתי להעמידו לדין על פגיעה במשמעת, "בגלל שהלך רכיל על הצלחותיו המיניות." במישור השלישותי — "לשקול את המשך העסקתו בשירות־קבע בכלל," בגלל מדיניות התנהגותו עם אנשים.

בינתיים, היה היחידי שלא ידע מכל ההתרחשויות המסעירות האלה — אילן עובד עצמו.

עובד, יליד מרוקו שעלה ארצה כילד, הינו איש קבע מזה שמונה שנים. לפני שש שנים נשלח בשליחות משרד־הביטחון לצ'אד, שירת שם שלוש שנים, זכה בעריכת של מכתבי־המלצה והערכה חמים מגשיא צ'אד, שגרירות ישראל שם, ומי לא.

עם מכתבים ודו"חות נלהבים אלה חזר לישראל, נתמנה לתפקיד הרגיש של מפקד גשר אלנבי. לקראת סיום תפקידו, המליץ עליו מפקדו להעלאה לדרגת רב־סרן.

אילן זומן לקורס מ"פים, סיים אותו בהצלחה, והובטח לו שיקבל את הפלאפל, וכן תפקיד רציני: מ"פ בקורס מ"כים.

★

א לא שבינתיים, מאחורי הקלעים, התגלגל כדור החקירה הלאה. התוצאה: במקום התפקיד המיוחל, הועבר אילן לג'וב מסכן, שלפניו מילא אותו סגן. מובן שגם הפלאפל המיוחל בושש מלהגיע.

כאשר בושש ובושש, ביקש אילן ראיון אצל ראש מינהל הסגל. רק שם ואז נתגלה לו, כי מתנהלת נגדו חקירה, ועד שתסתיים, לא יקבל את הרס"ן.

אילן, שלא ידע על מה החקירה, קיבל עליו את הדין בשתיקה, החל מתעניין בצינורות התיקשורת הפרטיים של ותיקי צה"ל, גילה כי המדובר בחיילות על הגשר.

הוא גילה גם דבר נוסף, כי חבריו בבסיס החלו לפתע שומרים מרחק ממנו. חקירה נוספת גילתה, כי המקור היה מפקד הבסיס בו שירת עתה, שסיפר פעמים על חיפושים על גופם של ערבים שחצו את הגשר, אולם הסביר כי היה זה רק במקרים שמפקד הגשר, דהיינו אילן עצמו, הורה לו לעזוב את עבודתו ולהתייצב בפניו מייד.

בעקבות הגשת התלונה על־ידי אילן נגד שמיר, הסית שמיר, לדברי אילן, את שתי החיילות להתלונן נגדו — וכך נפתח נגדו ציד המכשפות.

החקירה, למרות הסתייגותה משתי ה־

פרקליט א' עורך־דין ניסים מזור, ידידו של אילן, נטל את השלב האזרחי במאבק.

פרקליט ב' עורך־הדין שמעון דגן, שיחד עם מזור הסכים לתגיש את הבג"ץ יוצא־הדופן של חייל קבע נגד שר־הביטחון.

„אינני מוכן להיות דרייפוס!" קרא הסרן שהודח מצה"ל

* **העולם הזה** מצא לנכון להסוות את שמן של החיילות המעורבות בפרשה.

★ חיילות חיב"ה שייכות למשטרת־ישראל.

אשת הקצין

רחל עובד, אשתו של אילן, דחתה את ההאשמות נגד בעלה.

לכולם כי יש להיזהר מאילן, מאחר שהוא טיפוס שלילי, שנגדו מתנהלת חקירה על מעשי שחיתות.

אילן פנה בתלונה נגד מפקד הבסיס למפקד פיקוד הדרכה — מפקדו של מפקד הבסיס. אולם כאשר זומן לראיון, הוברר לו לתדהמתו כי הוזמן לא בגלל תלונתו שלו, אלא בגלל דו"ח ששלח עליו מפקד הבסיס — שהיה חמור לא פחות מהספורים.

תדהמתו של אילן גברה כאשר גילה כי בקשתו לראיון — שהועברה, כנהוג בצה"ל, דרך מפקד הבסיס — לא הגיעה כלל ליעדה: מפקד הבסיס קבר אותה אצלו — עבירה חמורה מאין כמוה בצה"ל.

מפקד פה"ד שמע את סיפורו של אילן, וזה הבטיח לזמן אותו לפגישה נוספת — בה ישתתף גם מפקד הבסיס. פגישה זו לא נתקיימה מעולם.

*

לעומת זאת, כאשר סיים אילן את תפקידו בבסיס, לא שובץ לתפקיד חדש. הוא הודח, חדל לקבל משכורת.

הוא פנה בתלונה נוספת, זומן אל ראש מינהל הסגל. לראשונה מאז החלה האודיסיאה, שמע עתה, רשמית, כי „לאור תכונות אופי, אופן מילוי התפקיד, עבירות משמעתיות וחוות־דעת פרקליט המרכז," הוחלט להתיר את החזה עימו — ביוזמת הצבא. מקרה נדיר ביותר בצה"ל, הבורר בקפידה רבה את אנשי־הקבע שלו.

במקביל, זומן למשפט אצל מפקד פה"ד. כאשר התייצב, שאל את שופטו המיועד מדוע לא זימן אותה פגישה משולשת שהבטיח. התשובה: „לאור קופת־השרצים התלויה מאחריך, לא מצאתי לנכון לקיים פגישה שכזו."

„ואתה רוצה להיות שופטי, כשזו דעתך עלי?" נדהם אילן.

לבסוף, נשפט אילן בפני קצין אחר, בדרגת אלוף־משנה, יצא זכאי מכל ההאשמות שהועלו נגדו.

*

בעקבות זיכויו, חזר אילן ותבע משלטונות צה"ל להחזירו לתפקיד הולם, ולהעניק לו את דרגת הרס"ן. צה"ל סירב. ראש מינהל הסגל הבהיר לאילן כי אפילו אם בית־הדין הצבאי העליון לעיברים, שאליו פנה אילן, יחליט שלא לי התיר את חזהו — הרי שמינהל הסגל יש איר אותו לנצח בדרגת סרן, מאחר ש„צה"ל איננו רוצה בו."

היתה זו תשובה גלויה לשאלה גלויה. אולם את אילן היא לא הרתיעה. הוא נתגלה כלוחם עיקש ביותר, המשיך להפגיז את הרשויות האחרות בצה"ל במכתבים.

כאשר כל פניותיו בתוך צה"ל הושבו ריקם, המשיך להיאבק במישור האזרחי. בשבוע שעבר, הגיש, באמצעות עורכי־הדין ניסים מזור ושמעון דגן בקשה לצו־על־תנאי נגד שר־הביטחון, הרמטכ"ל, ואחרים, ביקש בה שבית־המשפט יצווה עליהם להסביר מדוע לא יקיימו את חוזהו, ומדוע לא יעניקו לו את דרגת הרס"ן.

בין היתר, הצביע בבקשתו על מעשי העוול שנעשו לו, לדעתו, כאשר הפרקליט הצבאי, בדו"ח שלו, התיימר לקבוע עובדות — בלי ששמע את גירסתו של אילן. קביעות אלה הוכחו כמוטעות, טען אילן, כאשר זוכה במשפטו. אך על בסיס דו"ח מטעה זה, פעלו כל הדרגים הגבוהים יותר — וטעו גם הם בשיקוליהם. כאשר התברר כי טעו — סירבו לחזור בם בגלל שיקולי־יוקרה מוטעים ופסולים.

סיכם השבוע אילן, בעודו ממתין להחלטתו של בג"ץ — השלב האחרון הפתוח בפניו בדרכו הארוכה: „זו לא הפעם הראשונה בהיסטוריה שקצינים בכירים מנסים לחפות על טעויות — בכל מחיר. „אולם אני איננו דרייפוס."

במדינה

דרכי חיים

ההופכת בתול לגבר

כשנכנסו מרים ויעקב גולדברג* ל־חדרה של בתם היחידה עירית (15) — קיבלו הלם. הבת היתה במיטה במערומיה — ואיתה גבר זר, אף הוא באותו לבוש. האם התעלפה, האב תפש כיסא והחל לרדוף אחרי המחזר ברחבי הדירה.

כשעזב יאיר שחם (19) את דירתה של משפחת גולדברג — התנוססו על כל גופו סימנים כחולים.

לא היה זה סיום הפרשה. ההורים הזועמים הגישו תלונה למשטרה נגד שחם המכחיל, והוא הובא לבית־המשפט, מואשם בשני סעיפים: ביצוע מעשה מגונה ובעילת קטינה.

בחורה חופשית. יאיר עלה על דוכן העדים רועד כולו, ועיניו מלאות תחינה:

„בכלל לא ידעתי שהיא קטינה," סיפר. „זו היתה בכלל הפעם הראשונה שלי עם בחורה. החבר שלי ידע שלא שכבתי עוד אף פעם עם בחורה, אז הוא הכיר לי את עירית. הוא אמר לי שהיא בחורה חופשית מאוד."

כשעלתה עירית על דוכן העדים, ניצבת בגאווה במיני קצרצר וגב חשוף, לא היה איש אומר שהיא בת 15.

„יאיר באמת לא ידע שאני קטינה," העידה. „הוא לא שאל — אבל אפילו אם היה שואל לא הייתי אומרת לו את האמת, כדי לא להפחיד אותו. הוא מצא־חן בעיני. היו לי כבר חברים לפניו. ידעתי שלא היתה לו עוד בחורה — ורציתי לעשות ממנו גבר."

הודות לעדותה, יצא הגבר, שזה עתה נולד, זכאי.

אם אין אבא — יהיה רצח

שולה אבוטבול** ילדה את תינוקה בשנה שעברה. היא היתה רווקה, ולפי טענתה, אביו של התינוק היה פנחס יום־טוב מרמלה.

בתביעה שהגישה לבית־המשפט המחוזי בתל־אביב, סיפרה שולה: „הופענו בפני הציבור כזוג העומד להתחתן. אהבתי את יום־טוב ונתתי בו אמון מלא. התמסרתי לו והסכמתי לקיים איתו יחסים אינטימיים מתוך הנחה שבמילא הוא עומד לשאת אותי לאישה. כתוצאה מיחסי עם יום־טוב נכנסתי להריון.

„כשהייתי בחודש השלישי, סירב יום־טוב לבצע צעד כלשהו לקראת ביצוע הנישואין. הוא התחיל להתחמק ודרש ממני לבצע הפלה — או שינער את חוצנו מהילד שיוולד."

זרע ירוד. לאחר הגשת התביעה נגדו — על קביעת אבהות ובקשת מזונות בסך 500 ל"י לחודש — פנה יום־טוב לעורך־הדין חיים קאזיס. טענתו: הוא לא בא בכלל במגע מיני עם שולה, רק יצא איתה כמה פעמים.

קאזיס ביקש מבית־המשפט לבדוק קודם כל את סוג הדם של יום־טוב ושל הילד והאם. התברר שלשלושתם סוג דם B. הרופאים הסבירו שלפחות 50% מאוכלוסיית הגברים במדינה היתה יכולה להיות אביו של התינוק, אם להסתמך על סוג הדם הזה.

בקשתו הבאה של קאזיס: לשלוח את לקוחו לבדיקת זרע. לפי הנתונים החיצוניים של הגבר, קבע, לא נראה לו שהוא מסוגל להכניס בחורה להריון. הלקוח לא נעלב. הסכים.

התוצאות שנתקבלו היו מעודדות. מעבדה נמסר, שהזרע של הנתבע הוא מסוג ירוד וכדי להכניס אשה להריון, יש צורך שיעבור טיפול מיוחד. בית־המשפט, בדק את תוצאות הבדיקה הזו, וקבע שיש לחזור שוב על המיבחן הזה, הפעם בבית־חולים ממשלתי, בתל־השומר.

אפילו אם יזכה יום־טוב, במשפט האבהות הזה, עקב מצב הזרע שלו, יצטרך לשמור בסוד את תוצאות הבדיקה הרפואית הנ"ל, למען שמירת המוניטין שלו בקרב בנות המין השני.

בית־המשפט נמנע מלחוות דעתו, בשלב זה, כדי לחכות לתוצאת הבדיקה הנוספת, לפני שיפסוק.

מי שלא יכול היה לחכות עוד היה אביה של שולה: לפני שבועיים, אחרי שנה של בושות, הוא דקר את בתו בסכין, והשליך את עצמו מגג־ביתו.

* כל השמות מוסווים בפקודת ב"מש.

** כל השמות מוסווים.

מיעוטים

ערבים זה לזה

אבויונים סאלח (30), ערבי ישראלי, לא הרגיש מעולם יחס של אפלייה כלפיו במדינת־ישראל. במקצועו כבארמן, עבד תמיד בבתי־קפה ומיזללות יהודיות כשרות. מילא את תפקידו ליד הבאר של בית־הקפה באמונה.

אבויונים, שמוצאו בכפר סחנין שבגליל, מתגורר ועובד זה 12 שנה בתל־אביב. בשנה וחצי האחרונה הוא מועסק כבארמן במסעדתו הידועה של ציון, בכרם התימנים.

מזה חמש שנים מחזיק הבארמן חשבון עובר ושב בבנק דיסקונט שברחוב בוגרשוב. פעמיים עד כה ביקש וקיבל הלוואה, החתים עליה כעדים שני חברים, ערבים גם הם. את שתי ההלוואות החזיר בתשלומים וכל השנים קיים יחסים טובים עם מנהל הבנק שם הוא מחזיק את הכספים שצבר.

לווה סאלח
ערבים — אבל לא ערבים

לפני חודשיים החליט לרכוש מכונית. הוא פנה לבנק בבקשה להלוואה חדשה. הפעם נתקל במנהל חדש, גדעון בן־זכאי. כשביקש בן־זכאי לראות את הכרטיסיה, נוכח לדעת כי המחזור בחשבון במצב טוב וההלוואות הקודמות נפרעו במועדן. בו במקום אישר את ההלוואה, אך פתע הציץ בשמות הערבים הערביים, ושאל:

„זה גוי?"

„כן," ענה אבויונים שלא חשד במאומה.

„אז תביא לי עוד ערב אחד," קבע המנהל.

אבויונים הלך אל הבוס, ציון, ביקשו לערוב לו על ההלוואה. כשהגיעו השניים אל בן־זכאי, ציפתה להם הפתעה חדשה. „אחד לא מספיק," אמר המנהל, „אני רוצה שני ערבים ושגם השני יהיה שלנו. אני לא רוצה ערבים."

אבויונים נדהם. „אף פעם לא קרה לי דבר כזה," סיפר השבוע. „עד עכשיו אף פעם לא בדקו את דתו של מי שחותם לי ערבות. ופתאום דברים כאלה!"

הגיב על דברי הבארמן הערבי מנהל הבנק: „זה לא נכון בכלל שאני אמרתי משהו בקשר לערבי או יהודי. פשוט לפי השמות של הערבים הבנתי שהם לא מסביבות תל־אביב, ולי יותר רצוי שיהיו לי חתימות של אנשים מסביבות תל־אביב."

בכיליון עיניים!

(המשך מעמוד 19)

תרביחא. עבורם היו חברינו לגדוד גואלים. „אבל לא תארנו לעצמנו שהידידות תגיע עד לכך שיזמינו את כל הגדוד למסיבה."

הרבה אין אמנון זוכר מאותה מסיבה. „כרגיל, שתו הרבה, אכלו הרבה ודיברו הרבה." מה שאינו יכול לשכוח היה היחס החם אותו העניקו הכפריים לכובשים הגואלים. „הם חילקו לנו תרגולות שנשלח הביתה. בחיפה, מקום ש־רובנו באנו ממנו, לא ראו תרנגולת או ביצה חודשים, ואני יכול לתאר לעצמי את השימחה במישפחות שבעורף, כש־קיבלו את דרישת השלום המשביעה הזאת."

בגרות בגיל 50

שוב הוא ניצת: „חייבים להחזיר אותם לאדמותיהם. זה זוועה מה שדיין אמר עליהם בטלוויזיה. מה זאת אומרת: ‚עברו יותר מדי שנים מאז'? זה כאילו אמר שעבריין שיושב 20 שנה על רצח, ומתברר שהוא חף מפשע, צריך להמשיך במאסר־עולם בגלל שהתרגל כבר לכלא! ככה מדבר אדם שהוא נציג לעם אשר מיסתמך על זכויות של 2000 שנה?"

איקרית אינה העוול הראשון אשר אמנון יוצא הוצץ נגדו. האיש אשר בהיותו בן 50 החליט לעמוד בבחינות הבגרות ולהמשיך בלימודיו, התריע כבר נגד בעיית הזוגות המעורבים, בימים שגדעון האוזנר עוד לא היה אפילו פרקליט המדינה.

גם בביצוע בחינות הבגרות זכה בהישג של צדק. „רציתי להיבחן בשפה זרה שנייה בגרמנית, כי זו שפה שעד היום אני שולט בה על בוריה. „אפשר במישרד־החינוך להבחן בכל שפה שהיא, חוץ מגרמנית. שלחתי מיכתבים, נפגשתי עם אנשים, שאלתי מה הצדק שעולה־חדש יבחן בכל שפה שבה ימצא לנכון, ועולה ישן כמוני, שרצה הגורל ויוולד בגרמניה לא יוכל להיבחן בשפה זרה בה הוא שולט.

„הסוף היה שהצלחתי, הייתי התלמיד הראשון בארץ שנבחן בבגרות בגרמנית כשפה הזרה השנייה. אחרי קיבלה את הרשות עוד בחורה אחת מחיפה."

מ־1946 עובד אמנון כחשמלאי בבית־חרושת אתא שבקריית־אתא. בביתו שלושה צאצאים אשר מייד ניכר כי החינוך לו זכו, הפיל אותם קרוב מאוד לעץ. יוני בן ה־25 טכנאי אלקטרוניקה במישרד הביטחון, איתן, בן ה־22, אשר משלים עתה קורס הכנה לטכניון ומתעתד להיות מהנדס ייצור, ומירי הקטנה אשר עוזרת לאבא לחפש את תמונות העבר וזוכרת כל אחת מהן היכן היא.

21 שנה באותה דירה

אשר היה איתן בן 16 בלבד, שלח מיכתב לאורי אבנרי בו קבל על כל אותם ארטיסטים המיתחזים כעצבניים ו־משתחררים מצה"ל על הסעיף, ולא רק קבל, הוא גם הציע כי ירכזו את אלה בין כותלי בתי־חרושת, ושם בעבודה עליה יקבלו שכר נאית יתנו למדינה שרות־מה במקום זה הצבאי הרגיל.

כשמדברים הבנים על אביהם ניתן לחוש היטב את ההערצה שמאחורי המילים. ו־אמנון לא נתן לאף אחת מבניו מכונית. הוא גם לא בנה להם וילות ולא שלח אותם מעולם לחוץ־לארץ, שילמדו ויראו עולם. כשיוני יסע בעוד שבועיים לטיול בעולם, יהיה זה מחסכונות ארבע שנות עבודתו.

ויש גם אם עובדת, בילהה, פקידה בבית־חרושת אתא מזה 30 שנה ואשתו של אמנון מאז 1945.

מישפחה ישראלית בקריית־אתא, שהיתה כאשר הגיעו אליה הריטרים כפר קטן, והיום היא עיר בת 30,000 תושב. מישפחה אשר מזה 21 שנה לא החליפה את דירתה הקטנה, לא קנתה מכונית, ושומר־שמיים, אין לה אפילו טלפון.

מישפחה בלי מיספרים לבנים ובלי ניכויים ממס. חמישה אנשים אשר זכו למעט מאוד ממה שמכונה בפי כל: הדברים הטובים שבחיינו, אך לעומת זאת מסוגלים לראות היטב את כל הדברים הרעים בחיינו, שאחרים טחו עיניהם מראות.

אילו כולם היו כמוהם.

במדינה

צה"ל שביתת הגיבור

הסיור הממונע התקדם לאיטו, לאורך דרך העפר שמתחת לסוללה, באיזור הצפוני של תעלת סואץ. לפתע, הרים סמל אברהים שיבלי, את ידו, עצר כנוטע במקומו. עין הנץ המאומנת שלו גילתה, בעפר שלפניו, סימני הטמנת מוקשים.

עין אחרת אולי לא היתה מבחינה בם — אולם שיבלי היה גשש לא רגיל.

„מוקשים," שאג שיבלי לעבר הסיור. הטור נעצר, ומפקדו הורה לשיבלי לחזור לאחור, לעבר הזחל"ם המוביל.

אש על המארב. אברהים החל חוזר, כאשר עינו הבחינה שוב במשהו שלא היתה אמורה להבחין בו: ראשו של חייל מצרי, ששכב, חבוי היטב, במארב. שיבלי ניפנה לעבר האוייב, פתח באש בעוזי שבידו. הוא הריק שתי מחסניות שלמות, לפני שנפגע ביד וברגליים. הוא זחל עד הזחל"ם, טען מחסנית שלישית, ונשכב מוכן להשיב באש, להגן על חבריו שנפצעו בינתיים, במקרה שהמארב המצרי יחליט לבצע הסתערות. כך, נשאר על מישמרתו עד שהתיגבורת הגיעה.

על התנהגותו זו, זכה שיבלי, איש קבע, בצל"ש אלוף, נימנה על קבוצת חיילי צה"ל המצטיינים שהוצגו אותה שנה בפני נשיא המדינה, ערב יום העצמאות. הוא זכה גם בפירסום לא מעט, מאחר שבסיור השתתף גם עיתונאי, שהנציח את הקרב במצלמתו.

כל זה התרחש לפני קרוב לשלוש שנים. בימים אלה, נאלץ אברהים לפתוח בשביתה נגד משרד הביטחון, לאחר שנותר ללא אפשרות להתפרנס ולחיות כמו בן־אדם.

יש הכר — מיבר אוכר. מעשה הגבורה של שיבלי עלה לו ביוקר. בגלל שהשתהה זמן רב מדי ללא עזרה רפואית, לאחר שנפצע, איבד יותר מדי דם, ולרופאים בבית־החולים לא נותר אלא לקטוע את ידו.

כאשר יצא מבית־החולים, החל בהתרוצצויות הרגילות. משרד הביטחון העניק לו מכונית יפה, דירה, וקיצבה חודשית של 500 ל"י. אלא שמקיצבה זו נאלץ אברהים להחזיר הלוואות בסך 150 ל"י לחודש, ומ־350 הל"י הנותרים היה עליו להחזיק את המכונית, לשלם שכר דירה, ולכסות את הוצאות הטיפול הרפואי. עקב בעיות שנוצרו עם העברתו מחיפה לתל־אביב, הופסק לו הטיפול הרפואי מטעם משרד הביטחון, ובמשך קרוב לשנתיים היה עליו לשלם את הוצאות הטיפול בעצמו. כאשר גמר את כל התשלומים, נותרו בידי שיבלי כמאה ל"י לחודש לאוכל, סיגריות, וזוטות דומות.

לפתע, פעילות. במשך שנתיים ארוכות אלה, ניסה שיבלי למצוא עבודה. „בכל מקום דחו אותי בגלל שאני נכה," מספר הוא. פניותיו לאגף השיקום של משרד הביטחון, שייסדרו לו ג'וב או ישלחו אותו לאיזה קורס ללמוד מקצוע מתאים לנכותו — הושבו ריקם.

כך נמשכו הדברים עד שהצל"ש פתח בשביתה. עתה, החלו לפתע העניינים זזים, ובמהירות. מיד לאחר שפתח בשביתה, זומן לאגף השיקום, וקיבל הבטחה כי המשרד ישלח אותו לקורס מקצועי, ישלם לו, רטרואקטיבית, את הוצאות הטיפול הרפואי בשנתיים האחרונות, ויישתתף באחזקת מכוניתו ודירתו.

כל מה שנותר לשיבלי עתה, זה לצפות למילוי ההבטחות.

דרכי אדם

הבעל העדיף במיטה את התרנגולות על אשתו

תשע־עשרה שנים תמימות היתה מרים שרעבי אשה נאמנה לבעלה, יחיא, קיבלה עליה בהכנעה את כל מצוותיו. עד שיום אחד נכנס לפתע הדיבוק בראשה, והיא התמרדה. „לא רוצה לישון במיטה עם בעלי," הכריזה. „הוא מביא איתו למיטה את התרנגולות שלו, מכניס אותן מתחת לשמיכה. עליזה, מותק שלי, הוא קורא לתרנגולת הלבנה ומלטף אותה. איך אפשר לשכב איתו ככה במיטה?"

הרבנים הנכבדים, שבפניהם הובאה הבעייה, ראו מיד מי צודק, הכריזו על מרים כעל אשה מורדת. וכי היכן זה נשמע שבגלל כמה תרנגולות קטנות? ואפילו אם אחת מהן לבנה?

הסכר נמשך. מרים שרעבי נישאה ליחיא כשהיתה בת 12. זה היה בתימן. אביה נפטר זה עתה, ושכן ערבי מצא לה חתן — את יחיא.

ב־1949 עלה הזוג הצעיר — חציו, לפחות — לישראל. שש שנים לאחר מכן, ביקשה מרים לראשונה את הגט שלה.

„כל הימים הוא מרביץ לי," סיפרה. „80 אחוז מהדם שלו זה יין. כל הזמן הוא שיכור."

זה לא הספיק לדיינים, ומרים חזרה הביאשה תסרב להיכנס למיטתו של בעלה — תה, המשיכה לסבול. כשגדלו הילדים, עברה להתגורר בחדר אחד עם הבן, ששירת עכשיו בקבע. בן שני התגורר בחדר שני, והאב עבר לגור בשני חדרים סמוכים ב־חצר.

על בקשותיה החוזרות של מרים לגט, השיב יחיא בחיוב — בתנאי שהיא והילדים יעזבו את הבית, ישאירוהו כולו בשבילו, וכן את כל הרכוש המשותף.

עכברים בחדר. מרים סירבה. יחיא האשים אותה כי היא מסרבת למלא את תפקידה כאשה, ואז גילתה מרים את פרשת התרנגולות, כולל הלבנה. „החדר שלו זה כמו רפת," סיפרה. „שנים הוא כבר לא ניקה שם. עכברים מתרוצצים בחדר."

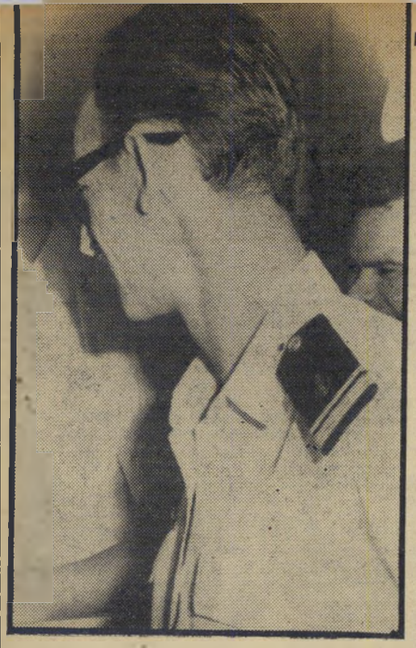
כך נמשך הסיפור 17 שנה. במהלכן, הספיק יחיא, כפי שמגלים הבנים, לשהות מספר פעמים בבתי־חולים לחולי־נפש.

רק לאחרונה, הצליח בית־הדין הרבני ברחובות להגיע למסקנה שיש להשאיר את מרים ובניה בביתם, לשכנע את יחיא להעניק למרים גט.

אלא שאת יחיא אין זה מרשים. „לא אתן לה גט," הכריז השבוע.

בעד שרעבי בחדרו
במיטה צריך לבחור: או התרנגולות — או האשה

הבעל נקמת הסרן היורה

נוקם וקורבנו שכבו מטרים ספורים זה מזה בדממה.

היה זה בצהרי יום א' השבוע, במיסדרון המחלקה האורתופדית של בית־החולים רמב"ם בחיפה. עתה, היה כבר הכל שקט. רעמי קרב־הירייות שהחליפו ביניהם השניים בחצות הלילה הקודם כבר נמוגו, נשארו חרוטים, לנצח, רק במוחותיהם. עכשיו, במיסדרון הלבן, במיטות הצהורות, שכבו הבעל והמאהב. פצועים איש מכדורי השני, הירהרו באשה שאותה אהבו שניהם — האשה שאותה הרג הבעל, באותו קרב בלילה הקודם, בצרור ארוך מהעוזי שבידו.

האשה, שכל חייה, מילדותה, לא ידעה אהבה מהי, וכאשר מצאה סוף־סוף את אהבתה הראשונה — מצאה גם את מותה.

יתמות כפולה

שירה התייתמה מאמה בעודה תינוקת, גדלה במוסדות וקיבוצים. מיד לאחר מות האם, נישא אביה בשנית. הנאי של האשה השנייה היה: ששרה לא תהיה בבית. האב הסכים, והתינוקת התייתמה גם מאביה.

ימיה המאושרים היחידים, כל תקופת ילדותה, היו באותם ביקורים חטופים בתל־אביב, בבית אביה. למרות הסכמתו להרחיק את בתו, אהב האב את שרה, אפף אותה באהבתו כאשר היתה באה לחופש.

עם ילדות כזו, ברורה הכמיהה העזה שהתפתחה בנערה לבית משלה, מסגרת משלה, ארבעה קירות שיהיו ש ל ה. וכאשר פגשה, בגיל 18, את שמואל שמילוביץ, הסכימה מיד להצעת הנישואין שלו, למרות שהיה מבוגר ממנה בשבע שנים.

השניים נישאו בטקס שקט ברבנות בחיפה, שכרו דירה קטנה, ושרה האמינה שאין מאושרת ממנה: היה לה, לראשונה בחייה, בית משלה, משפחה משלה.

הוא הרג אותה

בגללו

המאהב

היא לא הישלתה את עצמה בקשר לאהבה. היא ידעה שבינה לבין מילו, בעלה, איש־קבע בחיל־הים, לא בערה האהבה הגדולה מהרומנים. אך זה לא הפריע לה. מילו היה בעל טוב, העניק לה בית חם. שרה עברה קורס עובדות־מעבדה, קיבלה ג'וב בלישכת־הגיוס בחיפה. לזוג נולדו שני ילדים, והכל נראה שפיר.

גם שמואל שמילוביץ היה שבע־רצון מאשתו וביתו. טיפוס שיגרתי, שקט, היה שמואל האדם האחרון בעולם שאפשר היה להאמין עליו שיתפרץ, לילה אחד, עוזי יורק־אש בידיו, בניסיון לחסל את אשתו ומאהבה.

הוא עלה בהדרגה בדרגה, הגיע לדרגת רס"ר, נעצר שם תקופה ארוכה, הצליח לבסוף להגיע לקורס קצינים. הוא היה קרוב לארבעים כאשר זכה בדרגת הסגן שלו.* אולם אם קיווה שיחסה של אשתו ישתנה, בעקבות כך, נחל אכזבה. לגבי מילו, היתה עבודתו כל עולמו. לגבי אשתו, היה זה פשוט ג'וב.

החברה המליצה

ז את היתה התמונה כאשר פגשה שרה שמילוביץ לראשונה את אלכס הרי: היא היתה עקרת־בית שלווה, אשתו של סרן אלמוני בקבע, שהתגוררה בדירה צנועה בקומה הרביעית של שיכון חיפאי אפור. היא היתה יכולה לסיים את חייה באותה שיגרתיות שלווה וקרירה, לולא פגישה זו.

אלא שהפגישה התקיימה — ושרה סיימה את חייה אחרת.

שרה שמעה על הרי מפי חברה, שהת־פעלה מהטיפול שקיבלה ממנו. אלכס הרי היה רופא טיבעוני ידוע. הוא למד את המקצוע באנגליה וגרמניה, היה דמות מוכרת בחוגי המרפאים הטיבעוניים בעו־לם, שימש בזמנו כמזכיר הפדרציה הבינ־לאומית של המרפאים הטיבעוניים, שמו־שבה בלונדון. לאחרונה, טרח רבות ב־אירגון הכנס הבינלאומי הקרוב של האגו־דה, שייערך בנובמבר.

הוא היה בן 52, גרוש ואב לשני ילדים, כאשר שרה בת ה־35 הגיעה לראשונה לווילה המפוארת שלו בטיבעון.

היתה זו, מציידה לפחות, אהבה במבט ראשון. כל מיטען האהבה העצום, שהיה עצור בתוכה כל השנים, פרץ החוצה.

סצינות סוערות

ב תחילה, שמרה את אהבתה החדשה לעצמה. גם הרי לא ידע. לבעלה, הסבירה את נסיעותיה התכופות לטיבעון בעובדה שהיא נמצאית בטיפול רפואי — מה שהיה אמת לאמיתה. יחד עם זאת, סירבה לגלות מה הטיפול, ומי הרופא. האם חששה שבעלה יגלה כי היא מאוהבת גואשות ברופאה?

הסוד שחדר לחיי המשפחה החל מעיק, ובין מילו ואשתו גבר המתח.

אך היה זה רק לאחר סיום הטיפול, שהרומן בין שרה לאלכס החל, בעקבות פגישה באקראי בין השניים. שרה החלה מבלה את ערביה בווילה המוצלת וההדורה בטיבעון.

היא היתה חוזרת מעבודתה הביתה, מטפלת בילדים, ונוסעת לטיבעון. היא הודתה בפני בעלה באהבתה, סירבה לגלות את שם האיש.

בבית משפחת שמילוביץ החלו סוערות סצינות. מילו איים על אשתו ברצח. שרה פחדה. היא ידעה שהיא יקרה לו מדי מכדי שייוותר עליה בקלות. לאחר שאיים עליה ברצח פעם נוספת, פנתה למפקדו, סיפרה על הפרשה, על האיומים, ועל רצונה להתגרש.

בתיווכו של המפקד, עמדה להיערך השבוע פגישה בין שרה, שמואל, וכמה קרובים, על־מנת לנסות להסדיר את הפרי־דה.

למילו, היתה זו טרגדיה. מצד אחד, לא יכול היה לוותר על האשה שאהב. יחד עם זה, הבין את חוסר התוחלת בניסיון להמשיך לאחוז בה בכוח. כך, הסכים יום אחד לתת לה גט, חזר בו למחרת, חזר והסכים, חזר ונסוג. היה זה גיהינום לשניהם.

לבסוף, לקראת הפגישה המתוכננת על־ידי מפקדו, נראה היה שהוא מוותר. הוא סיכם עם שרה כי בשלב ראשון תתגורר לבדה במשך שלושה חודשים — "כדי שתוכל לראות אם היא מסתדרת לבד," כפי שהסביר. הוא גם עמד על כך שהילדים יישארו אצלו. שרה ידעה שבגלל שעות עבודתו הארוכות לא יוכל לטפל בילדים, שיכנעה אותו לבסוף שיסכים למגוריהם בקיבוץ.

לקראת השבת האחרונה, נראה היה אם כן שהדברים מסתדרים על הצד הטוב ביותר, לפחות לגבי שרה ואלכס.

ואז באה השבת האחרונה.

מה בדיוק אירע בנפשו של הסרן מחיל־הים, כאשר נותר בודד בבית הריק? מה עבר עליו במשך כל השבת הארוכה? מי יכול לדעת? התוצאה, מכל מקום, היתה טראגית.

"הבן טבע בבריכה"

מ ילו יצא לבסיסו, נטל שם עוזי, הכניס אותו לתוך תיק, ויצא במונית ספיישל לטיבעון. שמו וכתובתו של מאהבה של אשתו היו כבר ידועים לו, בעזרת משרד חקירות. בסביבות חצות הגיע לפתח הווילה היפה, שהיתה אפילה.

זה לא הרתיע אותו. הוא צילצל בדלת, וצילצל וצילצל. לבסוף נפתחה הדלת, ובעל הווילה הופיע בפתח.

סיפר השבוע הרופא הטיבעוני, מעל מיטתו בבית־החולים:

"פתחתי את הדלת. בפתח עמד מילו. שאלתי אותו מה הוא רוצה. הוא אמר שהוא מחפש את אשתו. הוא טען שבנו טבע בבריכה, והוא צריך לקחת את אשתו לבית־החולים אליו."

אלכס ענה ששרה איננה אצלו. "מה יש לך בתיק?" שאל בחשד את הסרן. "נשק," ענה הסרן — ושלף מיד את העוזי.

אלכס ניסה לסגור את הדלת, אך הסרן פתח באש. הרופא זינק לאחור, מיהר לחדר השינה, שם היה איתו אקדח, הנמצא אצלו מאז שיחרורו מהצבא הבריטי, ושאותו הכין לקראת טיול ברמת־הגולן, שעמד לערוך עם שני בניו. "הוא ירה כמו אוקא־מוטו," נזכר השבוע אלכס, עדיין מזועזע. "ממש כמו מטורף. יריתי בחזרה. הוא פגע בי בשני כדורים בזרוע, ונפלתי. זה הציל אותי ממוות. הוא חשב אותי למת, והפסיק לירות בי."

אלא שלגבי שרה, שהסתתרה כל עת היריות, היה זה פסק־דין מוות. ברגע שנחרדו לשמע מטחי־היריות הממושכים, הודיעו למשטרה על מחבלים. רב־פקד מאיר הירש, מפקד תחנת קריית־חיים, האחראי גם לטיבעון, הגיע למקום.

מילו נעצר, הוחתם על הודאה, הועבר לרמב"ם. "לא התכוונתי להרוג אותה," אמר בקול רועד לשופטת, שהרציאה נגדו פקודת־מעצר. "רציתי רק להחזיר אותה אלי."

"התפתחה בינינו אהבה כה נפלאה," אמר, כמה שעות מאוחר יותר, אלכס הרי. "יחסים כאלה נהדרים. היינו יכולים להיות כל־כך מאושרים. ועכשיו?"

והוא הרים מבטו לעבר הגבר ששכב ב־מרחק כמה מיטות ממנו, כשמבטו הקפוא נעוץ במרחבי הגיהינום הפרטי שלו.

האשה

שראתה את אהובה צונח על הריצפה, יצאה בריצה ממחבואה. "מילו, מה עשית?" זעקה בהיסטריה. מילו המופתע פנה ל־עברה, העוזי העשן עדיין בידו. שרה נחרדה, פתחה במנוסה. "עצרי, שרה, עצרי," צעק אחריה בעלה. היא המשיכה לרוץ. לפתע, פלט העוזי צרור ארוך נוסף. שרה נפלה מתבוססת בדמה.

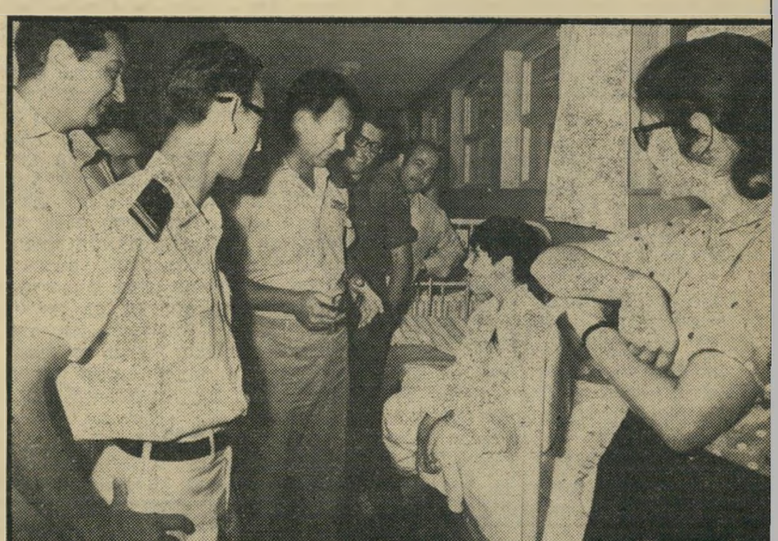
"הרגתי שני אנשים"

מ ילו, רגעו שותתת דם מפגיעת כדור מאקדחו של אלכס, סבב על עקביו, נכנס לבית־קפה שהיה עדיין פתוח, על אף השעה המאוחרת. ביקש להזעיק את המש־טרה: "הרגתי שני אנשים," אמר בקול קפוא.

המשטרה כבר היתה בדרך. שכנים,

מקום הפשע

הווילה הנאה והפסטורלית של אלכס הרי בטיבעון, בה התחולל בחצות ליל־שבת קרב היריות הגורלי בין הבעל והמאהב, שבסיומו נפצעו שני הגברים — והאשה נהרגה. היתה זו הפעם השנייה תוך שלושה ימים שבעל הרג את אשתו בטיבעון השלווה. ליד הווילה, קציני משטרה.

האב הבן והאלוף

סגן שמואל שמילוביץ (ממושקף), משמאלו אלוף מוטה גור ובנו בן השמונה של שמילו־ביץ — בעת ביקור שערך מוטה אצל פצועי צה"ל בבית־החולים רמב"ם בחיפה. שמילוביץ ביקש מהאלוף, שעבר במקום, להתעכב ליד מיטת בנו. האלוף נענה.

* רס"ר המסיים בהצלחה קורס קצינים מקבל דרגת סגן.

במדינה

עסקים

נאמנות

חד־סיטרית

ליכטר צבי, תושב חולון, נהג לבטח את כל רכושו בהסנה מזה שלושים שנה — ומעולם לא היו לו תביעות מהחברה. אך בשנתיים האחרונות, השתנה מזלו: חמש פעמים פרצו גנבים לביתו.

ארבע פעמים — שילמה הסנה את הנזקים. אחרי הפעם החמישית נשבר לה, והיא הודיעה לליכטר, כי לא תחדש את הביטוח שלו.

„אני יודע שמותר להם לעשות זאת, אם העסק מפסיק להיות רנטבילי בשבי־לם," אמר ליכטר. „אבל אף פעם לא גנבו אצלי סכומים גבוהים. והעובדה שאני מבוטח אצלם 30 שנה — צריכה גם כן להילקח בחשבון. האם אין דבר כזה כמו נאמנות?"

דובר הסנה, שסירב להזדהות בשמו, סירב גם לענות לשאלה „בכלל אינני מוכן לשוחח עם עיתונאי," השיב.

מנגנון

זהות חדשה

הארנק, אותו איבדה שולמית נחום, הכיל את תעודת־הזהות שלה. שולמית (25), שהיא מורה במקצועה, נשואה ואם לילד בן שנה, הודיעה על האבידה במש־טרת נתניה, מקום מגוריה. במשטרה יעצו לה להגיש בקשה לתעודת־זהות חדשה, במשרד־הפנים.

היא עשתה כמיועץ. בטופס אותו נת־בקשה למלא במשרד־הפנים, רשמה בקפ־דנות את כל פרטי הזיהוי, ציפתה בדואר חוזר לקבלת התעודה החדשה.

רווקה עם ילד. כשלאחר חודש הביא הדואר את תעודת־הזהות, נדהמה נחום למקרא פרטיה האישיים: במקום נשואה היה כתוב רווקה, במקום נחום, הופיע שם נעוריה, גרינברג.

הצד האירוני היה דווקא ברישום הפרט היחיד שהיה נאמן למציאות: שמו ותאריך הולדתו של אלי נחום בן השנה, הופיע בצד מצבה המשפחתי: רווקה.

המורה הנתנייתית לא ידעה אם לצחוק או לכעוס. במקום זאת פנתה שוב אל משרד־הפנים, הפעם עם הכתובה, הוכחת הנישואין בני השנתיים וחצי, והתלוננה על הרישום המעוות.

הפעם לא נאלצה להמתין חודש ימים. התעודה החדשה והמתוקנת חזרה אל כתובתה תוך שלושה ימים בלבד.

הווי

וביום השביעי —

היה סוף

יעקב יוספי היה מאושר — כמו כל ישראלי הזוכה, סוף־סוף, למכונית משלו. זו של יוספי היתה אמנם רק סוסיתא, אבל בכל זאת.

האושר היה קצר, נמשך שבוע בדיוק. ביום השביעי מאז שקנה את המכונית, נסע יעקב, תושב חולון, לאורך רחוב אלנבי התל־אביבי, כאשר הולך רגל זריז קפץ, בהימלטו ממכונית אחרת, ממש מתחת לאפה של הסוסיתא. יוספי שבר את ההגה במהירות ימינה — אך שכח כנראה היכן הברקס. התוצאה: הסוסיתא עלתה בדילוג זריז על המידרכה, הסתערה בחמת־זעם ל־תוך חלון־הראוה של חנות התקליטים ו־כלי־הנגינה מוזיקול, בקרן הרחובות אלנבי — סימטת בית־השואבה.

הקרשנדו שהתפתח היה אורגינל: קו־לות־הנפץ של זכוכית חלון־הראוה ה־מתנפצת, יילולותיהם של כמה כלי־נגינה רמוסים, זעקות־הפחד של עוברים־ושבים שניצלו, והמיית אבלו של יוספי, שחזר להיות הולך־רגל, עד להודעה חדשה.

משטרה

בדרך

לשנייה

אפי שילוני הכין לאשתו הפתעה. „ה־ערב, סוף־סוף אני לוקח אותך לסרט," הודיע בחגיגיות בשובו מן הסנדלריה בה הוא מועסק, „שתפסיקי לבכות לי שאנחנו תקועים כל החיים לפני הטלוויזיה."

דבורה, האשה המאושרת, התקשטה לרגל המאורע, והשניים טיפסו על קטנוע הישן של אפי ודהרו לעבר ההצגה השנייה בקולנוע פריז ברחוב הירקון בתל־אביב. כ־100 מטר לפני צומת רחוב מאפו והירקון, הבחין אפי בשורה של כחמש מכוניות חונות מעברה השני של הצומת. הוא עבר את הצומת והתקרב בסקרנות למקום ההתקהלות.

המכונית שנתקעה בחלון הראווה

סיפתאח מוזיקאלי

רק אז הבחין בשוטר תנועה שהורה לו לעצור ולהצטרף לשורה הממתינה.

שני מזוודות במכה. אפי ירד מהקטנוע כשהוא מפטיר לעבר אשתו, „תהרגי אותי אם אני יודע על מה הוא עצר אותי, אבל אם הוא יגלה שנגמר לי הרשיון כבר שבועיים, זה הסוף שלי."

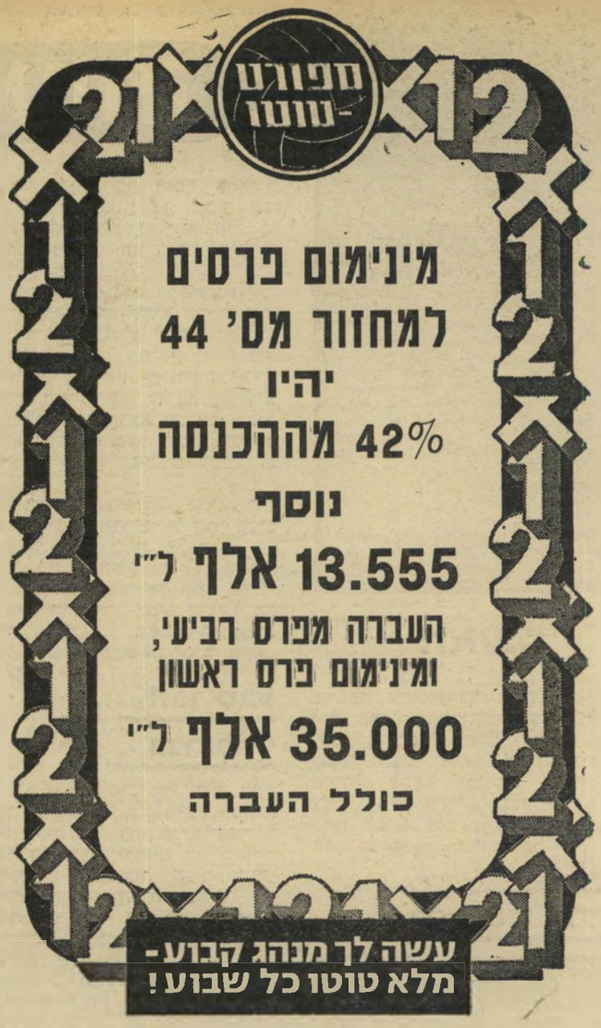
בהתקרבות לשורת המכוניות, שמע אפי את השוטר מחלק רפורטים שונים למכו־ניות העומדות, כשהעבירה השלטת: אי־ציות לתמרור עצור, המותקן בפינה.

השוטר התקדם בשורה והגיע לקטנוע. „רשיונות בבקשה," הושיט את ידו לקט־נוען. תוך שהוא מעלעל בניירות, ניסה אפי למשוך את תשומת ליבו מהתאריך באומרו: „סלח לי, על מה עצרת אותי?"

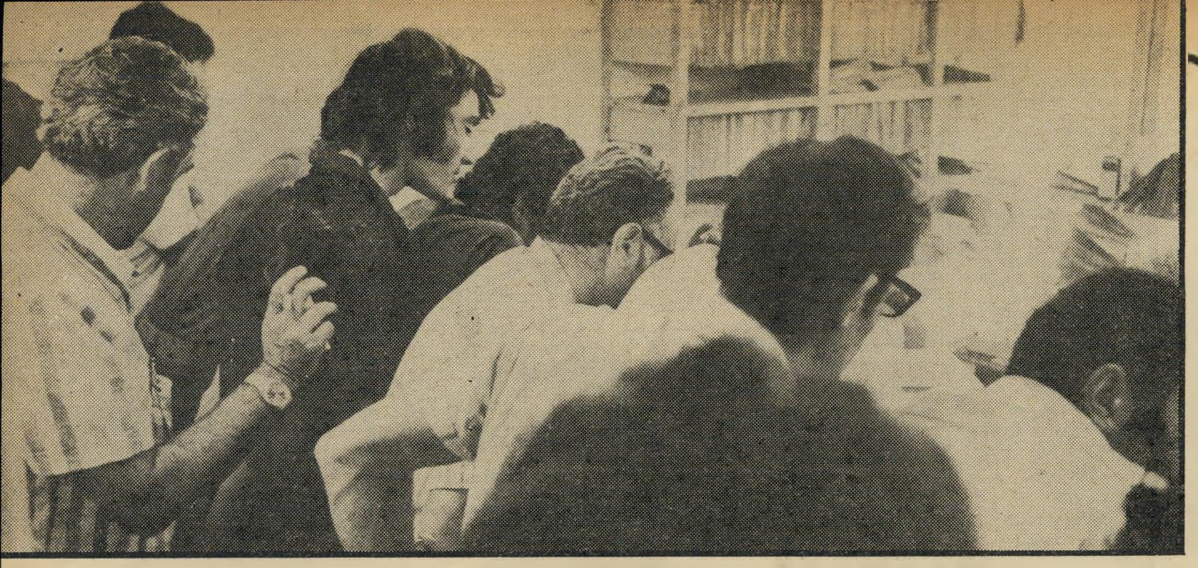
רגע היה השוטר נדהם לחלוטין. הוא הביט באפי, סקר את הקטנוע, הציץ סביבו, ונראה כי הוא מנסה להפעיל את כל יכולתו המשטרתית כדי להיזכר במהות העבירה אותה ביצע בעל הקטנוע.

שוב סקר את הקטנוע ולפתע נשם ל־רווחה: „אה, למה אתה נוהג בלי ראי־צד," שאל בחיוך ניצחון, והתחיל רושם.

כשהמשיך הזוג לעבר השנייה הנכספת, הרעים אפי לעבר אשתו שמאחור, „שני מזלות במכה, גם לא שם לב לתאריך וגם שכח שבעצם עצר אותי על השלט עצור ההוא. רווח נקי."

האיום המרחף על ראשו של כל נהג במדינה:

בג'הינום בחדר אחד קטן שרק שליש ממנו מוקדש למבוטחים, נדחקים עשרות אנשים איש על גב רעהו בנסותם לזכות בתשומת ליבן של שתי פקידות. לאחר המתנה של שעות ארוכות בתור הם זוכים לעתים קרובות לזימון נוסף ליום אחר. כל האנדרלמוסיה הזו מתרחשת במישרד ה„פול", שהקימו חברות־הביטוח לטיפול במכוניות „בעייתיות".

נטביע אותך בבריכה!

ה עזים איש על גב רעהו. מזיעים בחום השרבי אחד לתוך נישמתו של השני. דחוקים כמליחים בחבית, הם מצ־טופפים ליד הדלפק הבודד ומבקשים לז־כות בתשומת ליבן של שתי הפקידות הטרודות מעברו השני של הדלפק.

זהו הפול. החברה אותה יצרו חברות־הביטוח בישראל לטיפול בנהגים ובמכו־ניות שנקבעו על ידן כפרובלמטיים. שלא כמובנה השני של המילה פול באנגלית, * אין אף אחד מן הממתינים לתורם יכול לזנוק למימיה הצלולים של בריכה כל־שהי, ולהתרענן מן החום והצפיפות. בפול הזה הם ממתינים בסבלנות לתורם בדיון על תביעת־הביטוח או על הוצאת פוליסה.

כיצד מגיעים אנשים לאותו חדר צפוף? מה גורם לנהג לעזוב את סוכן־הביטוח שלו ולפנות לפול? עד כמה שהדבר ישמע מוזר — סוכן הביטוח עצמו.

יעקב מועלם, נכה מפתח־תקווה, הוא בעליה של מונית מדגם פיג'ו. מועלם בן ה־28 פנה לחברת־ביטוח וביקש לבטח את מכוניתו ביטוח צד שלישי, הנדרש בחוק. להפתעתו אמר לו הסוכן בלי להזדקק להסברים מרחיקי מלל: „לך לפול, אנח־נו לא מוכנים לבטח אותך!"

מועלם הלך ונדהם. ברחוב אלנבי 113,

„זוהי קנוניה!"

קובל יעקב קייבק, בעל מכונית „פיאט", מודל 1947, הנדרש לשלם כל שנה ל„פול" שליש מערך המכונית עבור ביטוח צד שלישי בלבד.

באותו חדר צר וצפוף הזכור לרע, נאמר לו, כי עליו לשלם 1680 ל"י, צד שלישי בלבד, עבור מכוניתו ששווייה 7000 ל"י. כמעט פי שניים מהסכום אותו היה מועלם משלם לסוכן־הביטוח שלו.

ועדיין באותה מישפחה. יובל מועלם, אחיו של יעקב, הינו בעל משאיות. יום אחד אירעה תאונה קלה לאחת ממשאיותיו. יובל פנה לסוכן הביטוח שלו, והלה הט־עים: „כדאי לך לשלם את הנזק בעצמך. אם תכריח אותנו לשלם, נזרוק אותך לפול!"

שלם את הנזק מכיסך!

ך ב„פול" כידוע משלמים כפול. מועלם העדיף לשלם מכיסו ובלבד שלא ליפול לפול.

הפול הגואל הגיע לחברות־הביטוח לאחר שנוכחו כי אין סובסידיות אשר תוצאנה אותן מבוץ ההפסדים של ביטוחי־הרכב. הם הקימו את החברה המונופוליסטית והחלו להפנות אליה קליינטים.

הציג את הדברים בצורה פשטנית שלמה אליהו, מנכ"ל חברת־הביטוח אליהו: „בי־טוח רכב גורם לנו נזקים כבדים ביותר," וזה בחברה אשר נולדה מתוך ביטוחי־רכב, צמחה וגדלה על חשבונם של בי־טוחי־רכב והתפרסמה בשעתו כחברה הרא־שונה בארץ שלא הפסידה בביטוחים אלה.

כיום הצטרפה אליהו לכלל חברות־הבי־טוח שהעמידו שורה ארוכה של נהגים וסוגי רכב אותם אין ברצונם לבטח. אותם הם מפנים למונופול הפול: נהגים מתחת לגיל 24, נהגים האוחזים בהגה שנה בל־בד, נכים, בעלי סיטרואן דה־שבו, מכוניות בנות 8 שנים ומעלה, מוניות ועוד ועוד... לאיתן צרבינסקי יש אופנוע. חב־רות־ביטוח לא אוהבות אופנועים. לכן מבוטח איתן בפול ומשלם מדי שנה 195 ל"י לקופתו. „עכשיו הוציאה אשתי דרורה רישיון," מספר איתן, „ובאתי לפול להסב את הביטוח גם על שמה. הייתי בטוח ש־אני אצטרך להוסיף עוד כמה לירות. והם ביקשו ממנו עוד 180 לירות בשביל האשה."

טענות נגד הפול מרובות כטלאים באחו־ריו של קבצן.

יחיא דחבש, נכה בן 23 נשלח עם יתר הנכים לסדר את ביטוחי ריכבו בפול. שם

„שום תאונה!"

לא היתה לו. „אבל הם רצו ממני כסף כאילו שהייתי נהג תאו־נות," מתרעם יצחק מעוז, חייל בן 20, הנד־רש לשלם 350 ל"י עבור ביטוח קטנוע.

נאמר לו כי עליו לשלם עבור האופל שלו 2500 ל"י שנתיות.

„הפקידה דרשה ממני לשלם 250 לי־רות," מספר יחיאל, „את היתר היא אמרה לי לשלם תוך שבועיים. לא באתי בסוף השבועיים. אחרתי יום אחד, כי הייתי חולה, והיא אמרה לי שהפסדתי את הכסף ששי־למתי בגלל שלא באתי בזמן. לא היו מוכנים להחזיר לי את הכסף. „הייתי צריך לשלם שוב 250 ל"י, ואח"כ עוד 2250."

למעשה אין הפול לביטוחי־רכב המצאה ישראלית מקורית. בישראל רק שיכללו את השיטה למימדים מדאיגים.

בכל ארצות העולם מקובל לקיים פול לביטוחים עבור נהגים שאחזו התאונות שהם מבצעים גבוה בהרבה מן הממוצע. הם נחשבים לסיכונים מיקצועיים לחברות־הביטוח ואלה מתפטרות מעונשם בהעברה לפול. הגובה מהם מחירים מיוחדים.

גם בארץ נולד תחילה הפול למטרה זו. תחילה היה מיספר המבוטחים בו קטן, בהתאם למיספר הנהגים המועדים ל־תאונות. אך הוא הלך וגדל. בעוד שבשנת 1970 היו מבוטחים בפול 1733 מכוניות, הרי ששנה אחרי כן, ב־1971, היה מיספר המכוניות המבוטחות 4331.

השנה חל גידול אסטרונומי נוסף. בעוד שבארבעת החודשים הראשונים של השנה אשתקד ביטח הפול 1000 מכוניות, ביטח השנה 1800 מכוניות. כמעט פי שניים.

הסיבה העיקרית לתאוצה זו, היא ש־בארץ אין אדם נשלח לפול בשל היותו נהג מעורב בתאונות בלבד. הוא נשלח לשם גם בשל דגם כלי ריכבו — מיושן או אופנוע, בשל נכותו, או בשל גילו.

עומדת השאלה: האם חברות ביטוח קיי־מות רק כדי לשמור על רמת רווחיהן? והאם הדרך לשמור על רמת הרווחים היא העלאת התעריף ב־180 אחוזים על־ידי חב־רה מונופוליסטית?

מנהל הפול של חברות־הביטוח הינו עו־רך־הדין מיכאל צלטנר, בנו של נשיא בית־המישפט המחוזי בתל־אביב, זאב צלטנר. צלטנר הנראה צעיר מ־34 שנותיו, מכחיש בראש וראשונה את השמועות לפיהן נשא הפול השנה רווחים. להיפך, לדבריו, הפ־סיד הפול השנה בשיעור של 150 אחו־זים מהפרמייה.

(המשך בעמוד 32)

בגלל האשה

שרצתה גם לנהוג באופנוע שלו, נדרש אילן צרבינסקי לשלם ביטוח כפול. מימין לאילן, אשתו ובנם.

„לא החזירו!"

את הכסף טוען יחיא דחבש הנכה, בגלל איחור של יום אחד. לדבריו, הפסיד 250 ל"י בגלל שאיחר למסור את המיסמכים לחברת־הביטוח.

* למילה Pool שתי משמעויות: (1) התאגדות, (2) בריכה.

במדינה

מדע

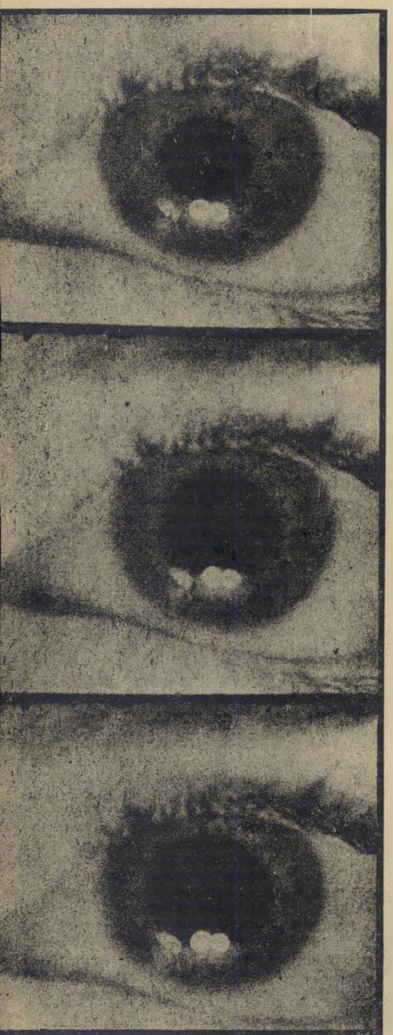
מתרחב ומתכווץ

גירסה עממית קובעת כי עיניו של אדם משקפות את אופיו ואת אישיותו. לכך עדיין אין כל הוכחה מדעית. ובכל זאת מנסים לאחרונה שני מדענים להוכיח כי אישון־העין משקף תהליכי־למידה ופעי־לות מחשבתית.

זוהר עילם, אסיסטנט בחוג לפסיכולו־גיה באוניברסיטת תל־אביב, ויוכבד בת־יעקב אסיסטנטית בחוג לבלשנות־אנגלית באותה אוניברסיטה, נמצאים עתה בעי־צומו של מחקר, לפיו הם מנסים להוכיח כי אישון־העין מהווה מדד מדוייק למידת פעילותו המחשבתית של אדם.

העובדה כי האישון גדל ככל שפעי־לותו המחשבתית של האדם מאומצת יו־תר, נתגלתה על־ידי האמריקאי הס ב־1964.

שני החוקרים הישראליים מתרכזים כר־גע במחקרם על התבוננות בתגובות ה־

אישון חוזך ומתרחב
העין כראי המחשבה

אישון בעת שמיעת משפטים שונים וחז־רה עליהם. הם נוכחו בין היתר כי דרוש פחות מאמץ להבנת משפט רגיל מאשר להבנת סידרה של סתם מילים באורך זהה לאותו משפט.

מתברר כי הנבדק מחלק את המשפט ליחידות קבועות (נושא, נשוא וכו') ומפ־גי שהמילים הינם חלק מיחידה אחת מאורגנת, קל לו יותר לקלוט אותם.

ניכר בבירור בעת הבדיקות כי על כל היתקלות בתת־יחידה כזו במשפט, היה האישון מתרחב באופן ניכר ומתכווץ חז־רה עם הבנתה. נתגלה גם כי האישון מתכווץ חזרה גם בעת שמיעת מילות־חיבור מוכרות.

שני החוקרים הישראליים גילו גם כי האישון הגיב בהתרחבות כאשר הנבדק האזין לצמדי מילים הפוכות, דוגמת: אביב־רמת במקום רמת־אביב. סביר כי הדבר נובע משום שלאדם קל יותר לל־מוד ולהבין צמדי מילים שיש ביניהם קשר משמעותי, מאשר צמדים חסרי קשר.

Luxury Shave קצף לגילוח מי קולון Cool-Off משחת גילוח Shaving Cream
Kings Men דיאודורנט Cologne Stick סכיני גילוח
Hairdressing Cream קרם לשיער
After Shave Lotion מי פנים לאחר הגילוח

KINGS MEN

התיאטרון הקטן מציג:
דליה פרידלנד (בימוי) זאב רווח (אמרי)

פוטיק השקרים
כתב וביים: יואל זילברג
עפ"י ו. וולטר

תל־אביב — בית־ארלוזורוב, יום ד' 19/7 ב־8.30.
נתניה — אסתר, יום ה' 20/7 ב־9.15.
חיפה — שביט, יום ו' 21/7 ב־9.00.
תל־אביב — בית־ארלוזורוב, מוצ"ש 22/7 ב־7.30 ו־9.30.
יפו — אלהמברה, יום ג' 25/7 ב־8.30.
פתח־תקווה — שלום, יום ד' 26/7 ב־9.15.
כרטיסים: תל־אביב, "לאן" ו"רוקוקו" וביתר המשרדים.
חיפה: "קופת־מכבי" ו"גרבר".
הפצה ראשית: "לאן", טלפון 231655.

מפיק: יצחק בן־ניסים (מיכו) טל 244044

הובלות
מטענים חבילות דואר
* בכל שעות היממה
* בכל ימות השנה
* מכל מקום לכל מקום
טלפונים 54713 — 58851
פועל 24 שעות ביממה

לנער לחופש
מבצע! מצלמות נוער בזול!
מבצע! פילמים עם מתנות.
לתחילת חופשת הקיץ מצלמות מתוצרת אגפא, סקורה וקוניקה במחירים זולים — מחירי מבצע!
צלומי פספורט בין־רגע!
גלויות (9/13) 40 אגורות בלבד!
פוטו־ברנר
חיפה, רחוב הולנדר 31

ביטוח שנתי לטלוויזיה
—.30 ל"י
כולל מגורת המסד, כולל מיסים
ס י ג נ ל
אלקטרוניקה
רח' החשמל 4, תל־אביב,
טל. 615362, 625459

האורגיה שלא היתה

„לא רוצים הביתה? רוצים אורגייה!" צעקו המונים ברחבי מדינת־אכזיב. הצעקות נשמעו בכל המיבטאים וכל הטונים ובקעו מפיותיהם של אלפי בני תישחורת משולהבים שנכחו ביום שישי בפסטיבאל־אכזיב. הם באו אמנם לחזות בהופעותיהם של אמני צמרת ישראליים, אך בסתר ליבם קיוו לסיים באורגייה.

הכרטיסים שנמכרו לקהל הרחב, ציינו את שעת הפתיחה כעשר בערב, אך כבר בשבע וחצי, הופיעו הראשונים. מכוניות מכל קצווי הארץ נהרו צפונה, למדינה שאין בה חוקים, לתפוס מקום ישיבה.

בינתיים, על הכביש, נוצרו פקקי תנועה מרובי מכוניות שלא מצאו מקומות חניה. כל מי שפקעה סבלנותו, חנה בצידי הכביש, הכין עבודה לשוטרי התנועה שהחלו בחלוקת רפורטים.

רבים מהנהגים, לאחר שלא מצאו מקומות חניה, סובבו את ההגה אחורה ונסעו חזרה. שיירת המכוניות אל אכזיב ומאכזיב התחרו באורכן. בשעה עשר בערב היו במקום כששת אלפים איש.

להקת אחרית הימים, אריק איינשטיין, צמד העמרנים, אילנה רובינא, אושיק לוי, מוטי גלעדי, הלהיבו את הקהל בזה אחר זה, כשמנחה את הערב דוד טופז.

הופעתו של נשיא מדינת אכזיב, אלי אביב, ארכה רק שתי דקות והופסקה פעם אחת על־ידי זריקת אבן על הבמה מקהל ההמונים המשולהב. מה שהקהל לא ידע, היתה העובדה שאביבי בילה אותו בוקר 4 שעות בבית־המשפט, שם עמד נגדו צו מניעה לקיום הפסטיבל.

בשעה 2.30 לפנות בוקר, כשנסתיימו ההופעות, התחזקו הדרישות לאורגייה. אלי אביבי ואשתו רינה נעלמו מביתם, סיכלו את מזימותיהם של כל המחפשים שעשועי־אכזיב.

וכשהנשיא איננו, דבר לא מתקיים במדינתו. לאחר המתנה של שעות לאורגייה שלא נתקיימה, פנו אלפים הביתה, ומאות פרשו שמיכות על אבני החצץ וקיבלו את הבוקר בעיניים עצומות.

כל השופטים וכל השוטרים של ישראל לא הועילו: מדינת אכזיב חגגה את חגה

מדינת אכזיב אשת הבוהמה נעמי אידווה (שלישית מימין) וזמר־הקצב צביקה פיק (לידה), כשהם מוקפים בחבורת אוהדים שהתקבצה מקרב צופי הפסטיבל שנערך על־ידי אלי אביבי. מאחוריהם שלט כתוב באנגלית משום מה, המודיע כי מדינת אכזיב מציגה פסטיבל של מופעי זמרים ואמנים. הקהל שציפה לאורגיה המונית נוסח אלי אביבי, התאכזב. במקום היו רק הופעות אמנים.

פיק הזמר בעל המחלפות מעניק חיבוק צדדי בפרצוף מיוגע ל־אחת המעריצות שעברה את המחסומים.

מה, אין אורגיה?

בשעה שלוש לפנות בוקר נואשו מבקרי הפס־

אדמת מדינת אכזיב. המאושרים שהצטיידו בשמיכות נרדמו חיש קל, האחרים דוגמת הזוג בתמונה שמשמאל, מצאו מיקלט מצינת

אומנם אתה טלה — אבל זו לא סיבה להג־זים! קח את עצמך לידיים: אינך צריך לאכול כל־כך, או אפילו לק־בוע שורה כה ארוכה של מיפגשים רומאנ־טיים, על הסרט־הנע. בת טלה: אם את חו־שבת שאת יכולה לה־גיד לו את הכל, בתקיפות כזאת — את טועה. אם תמשיכי, הקרע יבוא ללא־ספק.

* * *

אחרי הרגיעה באה ה־סערה. יש אפילו אל־מנט של סכנה, מיום ג׳ ועד יום א׳ הבא. מוטב, מכל מקום, שלא תח־רגש לשווא, ושלא תצא מגידרך. זהו שבוע של מנוחה ושל שיפור ברי־אותך, אם היא רופפת. שבוע של פגישות עם אנשים מוכרים, בו יש להימנע מפגישות מותחות מדי. אין גם טעם בקניות יקרות. הצטמצמי ברכישת הדברים להם את זקוקה באמת. אם יש לך מזל — היכנס לשותפות חשובה, ביום שלישי הבא, שתביא לך ברכה.

* * *

יום א׳ פותח פרק חדש במאבקך המיקצועי או האישי. אם אתה תדע להסתכל מסביב לפני שתקפוץ, לשקול את כל האפשרויות ולא להיכנס להתנגשויות עקרות — יש לך סי־כויים מצויינים להר־חיק לכת. פגישה עם נערה בחירת־שיער תו־ביל אותך לבחירה מביכה. תצטרך להח־ליט, ומהר: אחרת תפסיד הזדמנות רו־מאנטית גדולה מאוד. עליך לשים את הדגש על פעילות דווקא מחוץ למקום מגוריך, ולהסתכן מעט מאוד בכך.

* * *

גם לך נשקפות סכנות כלשהן, אם כי חמורות פחות: במיוחד היזהר אם יש לך עסק בעבו־דה עם מכונות או מכ־שירים חדים וחשמליים. אל תיכנס לחובות ואל תתחייב על כסף. מלבד זאת, אווירה טובה תא־פוף את בני מזל סרטן: הם ייתקלו בשורה של־מה של אנשים מעניינים, במיוחד במישור הרומאנטי וצריך להיות נבון.

* * *

יחסיך עם הממונים עליך הולכים ומתער־ערים, לא־מעט ב־עטייך. חוסר שליטה במצב, איבוד עשתו־נות, או חוצפה שאי־נה במקומה, עלולה להביא אפילו לפיטו־רין; מחשבה על ה־תוצאות תביא רק תו־עלת. בת אריה, אין ספק כי הוא באמת אוהב אותך, ואינו מעמיד פנים כפי שאת חושבת לפעמים, או כפי שנוהגות חבריותיך לרנן. ביום ג׳ תאבדי סכום כסף קטן. לבשי ורוד.

* * *

הגל העכור העובר, פעם אחת נוספת, על מז־שבותייך עשוי להיות מוסר על־ידי גורם בל־תי־צפוי: פגישה עם אדם חדש לגמרי או עם איש מן העבר — אבל מהעבר הרחוק יותר. אל תתני דעתך לצדדים השליליים יותר של ה־סובבים אותך; נסי דווו־

השבוע יימצאו פיתרונות לבעיות שהעסיקו אותך עוד מהחודש ש־עבר. תצליח להיחלץ ממיספר דאגות כספיות שהטרידו את מנוחתך. לעומת זאת, ייתכן ש־תיאלץ להתייצב מול משבר רגשי. אם יקרה הדבר במשפחתך, מוטב שתנצור את לשונך אם אינך רוצה שהעניי־נים יתגלגלו לרעה.

* * *

המאבק הראשון החדש מתגלה לך בכל כיעורו — ואת תהיי דווקא המפסידה. אבל אל ייאוש. לא טראגדיה, כי אנשים רבים, בבית, במקום־העסקים או במחנה. חברתך הטובה ביותר תתגלה, פעם נוספת, כמקור אמיתי של עז־רה. בני עקרב: עיס־קה רצינית עשוייה ל־התבטל אם לא תדעו לוותר בלב שלם ולש־תף אחרים ברווחים. ליבשו משהו בצבע תכלת והיזהרו מצננת, דווקא בתקופה זו: אתם עלולים להפסיד בגללה הרבה.

* * *

פגישה שקיימת עם ישיש דם־מעלה בראי־שית השבוע, תיגרום לך קורת־רוח והר־גשה כי אתה באמת משהו. אולי יש בזה שמץ מן האמת, אך יהיה עליך להוכיח זאת. לכן אל תהסס, ובכל מקום בו תינתן לך ה־אפשרות, הצג את די־עותיך ללא חשש, והס־בר את עמדתך. הסו־בבים אותך יבינו זאת. בת קשת: חידלי מ־מישחק הביישנות עם תמשיכי כך, תי־פקע סבלנותו והוא ייעלם. בת קשת, הנחיתי את המהלומה מאוחר יותר.

* * *

דיעות משונות ששמעת בזמן האחרון, גר־מו אצלך מהפכת־ער־כים, ורצון להיות שו־נה, אקסצנטרי, במרכז העניינים. אל תיתן לאותו אדם שסובב את ראשך עד כה בדברי ההבלים שהוא נוהג להשמיע לך, להמשיך ולעשות זאת. כל מה שעליך לעשות הוא להי־יות ישר עם עצמך.

* * *

מצבך הנפשי מוסיף להשתפר — וזאת, בזכות היכרויות חד־שות, ועל־יסוד כמה התפתחויות המוכיחות לך, כי יש לך כל הסי־כויים לפענח את הקש־רים שקשרו אותך ל־מצב סטאטי. כישרונך יתגלה ברבים, למבו־כתך ולשמחתך. אל תהיו שומים, בני דלי: נצלו זאת לפרנסה.

* * *

תיווכחי לראות שהוא מוכן לבוא לק־ראתך ולגלות הבנה בכל הנוגע לך. הוא לא יוכל להסתיר את מבו־כתו כשתבחיני שהוא נמשך אליך. יום שלי־שי הוא יום השילטון הבלתי מעורער שלך. הוא עשוי ביום זה להסכים לכל מה שער־לה על רוחך, אפילו לקבל את חיצייך הש־

ונטביע אותך בבריכה

(המשך מעמוד 29)

עורך־הדין הצעיר אינו שוכח להור־סיף כי הוא מבסס מיספרים אלה על התבי׳עות העתידות להגיע בשנתיים הקרו־בות מתאונות־הדרכים שאירעו בשנת 1971.

לעומת זאת אין צלטנר מכחיש את ה־תגאים הבלתי נסבלים השוררים כיום ב־מישרדי החברה בתל־אביב. „אנחנו היינו מסודרים לקבלת 20 עד 25 אנשים ליום,״ מסביר צלטנר את פשר האנדרלמוסיה המישרדית, „גודל הצוות שלנו היה מיועד לכך, מיספר שעות העבודה ליום וגודל המישרד.

„מה שקרה זה שבשלושת החודשים האח־רונים היינו מוצפים בצורה לא נורמלית. הגיעו יותר ממאה אנשים ליום למישרד. לא תמיד בשביל לעשות פוליסות. באו אנשים סתם בשביל לסדר כל מיני ענייני ביטוח. והמיספר הזה של מבקרים הפתיע אותנו. לא היינו ערוכים לקבלתו.

„תחילה חשבתי שהגידול המתמיד הוא תופעה זמנית. לכן הסתפקתי בהגדלת שעות הקבלה משלוש וחצי שעות לחמש שעות. כעת אני רואה שזה לא מספיק. החלטתי לסגור את המישרד ביום שלישי הקרוב. ובמשך היום הזה נעשה כאן שיפוצים, ונגדיל את המקום. אם למרות הכל ימשיך הגידול, לא תהיה לנו ברירה ונצטרך לע־בור למקום יותר גדול לטובתם של המבו־טחים.״

המנהל עורך־הדין מיכאל צלט־נר (34), בנו של נשיא בית־המשפט המחוזי בתל־אביב, מנהל ה־„פול״, אותו הקימו חברות הביטוח.

יתכן והשיפוצים יפטרו את בעיות הצפי־פות, אך עדיין תיוותר שאלת המחירים המופקעים, אותם דורש הפול ואותם משל־מים נהגים, כמו יעקב קייבק, למשל:

„יש לי פיאט טאראנטה מודל 47,״ מספר יעקב, מכונאי במיקצועו. „היא לא עשתה לי אף פעם בעיות, אבל אני לא מעריך אותה בשוק ביותר מ־1000 לירות.״

תרנגולות עם ביצי־זהב

ני נוהג 21 שנה, מגיל 18, ועוד לא היתה לי, ברוך־השם, אף תאו־נה אחת. הייתי מבוטח כל השנים בחברת יובל והשנה כך אמרו לי פתאום ללכת לפול.

„איזה מין דבר זה? למרות שלא הגש־תי שום תביעה 21 שנה, זרקו אותי לפול. בשביל הטאראנטה שלי אני משלם היום ביטוח 305 לירות לשנה. מתייחסים אלינו פה כאילו היינו תרנגולות שמטילות ביצי־זהב. כל הזמן חולבים עוד ועוד. ולא מס־פיק הכסף. אז כשאני בא לפה אני מבז־בז כל פעם בתורים כמה שעות, והורג לעצמי יום עבודה.״

לטענות הכספיות אין בפי צלטנר תשו־בה. אך הוא מוכן להתייחס לטענתו של יחיא דחבש הנכה, אשר 250 הל״י שהשליש לא הוחזרו לו.

„הבחור בא והיות ולא היו לו כל המיסמכים להוצאת פוליסה שנתית, הו־צאתי לו פוליסה זמנית לשבועיים. החתמ־תי אותו על טופס שאם הוא יאחר, הוא עלול לשאת בהפסדים. היות ולא הגיע בזמן, תפס הביטוח לשבועיים וביטוח כזה יקר בהרבה מביטוח שנתי. אי־אפשר להח־זיר לו את הכסף ששילם, משום שתקו־

המאפרת חנה כלפון
שצברה שם היא יכו

ני ריצה להתחיל עם אשתך!״ אמר הגבר המקריח, ופזל בעינו האחת. הדברים נאמרו בקור־רוח, בהת־עלמות גמורה מהמבט החשדני שהופיע על פני האשה הנחשקת.

כמו להדגיש את דבריו, ניגש סתום־העין אל האשה הקטנה, עדינת המראה, חיבק את כתפיה והצמיד אותה אל ליבו.

הזוג מאפרת הקולנוע והסלוויזיה חנה כלפון עם בעלה הפי־לולוג־ארכיאולוג יאן גונובך, צוחקים לאחר סידרת הפרצופים המשעשעים.

הגישה השיער הטבעי אסוף ומוגבה, הפנים מרוחות בלבן, עיניים מלוכסנות ומבט מושפל. האי־פור היפאני נעשה תוך רבע שעה.

הכל לעיניו של הבעל יפה־התואר.

„הוא לא מבין כל־כך טוב עברית,״ לח־שה האשה הקטנה באוזני סתום־העין והבי־טה על בעלה החוקי בעיניים מתנצלות.

„או. קי.״ עבר הסתום לאנגלית, ושלח אותו משפט שנית. הפעם נענה בצחוק מצל־צל שפרץ משפתי הבעל.

אשה קבצנית, אינדיאנית

ת... את... רוצה להתחיל עם אש־תי״ צחק הבעל. אשתו הצטרפה

חזרה מאולפני „צינה־צ׳יטה", ועם הידע
לה להעניק לכל אחד את פרצוף חלומותיו

פרצוף לפי הזמנה

אלה הפנים מהם נוצרו הדמויות השונות

ישו השיער הטבעי גולש כרגיל, שפם וזקן דליל, שן אחת שבורה, שריד למיקרה־עין, מבט לשמיים. עשר דקות איפור ומחקבלת דמות ישו.

אדומת־עור השיער קלוע ל־צמה מלאכותית מוצמדת למצח, צבעי מל־חמה על הלחיים וחמש דקות איפור.

מקרה־עין שיער מוחבא מתחת לקרחת מלאכותית, עין אחת שנסתמה על־ידי רשתית, כובע ומקטרת. מימין בעגול, הכתבת ללא כחל ושרק. המדהים בכשרונה של המאפרת חנה כלפון היא המהירות בה היא מבצעת את הפרצופים.

אלא המאפרת חנה כלפון.

חנה, מי שהיתה המאפרת הראשית של הטלוויזיה הישראלית, עזבה לפני שנתיים את הארץ, רווקה, חזרה נשואה ועם נסיון חדש באיפור קולנוע שרכשה באולפני צ׳ינה צ׳יטה ברומא.

היא לא הספיקה לנוח מהשנתיים בנכר, וכבר נקראה לעזור לרוני יעקב באיפור שחקני הסרט הישראלי החדש סלומוניקו.

ברומא היתה צמודה למאפר האיטלקי הנודע אוטולה פאבו, ממנו למדה שיטות איפור חדשות שעדיין אינן ידועות בארץ.

כשהסריטו באולפני צ׳ינה צ׳יטה סרט על חיי מוסוליני, התמזל מזלה לעבוד לצי־דו של המאפר ההוליבודי הנודע צ׳ארלס (בתו של רייאן) פארקר.

במיפגש עם הכתבת, העניקה לה ה־מאפרת שלל פרצופים שונים לפי הזמנה. בהפרשים של דקות ספורות הפכה אותה חנה כלפון מסתם עוד פרצוף נשי לאינדיאנית, יפנית, קבצן, כל זאת באמ־צעים פשוטים להדהים.

פוצעת חנה כלפון, מאפרת את השחקן האיטלקי לוצאנו קטנצי בסרט האיטלקי החדש „המשפט על ערכו של כבוד," שנעשה בשנה שעברה באולפני „צ׳ינה צ׳יטה" אשר ברומא.

לומדת חנה כלפון עם המאפר הראשי של אול־פני „צ׳ינה צ׳יטה", אוטולה פאבו, ממנו למדה שיטות איפור חדשות, מסיכות המשנות פנים.

(המשך מעמוד 11)

הסכמת המציע, הרי לא היה שום דבר מונע מהם לחזור ולדחות את ההצבעה אחרי הפגרה, וכן הלאה, עד תום כהונת הכנסת הנוכחית, כשהצעת־החוק תמות מות טבעי."

■ ■ ■

לא הסתפקנו בפעולה פורמלית זו. עוד באותו יום, במיסגרת הוויכוח על מישרד־הדתות, הוקעתי מעל הדוכן את הצביעות היסודית של מפ"ם ול"ע, שנתנו יד לכל התימרונים והתחבולות האלה:

אורי אבנרי: ...הקומדיה המוצגת מזה שבועות בציבור ובכנסת על־ידי גורמים הטוענים כי הם דבקים בעקרונות בעודם נדבקים לכסאות — מהווה שיא חדש של צביעות מתחסדת זו.

ח"כ מאיר יערי זועק, שיש גבול לאונס המצפון.

איזה גבול יש לאונס? איפה מתחיל הי אונס ואיפה הוא נגמר?

על כך השיב היום המשורר דידי מנוסי, ואנציח כאן את שירו בדברי הכנסת:

יש גבול לאונס של מצפון רגיש, / (אפילו אם אשה היא האונסת), / אז כשאבנרי חוק דומה מגיש, / נס המצפון חיש אל מזנון הכנסת.
יש גבול לאונס המצפון הנם, / (גם אם יש גיל שבו האונס — חסד!), / אבל היכן הגבול קשישי — בירעם? / או זכות־עבר בדמות חורבת בית־כנסת?
יש גבול לאונס המצפון... — וזה מזכיר / בדיחה על גברת שהכרתי / אשר סיפרה: „אתמול מנעתי אונס, / פשוט מאד, כיוון שהתמסרתי."

וממפ"ם לל"ע. בשנים הגורליות, שבהן גובשה ונכפתה הכפייה הדתית על המדינה, והפכה לחלק מן המישטר — היה שר־המישפטים מנהיג הל"ע, פינחס רוזן. מעשיו היו מעשי פינחס ושכר מיפלגתו — שכר זימרי.

מכנסת לכנסת שיתפו ל"ע פעולה בהגברת הכפייה הדתית, עד לכנסת הנוכחית, שבה

האוזנר: עקרונות וכסאות

כפתה הממשלה, בהשתתפות הל"ע, את החוק האוניברסיטאי של „מיהו יהודי" על המדינה.

והנה, לפתע, התעורר הל"ע. הם הצביעו נגד הצעת־החוק של חבר־הכנסת מאיר אביזוהר, שהיתה זהה עם הצעתם. אבל הם הגישו לבסוף, הצעת־חוק משלהם לפ־תוח פתח קטנטן, מעין חור של עכברים, בחומת הכפייה הדתית. אולם הם נבהלו מאומץ־הלב של עצמם, והס־כימו לדחיית ההצבעה.

עכשיו, כשהמערך מאריך דחייה זו לנצח, הם צועקים חמס. אולם לא עוזה כיד על דעתם לפרוש מן הממשלה, האונסת את מצפונם.

או, לא! — שום דחפור לא יוציא אותם מן הממ־שלה. הם תובעים הצבעה, מטעמי מצפון טהור, אך כאשר הממשלה מונעת את ההצבעה המצפונית — הם נשארים באותה ממשלה.

אכן, הם דומים לאשה הצועקת שאונסים אותה, בשעה שהיא משתפת פעולה עם האנס, וגם טוענת שהיא בתולה תמה.

צביעות? — בוודאי. התחסדות? — בוודאי. אבל מקורן בצביעות היסודית של המישטר הקיים, מישטר המבוסס על הברית הבלתי־קדושה בין מפלגות אתיאיס־טיות, הכופות על המדינה את הכפייה הדתית, לבין המפלגות הדתיות, ההופכות את הדת קרדום לחפור בו.

אדוני היו"ר, אין דרך לשיחרור, לקידמה ו־לצדק, זולת זו האחת: הפרדת הדת מהמדינה.

אין דין לדיין

מה יקרה אם משה דיין יוסיף לצפצף על הכנסת, ללעוג בגלוי לתקנונה ולהתייחס כמו ארטיסט לחובו־תיו הפרלמנטריות?

בשבוע שעבר ניתנה התשובה: שום דבר לא. גם בעניין זה עומד דיין מעל לחוק.

■ ■ ■

הוא ענה — כביכול — לשאילתות.

שאלנוהו אם פועלים שילטונות צה"ל נגד שיבת תושבי כפר איקרית לכפרם, אף שפסק־הדין של בית־המישפט העליון משנת 1951 מתיר להם לשוב.

דיין ענה במחירות־שיא — תוך יומיים בלבד:

משה דיין: לשאלות 1—2: הרמטכ"ל מסר את חוות־דעתו בנדון לוועדת חוץ־וביטחון.

היו"ר מרדכי ביבי: שאלה נוספת לחבר־הכנסת אבנרי.

אורי אבנרי: האם כבוד השר אינו סבור שהכנסת רשאית לדעת אם צה"ל מסכים או לא מסכים לשובם של אנשי איקרית לבתיהם?

משה דיין: מה שהיה לרמטכ"ל לומר הוא אמר בוועדת חוץ־וביטחון.

■ ■ ■

שאלתיו אם נכונה הידיעה שקצין המימשל הצבאי ביקר אצל הבדואים המגורשים מפיתחת־רפיח, והודיע להם שלהבא לא יתנו להם להיכנס לשטח המגודר, אם לא ימסרו לו שטרי־מכר על אדמותיהם. כן איים שאותו גורל צפוי להם אם יימסרו על כך לגורמים יהודיים.

גם כאן באה התשובה במהירות־שיא של יומיים:

משה דיין: אין לי מה להוסיף להודעת מז־כיר הממשלה מיום 16.4.72 בנדון.

היו"ר מרדכי ביבי: שאלה נוספת לחבר־הכנסת אבנרי.

אורי אבנרי: האם מוכן כבוד השר להכ־חיש בצורה חד־משמעית שקצינים מטעם צה"ל פועלים לשכנע את הבדואים למכור את אדמתם?

משה דיין: אינני מוכן להוסיף שום דבר נוסף על מה שהשבתי קודם.

■ ■ ■

על שאילתה נוספת שלי בייחס לעסקות המיסחריות של התעשייה האווירית, הגיב שר־הביטחון (שגם על השאילתות הקודמות אמר שאינו מוכן למסור פרטים):

משה דיין: אין לי מה להוסיף לתשובתי הקודמת לשאילתות בנושא זה.

היו"ר ביבי: שאלה נוספת לח"כ אבנרי.

אורי אבנרי: כבוד השר, האם יש סיבות מייוחדות שבגללן מסרב השר למסור מידע על התעשייה האווירית למליאת הכנסת?

משה דיין: אין לי מה להוסיף על מה שהשבתי עכשיו.

■ ■ ■

יתכן שזהו המיבחן הרציני הראשון ליו"ר החדש, ישראל ישעיהו. האם יש לו אומץ־לב לקרוא את דיין לסדר, להכריח אותו להתייחס בכבוד לפרלמנט?

פנינו בעניין זה לישעיהו במיכתב ארוך ומנומק. ה־שבוע קיבלנו תשובה, בה נאמר, בין השאר:

תשובתי למכתבך אלי מתאריך 15.6.72 נתאחרה עד כה, משום שמצאתי לנכון להימלך בדעתו של המישנה ליועץ המישפטי לממשלה, המשמש יועץ לוועדת־הכנסת.

בימים אלה קיבלתי ממנו חוות־דעת בכתב, והיא חיזקה את דעתי שהתקנון אינו מקנה ליו"ר הכנסת סמכות להתערב בתוכנה של תשובת השר, פרט לאותן הגבלות הכלולות בסעיף 38 לגבי השאילתה, החלות גם על התשובה.

השר יכול, איפוא, לענות על כל שאילתא כחפצו, ובלבד שתשובתו לא תכיל: (1) פירסום שם או גילוי דברים שפירסומם אינו הכרחי להבנת התשובה. (2) די־בוח, חריצת משפט, כינוי או ביטוי מעליב. (3) פגיעה בכבוד הכנסת או במוסר המקובל.

לפיכך כששר־הבטחון ענה: „אין לי מה להוסיף לתשובתי לשאילתא", אין הדבר יכול להיכלל בתוך אחת מארבע ההגבלות הנ"ל.

כלומר: יכול שר להשיב על כל השאילתות בנוסח טדי קולק („שק לי בתחת!") ולהשיב על שאלות נוס־פות בנוסח האלוף זרו („שיתחלקו לי!")

מבחינת התקנון, יהיה בסדר. העיקר שנתן תשובה.

מבירעם עד עקרבה

העימות הראשון עם משה דיין על רקע פרשת עקרבה בא בעיקבות הצעה לסדר־היום של רק"ח, שטיפלה בפרשה קודמת — בירעם ואיקרית. הצעתי להעביר את ההצעה לוועדה, ודיברתי על הפרשות החדשות.

הדברים הושמעו בפתח הישיבה שבה ניתן לאחר מכן שינוי שיטת־הבחירות. האולם היה מלא.

בראשית הדברים קראתי את פרשת כרם נבות מן התנ"ך (ראה „הנדון"), וציטטתי את שירו של זאב ז'בוטינסקי („שם ירווה לו משפע, מאושר / בן־ערב, בן־נצרת ובני. / כי דיגלי דגל טוהר ויושר..."), לשימחת אנשי חרות. לאחר מכן אמרתי:

עובדי־אדמה שלווים סולקו מאדמתם. השיטה: כוח, מירמה וכחש. התירוץ: ביטחון. המטרה האמיתית: פינוי אדמה להתנחלות יהודית. אין איש יודע מי נתן את הפקודה. הממשלה מתכחשת לאחריותה. ראש־הממשלה ושר־הביטחון מכריזים שלא ידעו על־כך. ההאשמה מו־עברת על כתפם של קצינים בלתי־מזוהים. אולם הממ־שלה, הטוענת שלא יזמה את העוול, רוצה ליהנות מן העוול. בסרבה לתקן את מעשה הבליעל, היא משתפת את עצמה עם בני־הבליעל.

כפר עקברה: חוט שני של שוד

היכן קרה המעשה הזה? מתי קרה?

אותו מעשה עצמו קרה פעם אחרי פעם. הוא קרה בבירעם. הוא קרה באיקרית. הוא קרה בראבסייה. הוא קרה בפיתחת־רפיח. הוא קרה בעקראבה.

חוט שני של עוול, של מירמה, של נישול, של צביעות, של גזל, מקשר בין כל המיקרים האלה. אם לא נחתוך אותו, יימשך ויימשך. מחריג לחריג, אנו צועדים אל שיטה חשוכה.

מי הנבל הגדול יותר — איבל, שהעמידה עדי־שקר ורצחה את נבות כדי לרשת את נחלתו, או אחאב, שקיבל את הנחלה, בידעו שהיא הושגה במעשה נבלה?

מעשהו של מי חמור יותר — של הקצין האלמוני, אשר גירש את תושבי בירעם ואיק־ריית בהבטחת־שקר ופוצץ את כפרם: של שר־הביטחון דאז, שהתחמק מן האחריות אך לא תיקן את העוול: או של שר־הביטחון הנוכחי, המונע כיום את שיבת העשוקים ובניהם כטע־נות מופרכות?

(מה חמור יותר, מה נפשע יותר — הפצצת הכפרים המארוניים הידידותיים בגליל; או הפעלת לוחמה כימית נגד כפר שלם בגדה המערבית; או סתימת בארות וכרי־תת עצים בפיתחת רפיח?

במה מגלם השר משה דיין את דמותו המוסרית והמדינית יותר — כשהוא מתחבא מאחורי קצין בכיר, אך מחפה עליו בפרשת־רפיח, כשהוא מגנה „ואנדא־ליזם" בעקרבה ומכין התנחלות על השדות המרוססים, או כשהוא מתחבא מאחורי הרמטכ"לים ומונע שיבת בני בירעם ואיקרית?)

(עיתונאית אמיצה אחת שאלה את השר דיין שילשום בטלוויזיה אם אינו סבור שעליו להתפטר, אחרי שפיקודיו עשו את כל המעשים החריגים האלה. אני חוזר על השא־לה הזאת. אני סבור שאתה, משה דיין, אינך האיש היכול לשמש דוגמה מוסרית לצבא הגנה לישראל. הצבא שכל כוחו וגדולתו היא ברמה המוסרית שירש מהפלמ"ח.

שפירא התפטר בגלל הנחיות שניתנו לאיזו שהיא ועדה, בעניין שכר־טירחה של איזה שהם פרקליטים.

מה הפרשה החיא לעומת פרשות אלה, פר־שות המכתימות את דמות המדינה לדורות, ההורסות את זיקת הנוער לצבא הגנה לישראל, הפוגעות כלב ליבה של מדינתנו וביטחונה, המספקות תחמושת חיה לכל אויביה ושונאיה? אם שר־הביטחון אינו מוכן להפיק את המפקנה המוסרית מן הפרשות האלה — על שר־הביטחון להתפטר!

■ ■ ■

במשך כל זמן הנאום האיץ בי היו"ר, ישראל ישעיהו, לגמור את דברי — למרות שלא עברתי את הזמן. נאלצתי לקצר כמה סעיפים, והם מופיעים למעלה בסוגריים.

רק סיעתנו ורק"ח הצביעה בעד הדיון בהצעה זו. 40 הצביעו למען הורדתה מסדר־היום. 21 אנשי גח"ל, המרכז החופשי ומק"י נמנעו (מיקוניס הצביע בעד דיון במליאה, נמנע מהצבעה על העברה לוועדה כדי לזכות בזכות הדיבור).

חיים לנדאו ושמואל מיקוניס נימקו את הימנעותם בנאומים שבהם דרשו גם הם את החזרת אנשי בירעם. שמואל תמיר, שנאומיו נעשו לאחרונה פחות ופחות שפויים, נאם, לעומת זאת, נאום־הסתה מן הסוג המיני־פאשיסטי חרגיל:

שמואל תמיר: ...הם (אנחנו ורק"ח) משר־תים ומיצגים את הגורמים האוייבים והעוויינים ביותר למדינת ישראל!

אורי אבנרי: דבר על עקרבה! דבר על החברים שלך, הרוצים להתנחל על חורבותיהם של המנושלים!

שמואל תמיר: אינני מתווכח עם נציגי הפתח בבית הזה!

אורי אבנרי: פיתפותי ביצים!

קולנוע

סרטים

דימיון פורה

ועסקים פורחים

מה לא עושים היום תמורת קצת פרסומת שתעזור למכור סרט? הרי דוגמאות קטנות לפירות הדמיון העשירים של הפרסומאים האמריקאיים:

כל מי שהביא עימו להקרנת הסרט בן (המשך למעשיות העכברים של וילארד) חתול חי, הורשה להיכנס ללא כרטיס. כמה עשרות אנשים אמנם עשו כן, ועתה הם עומדים להסתבך עם אגודת צער בעלי־חיים, שטוענת כי הבאת חתול לסרט על עכברים היא בבחינת אכזריות רוח־נית.

פרס של 1000 דולר הובטח למי שיצליח להביא להקרנת הסרט נחטף באוויר, תוך טף אווירונים אמיתי. עד היום לא זכה איש בפרס.

פרס אחר, באותו סכום, מובטח לקראת הצגת הבכורה של הפורצים בארצות־הברית. תנאי הפרס: לפרוץ כספת תוך שתיים וחצי דקות. משום מה שכחו לציין אם המשטרה תשלח נציגים לפקח על התחרות.

לקראת הקרנה מחודשת של אדם לכל עת הובטח לכל מי ששמר על הכרטיס מן ההקרנה המקורית, מלפני 4 שנים, שיוכל להיכנס הפעם חינם.

פסטיבלים

סלוניקי

מזמינה אורחים

פסטיבלים לסרטים הם כנראה עסק משתלם למישהו, אחרת קשה להסביר את מספרם ההולך וגדל מדי שנה בשנה. הנה, לאחרונה התבשרנו על אירוע חדש מסוגו זה, בעיר הנמל היוונית סלוניקי. עד עכשיו, חולקו שם מדי שנה פרסים לסרטים יווניים מצטיינים, אבל הפעם הוחלט לפתוח לרווחה את שערי הפסטיבל להשתתפות בינלאומית, מתוך כוונה שהמקום יהפוך למיפגש בינלאומי, בו לא רק יציגו סרטים, אלא גם יסחרו בהם, כמו בכל פסטיבל המכבד את עצמו.

השנה, עורכים בסלוניקי תחרות לסרטים קצרים בלבד, ותחרות פתוחה לכל המעוניין, ואילו סרטים ארוכים יוצגו רק מחוץ לתחרות. לאנשי קולנוע צעירים בארץ, שאינם זוכים מעולם לראות את סרטיהם בבתי קולנוע של ממש, זאת יכולה להיות הזדמנות נאה במיוחד, מה עוד שיש אפילו סיכוי כי ימצאו קונים ליצירותיהם הרובצות בארץ כמו אבן שאין לה הופכין.

לשם קבלת פרטים נוספים, המעוניינים יכולים לפנות לפסטיבל הסרט הבינלאומי, סלוניקי 36, יוון, ובוודאי ייענו במהרה.

בעולם

סרטים

בשרות המחבלים

משטרת יפן, המתחקה אחרי קשרי הצבא האדום עם ארגוני המחבלים הערביים, הגיעה לאחרונה אל תעשיית הסרטים. זאת, כאשר הוחלט לחקור מקרוב את הבמאי קוז'י ואקאמטסו, אשר נסע לפני שנה למזרח־התיכון וצילם סרט תעודי ארוך על המחבלים. משטרת יפן מאמינה שמאחורי כל יוזמת הסרט, עמדה אותה קבוצת אנשים ששלחה לארץ את אוקאמוטו וחבריו.

תדריך

תל־אביב

★★★ **שגעון הגדרות** (חן, צרפת) — לואי דה־פינס ואיב מונטאן בחצר מלך ספרד. קומדיה מצחיקה מאד.

★★★ **חתולים בצמרת** (גת, ארצות־הברית) — סרט מצוייר של הרפתקאותיהם של חתולים מפונקים וחתולי רחוב. קיצבי וחינני לפי מיטב מסורת וולט דיסני.

★★★ **המכונית שלי** (פריז, צרפת) — הובלת מכונית מפריז ליריד מכוניות באמסטרדם מספקת לז'אק טאטי הזדמנויות מרובות לאפקטים קומיים. מי שיירד לסוף דעתו של טאטי, יהנה מאד.

★★ **הראש** (פאר, צרפת) — ז'אן גאבן מגלם שוב את ז'אן גאבן, הפעם כבעל חווה עקשן שמביס כנופיית פושעים שלמה. מעריציו יילקחו אצבעות.

★★★ **מגעים** (קריטריון, שוודיה) — סיפור אהבה נוסח ברגמן בין יהודי בעל נשמה מענה לאשה שוודית בשלה ובוגרת. עם אליוט גולד וביבי אנדרסון בתפקידים הראשיים.

ירושלים

★★★ **ג'ו** (הבירה, ארצות־הברית) — אמריקה הצעירה מול אמריקה הבוגרת. כל אחת וצרותיה שלה, מתנגשים בסרט שמביא את העימות עד להתפרצות אלימה. משחק טוב של פיטר בויל.

★★★★ **הם יורים גם בסוסים** (סמדר, ארצות הברית) — משל פסימי על עקרונות החיים האמריקאיים, גם של ימינו, כפי שהם באים לידי ביטוי בשיחזור תחרות מראתונית לריקוד בשנות השלושים.

★★ **הקיר והחץ** (אוריון, ארצות־הברית) — הרפתקאות ומיבצעים לולייניים לרוב, בסרט משעשע על ימי החצים והחרבות ויערות שרווד. בורט לנקסטר, צעיר, נמרץ ושרירי.

חיפה

★★★★ **דקמרון** (חן, איטליה) — גירסתו של פאזוליני לתשעה מסיפוריו של בוקאצ'יו, מלגלגים בדיוק כמו המקור לכל האיוולת האנושית באשר היא. כדאי לראות.

★★★ **לילה בקזבלנקה** (שביט, ארצות־הברית) — האחים מארקס, אולי לא בשיאם, אבל עדיין מלאי מרץ והברקות במעשיית ריגול בקאסבה המארוקאית.

גונב כוגנב פטור

השוד האלגנטי (אופיר, תל־אביב, ארצות־הברית) — בעצם, זאת גירסה נוספת לשוד המושלם — הפעם שוד של כספות בבנק האמבורגי מכובד. והשוד מבוצע באלגנטיות ובסגנון מלוטש על ידי אותו האיש הממונה למעשה על בטחון הכספות האלה. אפילו טיפה אחת של דם אינה נשפכת תוך כדי המעשה. כדי להוסיף מוסר השכל לעניין, שלושת הקרבנות שאת כספותיהם מרוקנים, שלושתם פושעים מועדים שממילא אינם יכולים להתלונן על שהכסף נגנב מהם, משום שאין להם כל דרך סבירה להסביר כיצד השיגו בכלל את הממון. חוץ מזה שהשלושה משתמשים בשירותיו של אותו הבנק, יש להם מכנה משותף נוסף: כולם באו במגע, כזה או אחר, עם יצאנית צמרת בלונדית סהרורית במקצת (גולדי האון) שאינה אלא בת בריתו של מרוקן הכספות.

את המרקחת הזאת הכין הבמאי ריצ'ארד („בדם קר", „המקצוענים") ברוקס, כשהוא משתדל, בעיקר בחלק הראשון של הסרט, להשתמש בסגנון טלגראפי, כלומר להשאיר רק שביבים קטנים מתוך כל התיכנונים וההכנות לשוד, מתוך הנחה שהצופה, אשר תורגל בכל כך הרבה מעשיות מסוג זה, יראה לראות רק את היותר מרתק והיוצא דופן בגירסה הנוכחית. ואין ספק שיש מידה מסויימת של צדק במה שברוקס עושה. אמנם לא תמיד ברור מי הן הדמויות המופיעות ונעלמות מן הבד, אבל העריכה הדינמית מאד, הפעילות המתמידה, והדגש החזק על הצד ההומוריסטי, מספקים עניין די והותר כדי שלצופה לא תהיה כל סיבת לקפץ על מושבו בחוסר סבלנות.

ההמשך, כלומר השוד עצמו, ואחר כך הרדיפה הסופית של הפושעים אחרי השודד (לשם שינוי רצים הפעם גם ברגל ולא רק ברכב מתוחכם), הם אמנם הרבה יותר ברורים מהתחלת הסרט וגם אם לעתים אינם נראים כל כך אמינים, אין ממילא זמן רב להרהר בכך, משום שהבדיחות והמתיחות דוהרות מול העיניים במהירות מסחררת.

ברוקס, שהתגעגע כנראה ל„מקצוענים" שלו, הוציא מתחת לידיו מהתלת־מתח משעשעת, ובעזרת שני הכוכבים הסימפטיים וכמה שחקני משנה שנבחרו היטב (גרט פרובה, סקוט בריידי) ומוסיקה מלאת המצאות ואפקטים של קוינסי ג'ונס, יושב הקהל באולם קצת מחייך, קצת מתוח, טועם פה ושם תבליני מין ותבליני אלימות, ונהנה ממוצר מסחרי להפליא.

האון ובייטי: ריח לבן לכסף שחור

כחול ולבן

הבריחה אל השמש (הוד, תל־אביב, ישראל) — על אף שאין מזכירים כאן במפורש את שם ברית־המועצות, אין כל מקום לטעות: זהו סיפור המבוסס על משפטי לנינגרד, בהם נדונו מספר יהודים שניסו להימלט מרוסיה הסובייטית במטוס חטוף, לאחר שכל בקשותיהם לעליה רשמית לישראל, נדחו.

וכאן, צריך להבחין בין מה שאפשר היה לצפות מסרט מסוג זה, לבין מה שהתקבל, הלכה למעשה. אין ספק שבעיית היהודים ברוסיה היא נושא עשיר בכל מיני תופעות פסיכולוגיות ופוליטיות, וכר נרחב לעשיית יותר מסרט אחד. זאת, בהנחה שיש לעושה הסרט עניין בכל הבעיות הללו. ישנה אפשרות אחרת: לצאת מן ההנחה שכל הצופים מזדהים כבר ממילא עם הבמאי ועם הגיבורים בסרט, אלה היהודים שרוצים לעלות לישראל; ומאחר וכזה הוא המצב, ברור מיד מי הם הטובים ומי הם הרעים על המסך, אין צורך לתרץ ואין צורך להסביר, אלא בסך הכל לגלגל את סיפור המעשה בצורה הסבירה ביותר.

מנחם גולן בחר באפשרות השניה. כלומר: אין בסרט הזה שום נימוק מדוע צריך לתת ליהודים לצאת מברית־המועצות, פרט לנימוק הדמוקרטי הפשוט שלכל אדם זכות לחיות במקום שהוא בוחר לעצמו. מה שיש בסרט, היא זעקה נגד כפיה של השילטונות על הפרט, נגד רדיפות בלתי צודקות על בסיס דתי בלבד, ונגד מעשי אכזריות הנעשים בשם חוק מעוות.

מי שמוכן לקבל את הגישה הזאת, ימצא בסרט את אשר ביקשה נפשו: הבימוי של גולן הוא יעיל, כמה מן השחקנים הבינלאומיים שהשתמש בהם בסרט זה, כמו ז'וזפין צ'אפלין ובעיקר לילה קדרובה וקלייב רוויל בתפקיד קטן, מעוררים אהדה רבה, יהודה ברקן הוא כדרכו, לבבי מאד. בסך הכל, הרפתקאה לא רעה שבסיומה — רדיפה מלודרמטית הנהנית בעיקר מנופי הרקע של נורווגיה.

אמנם יש בסרט הגזמות שלא כל כך לצורך, כמו ברקן המנתח את עצמו על ספינת־נהר (ספינה ציורית מאד, דרך אגב) או עיניים במרתף המשטרה החשאית (זה כבר נהפך לשיגרה, ומה שרואים כאן נראה כצל חיוור של „יום הדין", אם להזכיר דוגמא אחת בלבד), אבל בסך הכל, זהו אחד החישגים היותר נכבדים של מנחם גולן ושל תעשיית הקולנוע הישראלית, שלשם שינוי מנסה להתמודד גם עם המציאות עצמה ולא רק עם בדיות לילדים.

קדרובה: תנו לראות לשמש!

ישן מפני חדש תוציאו...

צי הרכב של „אגד" צעיר תמיד
בשנים, באופן שוטף מוזרם רכב
חדש לשרות. בשנתיים
האחרונות נרכשו 875
אוטובוסים חדשים. כל
אוטובוס חדש שנכנס
לשרות משוכלל ונוח
מקודמו.

זהו אגד

זחוף

אומרים שאני יפה...
אז למה,אין איש קרב אלי?

לא נעים להביד,אבל זהו ריח-פה...
קחי תיאדנט!

סיפות פלא תיאדנט, נפלאות
לשטיפת הפה, או על מברשת לחה
לצחצוח השיניים.

פֶּה אגד עם תיאדנט

רחל מרחלת על כל העולם

מתגרשים ומתנשקים,

מתגרשים ומתחבקים

דויד וליזי אבידן

ביום שלישי השבוע, עמדו סוף־סוף הפונדקאית החדשה **לילי** והמשורר הוותיק **דויד אבידן** להתייצב בבית־הדין הרבני בתל־אביב, לשם קבלת גט הגירושין שלהם, בשעה טובה.

הגיע הזמן. סיפור הגט מסתובב כבר באוויר זה עידן ועידנים, וכל הזמן זה או־טו־טו, אבל נשיאים ורוח וגשם אין. מצד אחד משמחים האשה הג'ינג'ית והתוססת, והבעל חריף הלשון, לבב כל־אנוש בשוורות הגט — ומצד שני הם ממשיכים להתחבק ולהתנשק בכל הזדמנות פומבית — ואולי גם לא פומבית, אני יודעת ז כאילו מדובר כאן בנישואין, רחמנא ליצלן, ולא גירושין.

אבל הפעם זה כנראה כבר זהו זה. האבידנים טרחו במיוחד לבקש מבית־הדין דיון דחוף בתיקם, בטענה המבדרת שעיכוב הטיפול בעניינם יזיק להם, מאחר ששניהם דמויות־ציבור ידועות, והם מעוניינים להופיע מה שפחות בכותרות. אני מקווה שלרבנים שם יש חוש הומור מפותח גם כן.

לעצם העניין, הסביר השבוע דויד: „יש תמיד יותר סיבות לגירושין מאשר לנישואין. אצלי מצב של נישואין הוא אנומליה. זה מצב לא אופייני לי.“

בתשובה לשאלה, מה תיטול איתה אשתו, בעוזבה את ביתו, אם לדבר בצורה פיגורטיבית, השיב אבידן, בצניעותו הרבה, שעוד תהרוג אותו יום אחד: „ממני יוצאים עם נכסים רוחניים.“

אז בקשר לרוחניים אינני יודעת, אבל בתחום הנכסים היותר מוחשיים ברור לי שלילי מתקדמת יפה, עם גירושיה. עם פתיחת הקאונטרי־פאב שלה, בצפון תל־אביב, היא הפכה פתאום לבן־אדם רציני — משהו מדאיג ממש. כל בוקר היא מופיעה שם בעשר כמו שעון, מצוחצחת ומלוקקת כאילו הופיעה להצגת גאלה, ושולטת במצב עד שתיים לפנות בוקר, כשהיא מארחת כמו שהיא רק יודעת, כשהיא רוצה.

וכשיום אחד לא התייצב הטבח לעבודה, נכנסה הגברת בכבודה ובעצמה למטבח, הפשילה שרוולים, והכינה בעצמה את התפריט, כשהיא יוצאת בסוף החוצה זוהרת, רעננה ומטופחת כאילו לא כלום.

אם אבידן היה יודע על כל הכישרונות האלה, ייתכן שהיה חושב פעמיים.

סוף סוף, כלה יהודיה כשרה

לבובי קולומבי יש הכל בחיים: הוא צעיר (28), חתיך, עשיר לאללה, ואחד המייסדים של להקת דם יזע ודמעות המפורסמת. הוא גם המתופף של הלהקה, למי שלא יודע, ונחשב לאחד המתופפים הטובים בארצות־הברית. וזה משהו.

יש לו עוד כמה תכונות טובות: הוא טוב־לב, עליז, אוהב את החיים הטובים, ואפילו יהודי.

דווקא מעלה אחרונה זו היא שהכניסה את הצל היחיד לחייו. כלומר, לא כל כך לחייו, כמו שלחיי אמו. האמא, כמו כל אמא יהודיה טובה, מנדנדת לו כבר שנים בשאלת התכלית והעתיד. ילד יהודי כזה זקן, מן הראוי היה כבר ש־ימצא לעצמו כלה — כמובן יהודייה, כמובן חסודה, ורצוי אפילו נאה. ואת דאגתה של הגברת קולומבי הזקנה אפשר להבין במיוחד, בהתחשב בעובדה שלבנה ישנה חתיכה בכל נמל, עיר ומלון ברחבי העולם.

אז השבוע, זכתה כנראה אמא קולומבי בנחת המיוחלת. יש סיכויים שהיא זכתה בכלה כרצונה. או לפחות יהודייה. טוב, גם זה משהו.

הכלה המיועדת היא אסתי זבקו, הדוגמנית ונערת־הזוהר שהיתה תקופה ממושכת ידידתו של רפי שאולי, ו־הנחשבת עדיין לאחת החתיכות היפות בארץ. ביום שני השבוע עזבה אסתי את הארץ בדרכה ללונדון, ומשם היא אמורה להמשיך לארצות־הברית.

היה זה לאחר רומן סוער פה בארץ עם בובי. קצר אמנם — חמישה ימים בלבד — אבל לשניים זה הספיק. „זאת הנערה שחלמתי עליה כל חיי,“ סיפר, נלהב מכף רגל ועד ראש, בובי המפורסם. „אני מכיר אותה רק שבוע, אבל אני מכיר אותה כבר שנים בחלומותי.“ והחלומות, כידוע, לא שווא ידברו.

אסתי זבקו

הסינית התל־אביבית במבוק, כשכולם חביבים ומאושרים איש בחברת רעותו. אלה הם המיסעדן התל־אביבי **רפי שאולי**, אשתו **מנדי שאולי**, ובתם **דנה**. מנדי, שעזבה את רפי ואת הארץ לפני

רפי שאולי

מקום מסוכן, רחובות

זוכרים את **אלה שפירא**? הוותיקים בטח. לצעירים: היא היתה בזמנו נערת־זוהר משהו אורגינל, התחתנה ברעש גדול עם איש־העסקים **דויד שיף** והתגרשה ממנו ברעש גדול לא פחות.

מאז, חדל הרעש. היא נהייתה עורכת־דין רצינית, עובדת עכשיו בסוכנות בירוש־לים, ומתרחקת מהכותרות.

מאז גירושיה, התרחקה אפילו מרומנים מיותרים, התרכזה רק באחד — עם **מדען צעיר** ונחמד ממכון וייצמן ברחובות. היה זה רומן חם מאוד, ודובר שם אפילו על חתונה — כשלפתע ניתק המגע.

השמועות אומרות, שניתוק המגע אירע כאשר למיועד נודע עברה הסוער של אלה.

אולם לא אלה שפירא היא הבחורה ה־מוותרת בקלות. כאשר הרגישה בהצטננות מצד המדען, לקחה יוזמה, הופיעה יום אחד לביקור בדירתו ברחובות.

היה זה ביקור טראומטי: בהיכנסה לדי־רה, גילה מבטה החד בחורה שוכבת בחדר המיטות.

אלה ביצעה נסיגה חד־משמעית, ולדעתי יעבור עוד זמן רב עד שתהין לעבור בעיר המסוכנת הזאת.

משפחות

חודשים מספר, הגיעה ארצה לפני כשבועיים, ומתגוררת עם הבת בדירת ידידה, אבי ומלכה אברמוביץ. היא נראית זוהרת ומלאת נחת, וקשה שלא להסיק שחודשי הגלות בספרד ושוויץ עשו לה רק טוב.

שיהיה הכל טוב אבל מה קורה שם?

מתנשקים ומתחבאים השובבים

איחוד

מנדי שאולי

מדי צהריים, אפשר לראות בימים אלה משפחה צעירה סועדת את ליבה במסעדה

זוגות מתנשקים, ואפילו יותר מכך, לא היו משהו מיוחד בפסטיבל ששעה ביום שישי שעבר **אלי אביבי** באכזיב שלו. למען האמת, היה זה שם יותר הכלל מאשר היוצא מהכלל.

מה שעשה את הזוג שעמד מתחת לבמה והתנשק במרץ, ואפילו יותר מכך, ליוצא מהכלל — היתה העובדה שכל פעם שהצל־מים צילמו בסביבתם הקרובה, הם הקפידו להפנות את גבם. מובן שגישה בלתי חב־רתית כזו הי־פנתה אליהם את תשומת־הלב, והפנייה זו גרמה לזיהוריים.

המנשק, הסתבר, היה **זוהר לוי**, המתו־פף של להקת **אחרית הימים**, והמנושקת, **חתיכה צעירה** לא מזוהה.

אשתו, אמר מישהו? בהחלט ייתכן למה לא.

תשעה אניני־חך בחרו בשבוע שעבר את מלכת המטבח הישראלי ל־1972

סיר הסירים למלכה

השף

יצחק נירן, הידוע יותר בכינויו שף ניקולאי, המורה הראשי בבית־הספר המרכזי למלונאות על שם אריה אבישר, לוגם יין בין מנה למנה. שף ניקולאי היה אחד מתשעה השופטים עליהם הוטל לבחור את מלכת המטבח הישראלי מצעד מטעמי ישראל. השיפוט נעשה לפי נקודות שנתנו לכל מנה ומנה, על מקוריות, טעם, חיסכון, שימוש במצרכים ישראליים.

החומרים:

שר־תיירות אחד בתוספת אשתו, קטי קול, שף ניקולאי אחד, אחד ממונה על המחירים מטעם משרד המסחר והתעשיה, צוקרמן מהדסה, דנין מחדרה, פדרמן מדן, אפרים מאורט, וייצמן שעל המלונות, לפיד אחד שבוער תמיד בכל מקום.

חומרים אלה יושמו בצד לשימוש בזמן ההגשה בלבד. אולם שר־התיירות ירבה בשימוש בקולו בתחילה־באמצע־ובסוף ה־מתכון שיבושל על אש קטנה.

הכיני פרימן אחד ו־7 חתיכות של עקרות־בית טובות. הוסיפי שבע תנורי אמקור, **המון עתונאיות ממין נקבה, רצוי בשמלות ערב, כרטיסים במחיר 6 לירות לאחד, בעלים מאושרים, בני דודים ודו־דות, והרבה מחיאות כפיים.**

אכול...

שהוכן על־ידי המועמדות דליה כהן מאמירים. עתונאית **ג'רוסלם פוסט**, הלן רוס, אוכלת חציל ממולא בסוויה, מעדן

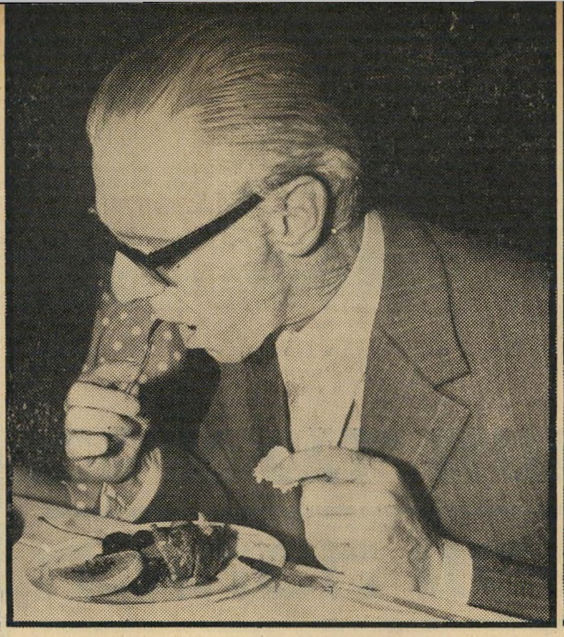
שתה...

אוכל פשטידת אי־האלמוגים אשר הוכנה בידי דליה לוי. דוד וייצמן, מזכיר הסתדרות עובדי בתי־מלון ומיסעדות, אחד השופטים בתחרות,

ושפוט

שופט בתחרות ד"ר משה מנדלבאום, הממונה על ה־**מחירים של משרד המסחר** והתעשיה, טועם בהנאה סרדינים ממולאים.

דג בענבים העתונאית ברוריה אבידן בשמ־
לת ערב עם גב חשוף, נתכבדה
בטעימת דג בגבינה ובענבים שהוכן על־ידי ענת יודסין.

הודו בתפוחים יצחק מרגוליס, עורך השבועון
נתכבד בטעימת רולדת תפוחים שזיכתה את יעל לצור בתואר.
הרומני המצוייר „רביסטמה"

כבש בתפודים שמואל פדרמן,
מנהל מלון דן
שופט בתחרות המאכלים טועם תפוד בבשר כבש.

בלי דיאטה! צעירה
מהקהל
נהנית מכף גדושה של שאריות שניתנו
לקהל. חוץ מהשאריות הוגשו קפה ועוגות.

השיירים מה שנשאר מהמנות לאחר שאכלו השופ־
טים וטעמו הטועמים, חולק לקהל. בתצלום
למעלה: שניים מקהל 600 האנשים שנוכחו בבחירת המלכה,
שולחים לשון חשקנית אל השאריות. בתצלום למטה משמאל:
משה קול מברך את מלכת המטבח החדשה, יעל לצור (משמאלו)
מקרית־חיים. יעל היא בת 28, אחות מוסמכת בבית־החולים הממ־
שלתי בנהריה, בת 28, נשואה לאיש צבא־קבע בחיל־הים.
בתמונה מימין נראית יעל לאחר שהוכתרה בסינור המלכות.

אופן ההכנה:

חתכי את קול לשניים. מני את קטי קול ליו"ר השופטים ולקול עצמו תני את זכות הפתיחה הנאומית. משני צידיה של קטי קול שמי ליד שולחן ערוך את ניקולאי, ד"ר מנדלבאום (משרד המסחר והתעשיה), צוקרמן ודנין, דן ואורט. בשני הקצוות קבעי וייצמן ולפיד.

קשטי את כל אלה בפרצופים רציניים והרטיבי אותם ביין ומשקאות קלים.

פירסי את פרימן ליד מיקרופון, מא־
חוריו ערבבי את שבע חתיכות עקרות־
הבית עם שבעה תנורי בישול אמקור.
טבלי את קול באימרות שפר, ואם לא
סופג מספיק, אין דבר. פרימן מטוגן היטב
עם מלח ופפריקה יציל את המצב.

הרתיחי הכל בתוך אולם של הילטון, השתמשי בעתונאיות לטעימה. (קמצוצי שארית אפשר תמיד לפזר בין הבעלים, בני הדודים ובנות הדודות).

אם השתמשת במחיאות כפיים בין פרי־
מן, קול והחתיכות, תוכלי להוסיף צלמי
עתונות וטלוויזיה. רפדי את קצווי אולם
הילטון במלצרים, חתכי בין עקרת־בית
אחת לשניה בקצב מפולפל של פרימן.
שמרי על גחלת האש של שולחן השופ־
טים ופטמי אותם אחת לעשר דקות במה
שיצא מתמיסת עקרת־בית + אמקור.
בשלי הכל בחום 38 מעלות ביום רביעי
שעבר בין השעות תשע ועשר בערב.

דליקאטס! אחת משבע ה־
מלכת המטבח, דליה כהן מקרית־מלאכי,
טועמת קמצוץ תבשיל של עצמה. בתואר
מלכת המטבח 1972 זכתה יעל לצור.

הסירי את מיכסה הסיר מעל השופטים, תני להם חצי שעה של התאיידות בחדר ההתאוששות, החזירי אותם למקומותיהם בליווי התרגשות תכולת אולם האירועים הילטון, הוסיפי מחיאות כפיים כל מספר דקות, ועוד מלח ופילפל של פרימן.

לאחר עשר דקות נוספות תהיה מו־
כנה מלכת המטבח שבישלת.

לקינוח:

תני סינור בידי קול, אמני ידיו להל־
בישו על הגבחרת, אפילו 3 פעמים אם
הצלמים יתעקשו, אמני אותו בהצמדת
נשיקה מצלצלת על לחי המלכה החדשה
(גם כאן אפשר 3 פעמים — למען הצל־
מים), תני בידו מעטפה עם 3000 ל"י
שיגיש ברוב כבוד ליעל לצור.

■ ■ ■

החומרים בתפריט שזיכו את יעל ב־
3000 הל"י הולכים ככה: 1 קילו בשר הודו
(בחתיכה אחת אורך 40 ס"מ עובי 10
ס"מ). 4 תפוחי עץ חמוצים בינוניים, 100
גר' שזיפים שחורים יבשים, ¾ כוס שמן,
2 בצלים בינוניים, 4 גזרים בינוניים, 1
כוס רוטב סויה, 5 כוסות מיץ תפוזים
טבעי, 20 גר' שקדים, 4—5 גמבות, תב־
לינים: (1 כפית מכל תבלין — לערבב
יחד), מלח, פלפל, קרי, קמון מזרחי, תב־
לין שום, פפריקה אדומה. חוט עבה לקשי־
רה (לא בחבל).

המנצחת שר התיירות משה
קול והזוכה בפרס,
יעל לצור, רגע לאחר ההכתרה.

מספר 1820 שנה 36 ח' אב תשל"ב 19.1972 המחיר 2.00 ל"י

19.7.72

העולם הזה

בג"צ נגד משה דיין בגלל ה„אהבה על גשר אלנבי"

מה עשה המפקד לחיילות?

